

YENİ ÇAĞ

- **Söz Torino işçilerinin:** Ekonomik istemler, politik ödevler
- **A. Norden:** Bonn hükümetinin saldırgan politikasına karşı
- **Fr. Billoux:** Fransa'da durum

EMPERYALİST SALDIRISINA KARŞI

Savaş ve Politika: Saldırganların Viyetnamdaki ciddi yenilgisi

DERGİMİZE GÖNDERİLEN MEKTUPLAR

XX. yüzyılda ortaçağcılık (Cakarta'dan mektup)

KOMÜNİST VE İŞÇİ PARTİLERİNDE

Ürdün Komünist Partisi eylemler içinde

ÖZEL SAYFALARIMIZ

TKP en eski savaşçılarından birini kaybetti

3 (45)

Mart

1968

B A R I Ş V E S O S Y A L I Z M P R O B L E M L E R İ

B u s a y ı d a :

Albert Norden

Alman Sosyalist Birlik Partisi Polit-Büro Üyesi ve Merkez Komitesi Sekreteri

Francois Billoux

Fransız Komünist Partisi Merkez Komitesi Üyesi

TÜSTAV

Bildiri

Bu yılın 26 Şubatından 5 Martına kadar Budapeştede, aşağıda adları sayılan komünist ve işçi partilerinin temsilcileri bir danışma karşılaşmasına toplanmışlardır:

Birleşik Amerika Komünist Partisi, Arjentin Komünist Partisi, Avustralya Komünist Partisi, Avusturya Komünist Partisi, Belçika Komünist Partisi, Bulgaristan Komünist Partisi, Bolivya Komünist Partisi, Brezilya Komünist Partisi, Seylân Komünist Partisi, Şili Komünist Partisi, Kıbrıs Emekçileri Progresif Partisi, Kosta Rika Halk Müfrezesi Partisi, Çekoslovakya Komünist Partisi, Danimarka Komünist Partisi, Güney Afrika Komünist Partisi, Dominika Komünist Partisi, Ekvador Komünist Partisi, Kuzey İrlanda Komünist Partisi, Finlânda Komünist Partisi, Fransa Komünist Partisi, Gvadelupa Komünist Partisi, Gvatemala Emek Partisi, Haiti Halk Birliği Partisi, Honduras Komünist Partisi, Hindistan Komünist Partisi, İrlanda İşçi Partisi, Irak Komünist Partisi, İran Halk Partisi, İsraill Komünist Partisi, Ürdün Komünist Partisi, Kanada Komünist Partisi, Kolumbiya Komünist Partisi, Polonya Birleşik İşçi Partisi, Lübnan Komünist Partisi, Lüksemburg Komünist Partisi, Macaristan Sosyalist İşçi Partisi, Fas Komünist Partisi, Martinika Komünist Partisi, Meksiko Komünist Partisi, Mogolistan Devrimci Halk Partisi, İngiltere Komünist Partisi, Almanya Komünist Partisi, Almanya Sosyalist Birlik Partisi, Nikaragua Sosyalist Partisi, İtalya Komünist Partisi, Panama Halk Partisi, Paragvay Komünist Partisi, Peri Komünist Partisi, Portekiz Komünist Partisi, Reyunion Komünist Partisi, Salvador Komünist Partisi, San Marino Komünist Partisi, İspanya Komünist Partisi, İsviçre Emek Partisi, Suriye Komünist Partisi, Sovyetler Birliği Komünist Partisi, Sudan Komünist Partisi, Türkiye Komünist Partisi, Tunis Komünist Par-

tisi, Uruguay Komünist Partisi, Venezuela Komünist Partisi (illegal çalışan komünist partisi), keza Cezayir komünistlerinin temsilcileri.

Islanda Birleşik Sosyalist Partisi ile Norveç Komünist Partisi Danışma Karşılılaşmasında gözlemcileri tarafından temsil olundular.

Danışma Karşılılaşmasına katılanlar, serbest, yoldaşça tartışmalar havası içinde halklararası komünist ve işçi partileri Danışma Toplantısının çağırılması ve hazırlığı meselesi hakkında fikir değiş-tokuşunda bulundular. Etraflı incelemelerden sonra böyle bir toplantının 1968 yılının Kasım-Aralık aylarında Moskovada yapılması fikrini desteklediler.

Danışma Karşılılaşması, toplantının amacının, komünist hareketi birliğini kuvvetlendirmek, emperyalizme karşı, halkların milli ve sosyal kurtuluşu ve bütün dünyada barış savaşında bütün sosyalizm ve demokrasi güçlerini sınıksız birleştirmeye yardım etmek olması gerektiği kanaatindeydi. Karşılılaşma, gelecekteki toplantının gündemi hakkında yapılan teklifleri inceleyerek, gündeme şu tek meselenin alınması fikrine varmıştır: Çağdaş aşamada emperyalizme karşı mücadelenin vazifeleri, komünist ve işçi partilerinin, bütün anti-emperyalist kuvvetlerin hareket birliği.

Karşılılaşmaya katılanların oybirliğiyle belirttiklerine göre, danışma toplantısı, kolektiflik ve yoldaşça işbirliği prensibine kesin olarak riayet edilmesi şartlarında yapılmalı, bütün komünist ve işçi partilerine danışma toplantısının hem hazırlığına, hem de yapılmasına katılması için eşit haklar sağlanmalıdır.

Danışma Karşılılaşmasına katılanlar, danışma toplantısını hazırlama komisyonu kurulması ve buna katılmayı isteyen bütün komünist ve işçi partileri temsilcilerinin girmesi üzerinde anlaştılar. Toplantıyı hazırlama komisyonuna, kardeş partilerin toplantı ile ilgili bütün tekliflerini ve diğer materyalleri inceleyip umumileştirmek, toplantıda kabul edilecek vesikaların tasarımlarını hazırlayıp sunmak vazifesi verilir. Komisyon aynı zamanda bu meseleleri görüşmek üzere kardeş partilerle itibati devam ettirecektir. Meseleye böyle yaklaşmak, kardeş partilerin bütün yapıcı teklif ve temennilerinin dikkate alınmasına, halklararası toplantının kolektif olarak hazırlanmasına azami ölçüde yardım edecektir. Komisyonun merkezi Budapeşte şehridir.

Danışma Karşılılaşması, hazırlık komisyonunun 24 Nisan 1968 de toplanmasını gerekli bulur ve komisyonu bu oturumu toplama vazifesini Macaristan Sosyalist İşçi Partisi Merkez Komitesine havale eder.

Karşılılaşmaya katılanlar, danışma toplantısının her komünist partisinin ve bütün halklararası komünist hareketinin menfaatlerine, emperyalizme karşı mücadelede bütün kuvvetleri sınıksız birleştirme menfaatlerine uygun olduğu kanısındadırlar.

Danışma Buluşması, Budapeşte karşılılaşmasına şu veya bu sebepten dolayı gelmeyenler de dahil olmak üzere, bütün komünist ve işçi partilerini, gelecekteki danışma toplantısına katılmaya davet eder. Karşılılaşma, onları, hazırlık işlerine tam eşit olarak haklı katılmaya çağırır.

Karşılaşmaya katılanlar, Viyetnam halkı ile *Dayanışma Mesajını* oy birliğiyle kabul etmişlerdir. Bu Mesajda bütün komünistlerin Viyetnam halkının kahramanca mücadelesinden duydukları hayranlık ifade olunmakta, sosyalist memleketler ile bütün dünya emekçilerinin savaşçı Viyetnama verdikleri yardımın, Amerikan saldırganlarının Viyetnam topraklarından tamamiyle kovulmasına kadar artacağını katiyetle belirttiler.

Budapeşte Karşılaşmasına katılan heyetler, komünist ve işçi partilerinin önümüzdeki halklararası toplantının, bütün dünya komünistlerini Marksizm-Leninizm, proleter enternasyonalizmi prensipleri esası üzerinde sımsıkı birleştirme yolunda önemli bir aşama, bütün anti-emperyalist kuvvetleri bundan böyle de birleştirme davasında muazzam bir adım olduğuna derinden inanmaktadırlar.

Viyetnam halkı ile dayanışma mesajı

Viyetnam Emekçiler Partisi Merkez Komitesi'ne, Güney Viyetnam Milli Kurtuluş Cephesi MK. Prezidyumu'na

Değerli yoldaşlar ve dostlar!

Budapeşte Danışma Toplantısı'na katılan 67 komünist ve işçi partisi temsilcileri, Amerikan saldırganlarına ve onların uşaklarına karşı yurdunun hürriyet ve bağımsızlığını çetin bir savaşla savunmakta olan kahraman Viyetnam halkına kardeş selâmlarını gönderirler.

Viyetnam halkının kahramanlık destanı, kurtuluşları uğrunda savaşan bütün halklar için şevk ve ilham verici bir örnektir. Destanlara yaraşan bu direniş aynı zamanda anti-emperyalist kuvvetlerin eylem birliği için güçlü bir etkidir. Viyetnam, halkların baş düşmanı Amerikan emperyalizmine karşı savaşta yiğitlik, azim ve metanet sembolüdür. Siz haklı bir dâva için savaşa kalkmış olan bir halkın yenilemeyeceğini elle tutulur biçimde göstermektedir.

Son haftalar içinde elde ettiğiniz başarılar her yerde hayranlıkla karşılanmaktadır. Biz, düşmana arka arkaya darbeler indiren Viyetnam yurtseverlerini hararetle selâmlıyoruz ve Viyetnam halkının yabancı işgalcilere karşı giriştiği savaşta tamamen üstün geleceğine emin bulunuyoruz. Halkların hürriyetlerini boğan ve dünya jandarması rolünü benimsiyen Amerikan emperyalizmi, işlediği cinayetlere rağmen, ölümcül plânlarını hiçbir zaman gerçekleştiremeyecektir. Amerikan yönetici çevrelerinin izlediği ölümcül politikayı, yani gerçek jenosid – halk kırımı – politikasının protesto ve suçlama hareketleri dünyanın bütün memleketlerinde gittikçe büyümektedir.

Yenilgiden yenilgiye uğrayan Amerikan emperyalizmi, Viyetnamda harp merdivenine tırmanmaya devam ediyor, atom silâhı kullanma tehdidini savuruyor ve böylelikle genel barışı bir dünya termo-nükleer savaşıyla tehdit eden gerçek bir tehlike yaratmış bulunuyor. Bugün bu en büyük tehlikeye karşı halkların herzamankinden daha uyanık olmalarına ve kesin eylemlerine ihtiyaç vardır.

Viyetnam halkı özyurdunu savunurken, aynı zamanda enternasyonal ödevini bütün insanlık önünde yerine getirmekte ve barışı savunma gibi kutsal bir dâvaya hizmet etmektedir.

Biz komünistler, savaşan Viyetnamla dayanışmaya en hayati enternasyonal ödevimiz gözüyle bakmaktayız. Burada, kendi partilerimiz adına, biz-

den yana olan milyonlar adına, emperyalizmle savaşın ilk hatlarında döğüşmekte olan Viyetnam halkına bütün gerekli desteği göstermekte şaşmaz kararımızı bir kere daha ve kesinlikle duyurmak isteriz. Sosyalist sistem memleketleri sizinledir, bütün komünistler sizinledir, bütün dünya işçileri ve emekçileri sizinledir, milli kurtuluş hareketi savaşçıları sizinledir, yeryüzünde – Birleşik Amerika da dahil – hürriyet ve barışa değer veren bütün insanlar sizinledir.

Değerli yoldaşlar, sosyalist ülkelerin ve bütün dünya emekçilerinin size göstermekte olduğu yardımların artacağından emin olabilirsiniz. Zafer uğrunda savaşmakta olan Viyetnam halkını desteklemede milletlerarası cephenin durmadan sağlamlaşması ve genişlemesi, her ülkenin, her halkın ve bütün dünyada barış dâvasının menfaatlerine uygundur. Emperyalizme, her şeyden önce Amerikan emperyalizmine karşı savaşta eylem birliği zamanımızın en hâkim buyruğudur.

Biz, Viyetnam sorununun çözümü için bir tek yol olduğu, bunun da Viyetnam Demokratik Cumhuriyeti hükümetinin âdil tekliflerine ve Güney Viyetnam Milli Kurtuluş Cephesi'nin programına dayandığı görüşünüzle tamamen hemfikiriz. Ve biz, Viyetnamın barbarca bombalanmasına ve bu ülkeye karşı bütün diğer askeri harekâta derhal ve kayıtsız-şartsız son verilmesi isteğinde ısrar ediyoruz.

Viyetnam toprağı onurlu ve cesur bir halkın beşiğidir. Ve bu kutsal topraklardan son işgalcinin de sürölüp çıkarıldığı saatin gelmesi kaçınılmazdır. Viyetnam toprağında Viyetnam halkından başka evsahibi yoktur ve olmayacaktır.

Hürriyet ve bağımsızlığı uğrunda canını dişine takarak savaşan kahraman Viyetnam halkına şan ve şeref!

Budapeşte, 28 Şubat 1968.

Söz Torino işçilerinin: Ekonomik istemler, politik ödevler

Dergi'mizin Redaksiyon Kurulu üyeleri, kardeş partilerin Dergi'deki temsilcileri ve İtalyan Komünist Partisinin yönetici fonksiyonerleriyle parti emekçilerinden kurulu bir Torino işçi heyeti arasında bu yakınlarda bir konuşma yapıldı. Konuklarımız, İtalyan işçi sınıfının durumu ve savaşı, İtalyan Komünist Partisi'nin çalışmaları hakkında bilgi verdiler.

Dergi'nin Başredaktörü J. P. Franso konuşmaları açarak, İtalyan proletaryasının en büyük bölümlerinden birinin savaş tecrübelerinin gördüğü ilgiye, bunun önemine işaret etti. İtalyan Komünist Partisi'nin Dergi'deki temsilcisi Mikele Rossi yaptığı konuşmada, delegelerin Torino'daki durum hakkında bilgi vereceklerini, bu durumun özellikle güçlükler taşıdığını, çünkü bu şehirde FIAT gibi bir dev tekelin hüküm sürdüğünü belirtti.

İtalyan Komünist Partisi Merkez Komitesi Üyesi ve Piemonte Vilayet Komitesi Sekreterinin endüstri işlerinden sorumlu sekreteri olan Vito Damiko, bugün İtalyan Komünist Partisi'nin önünde duran birçok sorunun 1967'de Aralık ayında Torino'da yapılan IV. İşçi Konferansı'nda tartışılmış olduğunu söyledi.

Biz, İtalya'da işçilerin durumunun kötüleşmesinin kaynaklarını, İtalyan işçi yığınlarının büyük memnunsuzluğunun nedenlerini ortaya çıkarmak istiyorduk. Fabrikalarda ve işletmelerde durumu daha iyi inceleyebilmek için yalnızca Piemonte ilinde 102 işletme seçtik ve bütün işçilerle bağ kurduk. Bu arada işçiler arasında anketler yaptık.

Çabamız, işçilerin durumunun kötüleşmesi ile, bugün İtalya'da ola gelen ekonomik ilerleme, bizim deyimimizle kapitalist ekspansiyon, arasındaki bağlantıları aydınlatmaktır.

Bu düşünceden hareket ederek, Torino Konferansı'nda şu sorunu öne aldık: Süregelen durumu değiştirebilecek genel bir işçi direnişi sağlamak için ne yapmak gerek. Bize göre işçi sınıfının durumunun kötüleşmesinin temellerinde, İtalya'daki ciddi politik bunalım da yatmaktadır. Bu yüzden, sendika mücadelesi doğrultusunda direnmek yeterli değildir; burada

geçerli olan, işçilerin gerçek yaşama ve çalışma koşullarından hareket ederek şimdiki politik bunalımdan kurtulmak için politik bir çıkış yolunun olabileceğini göstermektedir.

V. Damiko, işçilerin savaş ve yaşantısını somut çizgilerle belirttiikten sonra dedi ki: İtalyan işverenlerine göre, onların dedeyiyle «etkililik felsefesi» ya da «etkililik politikası» her zamanki üretim için karakteristik tir. İşverenler bu doğrultuyu birçok yönde izlemektedir.

Onların çabası, her bir işletmenin üretimini rekabet edebilecek duruma getirmektir. Uygulamada bu, süregen işsizliğe bir de teknolojik işsizliği katılması, yani teknik ilerlemeden doğan işsizliğin katılması sonucunu doğurmaktadır. Her bir işletmenin «politik etkililiği», işletmelerde üretimin artması ve aynı zamanda çalışanların sayısının azaltılması amacıyla işçilere şiddetli bir baskı yapılmasına önayak olmaktadır. 1963 yılından bu yana sanayi üretimi % 26 arttığı halde, sanayide çalışanların sayısı 700.000 kişi azalmıştır. Burada, işletmelerde çalışma organizasyonunda ve üretim organizasyonunda yeni yönetmelerin uygulandığı söylenebilir. Bu doğrudur. Ne var ki, öte yandan İtalya'da üretim alanlarıyla ilgili sermaye yatırımlarını veren ve – hükümet de dahil – herkesin huzurunu bozan sayıların gösterdiği gibi bu yatırımların artmadığı da doğrudur. İşçi sayısının daha az olması ve yatırımların değişmemesine rağmen üretimin artması ise, işçinin daha çok sömürülmesi demektir.

İtalya, bütün Ortak Pazar ülkeleri arasında ücretlerin en düşük olduğu ülke niteliğini korumaktadır. Torino'da başlıca işçi kütlesinin ortalama aylık ücreti 75.000–80.000 Liret kadardır. Çoğunluk dokuma sanayii ve konfeksiyon gibi sanayi kollarında çalışan kadınların ortalama aylık ücreti ise 50.000 Liret kadardır. Üretimin «politik etkililiği» yalnızca işçi çalıştırma derecesine değil, aynı zamanda ücretlere de bir saldırıdır.

Uzman işçiler arasında eleme yapıldığı görülmektedir. Yeni işçi kuşağı eskilerden daha yüksek bir eğitimden geçerek üretime başlamaktadır. Ne var ki, onların uzmanlığı, özel yetişmeleri tanınmamaktadır. Bunlar, uzmanlığı gerektirmeyen işler yapmaktadır. Bir örnek vermek istiyorum. Ben daha FIAT'ta çalışırken uzman işçiler ve çıraklıktan yetişme işçiler, işletmedeki işçilerin yarısını tutuyordu⁴⁾. Bugün bunların oranı yalnızca % 30'dur. Bu da «etkililik siyaseti»nin bir sonucudur.

İşletmelerde eğitim düzeyi, okul, uzmanlık ile kazanılan bilgilerin kullanılması arasındaki açıklık sürekli olarak büyümektedir. İşçilerin uzmanlığının masraflarını aileleri taşımaktadır. Bu yüzden, işçilerde uzmanlık aranması ile eğitimin daha yüksek bir düzeye çıkarılması arasında yeni bir bağ kurulması gereklidir. Bunun için İtalya'da şimdi bütün eğitim düzeninde reform yapılması uğrunda savaş yürütülmektedir.

⁴⁾ Damiko yoldaş 1952 yılında bir sendika şubesi kurduğu için FIAT işletmeleri işine son vermişlerdir. (Redaksiyon)

Bu savaş çok şiddetli olmaktadır. Örneğin Torino'dan ayrıldığımız sırada öğrenciler üniversiteye el koymuşlardı. Geceleyin polisler öğrencileri üniversiteden attı, birçok öğrenci tutsak edildi.

Biz komünistler bütün gücümüzle, eğitim düzenin reform uğrunda yürütülen savaşla işçilerin savaşı arasında bir bağ kurmaya çalışıyoruz.

Sömürünün şiddetlenmesi, işletmelerde çalışma koşullarının kötüleşmesi gibi, meslek hastalıkları, sağlığa zararlı maddelerin kullanılması gibi sorunlar ortaya çıkarmaktadır. Şimdi size vereceğim sayılar resmi kaynaklardan alınmıştır. İtalya'da her 20 saniyede bir iş kazası olmaktadır. Her yirmi dakikada bir işçi sakatlanmaktadır. Üretimde kazalar sonucunda her 2 saatte bir işçi ölmektedir. Çalışma bakanlığının resmi verilerine göre 20 yıl içinde 23 milyon kişi iş kazasına ve meslek hastalığına uğramış ve bunların 82.500-ü ölümle sonuçlanmıştır. Bu iş kazası ve hastalıklarının üçte ikisinin ikinci on yıla, yani sanayiin büyük ölçüde geliştiği döneme düşmesi önemlidir.

İşçi çalıştırma derecesine el atılması, işçi ücretlerine baskı yapılması, sömürünün artırılması aynı zamanda işçilerin politik ve sendika haklarına da bir saldırı demektir.

İşverenler, «işletmenin etkililiği» endişesiyle, tüm italyan toplumunu gittikçe daha çok kurban vermeye zorlamaktadır. Size somut bir örnek vereceğim: İş kazaları, kazaların ölümle sonuçlanması, meslek hastalıkları yüzünden işçilerin uğradığı kayıplar ve yüklendikleri masraflar, bir işletmenin üretim masraflarına elbette katılmamaktadır. Bunlar, bütün toplumun (ve en başta işçilerin) ödediği genel masraflardır. Bunun yanında, İtalya'daki Sosyal Sigorta düzeni, bütün Avrupa içinde en geri kalmışlardan biridir. Emeklilik hizmetlerine gelince, bugün pek çok işçi, pratik olarak en eski işçilerin her iki tanesinden biri, taban kabul edilen, yani 12.000 Lire emeklilik aylığı almaktadır. İşte bu yüzden biz, Sosyal Sigorta düzeninde, Emeklilik hizmetlerinde bir reform yapılması için savaşıyoruz.

İşverenlerin yürüttüğü «üretimin etkililiği politikası»na karşı biz komünistler kendi tezimizi öne sürüyoruz. Biz diyoruz ki, nisbeten kısa bir süre için rekabet yeteneğinde olsa bile bir işletmenin üretimi, bütünüyle italyan ekonomisi bu yetenekte olmadıkça, rekabete dayanamaz.

Bize göre, italyan ekonomisi için sürekli ve dayanıklı bir gelişme, işçi sınıfının durumunun kötüleşmesi temeline dayandığı sürece sağlanamaz. Bunları göz önünde tutarak, yaşama ve çalışma koşullarının düzeltilmesi için işçi sınıfının yürüttüğü savaş ile bütün italyan ekonomisinin, bütün italyan toplumunun yeni bir gelişme doğrultusu alması uğrundaki savaşı birbirine kaynaştıracak yönde etkilemek, komünistlere düşen bir ödevdir. Bize göre, eğer komünistler sürekli olarak işçi sınıfının içinde bulunduğu durumdan hareket ederlerse ve önlerine bu gibi şiarlar, bu gibi savaş ödevleri koyarlarsa, egemenlik rolünü, önderlik rolünü oynayabilirler.

Ekonominin amerikanlaştırılması

İtalya'daki durumun bir görüntüsüne biz, İtalyan ekonomisinin amerikanlaştırılması diyoruz ve buna karşı savaşıyoruz. Bunu şöyle tanımlayabiliriz: Dayanıklı tüketim malları üretimine yönelmek ve bunu İtalyan pazarlardan daha büyük ölçüde yabancı pazarlar için uygulamak. Bu yüzden ekonomimizi başka ülkelerdeki elverişsiz bir konjonktür her zaman etkilemektedir. Ayrıca bu, İtalya'da geliştirilmesi zorunlu olan sektörlerde üretimin genişletilmesine İtalyan sermayesinin katılmak istememesi anlamını taşır. İtalyan kapitalistleri, kendi sermayelerini ihraç etmeye öncelik vermektedir. 1967 yılında 3.000 milyar Liret ihraç etmişlerdir. Ama aynı zamanda ülkeye yabancı sermaye ve başta da Amerikan sermayesi akın etmektedir. Bu süreçte biz, ekonomimizin sömürgeleştirilmesi tehlikesini görmekteyiz.

Bununla ilgili olarak üç örnek vermek istiyorum: İtalya ancak son zamanlarda elektronik sanayiini geliştirmeye başladı ve bunu da Torino'daki büyük Olivetti firmasının özel bir bölümü yürütüyordu. Bugün Olivetti şirketinin bu bölümü Amerikan General Elektrik tekelinin kontrolü altındadır. Bu yüzden, gelecekteki gelişmeler bakımından kesin rolü olan böyle bir sanayi kolunda İtalya'nın kendi üretimi yoktur.

İtalya büyük ölçüde bilyalı yatak imal etmekte ve bunlar makina imalatının gelişmesi bakımından büyük bir önem taşımaktadır. Torino'daki RIV firmasının bilyalı yatakları dünyaca tanınmıştır. Moskova'da ilk bilyalı yatak fabrikasının kurulmasına yardım ettiklerinden Torino işçilerinin her zaman gurur duyduklarını hatırlatmak isterim. Bugün İtalya bu sanayi kolunda artık temsil edilmemektedir. Amerikan sermayesi, bir isveç bankası ve SKF-Gurubu yoluyla RIV-işletmesini satın aldı.

Foto sanayii İtalya'da çok gelişmişti. Bu alanda başta gelen Ferrania firması bugün artık bir Amerikan şirketinin eline geçmiştir.

Burada bir çelişme ortaya çıkmaktadır; ve ülke bir yandan yeni yeni dış pazarlar aramak zorunda olup öte yandan Amerikan sermayesine bağılılığı gittikçe arttığından, biz komünistlerin bu durumdan kurtulma yollarını bulup göstermemiz gerekmektedir.

İşçilerin savaşının gelişmesi

V. Damiko dedi ki: Yukarda anlattığımız gibi bugün işçi sınıfının durumunun kötüleşmesi, işçi sınıfının herhangi bir yenilgisinin ya da işçilerin gerilemesinin, savaşlarını durdurmalarının bir sonucu değildir. Aksine, bu kötüleşme, protesto hareketlerinin olağanüstü geniş olduğu bir zamana düşmektedir. Savaş, demokratik reformların yapılması için bütün devlet ölçüsünde gelişmektedir. Ekonomi kollarında yeni toplu sözleşmeler yapı-

ması için savaş yürütölmektedir. Aynı zamanda, — yeni bir göröntü olarak — işletmelerde, bütün bir kol için geçerli olan toplu sözleşmeleri tamamlıyacak nitelikte sözleşmeler yapılması uğrunda mücadele edilmektedir.

Sınıflararasındaki çatışmaların keskinleşmesi, bir yandan işçilerin yaptığı baskının ağırlığından, öte yandan işverenlerin inatla direnmelerinden ileri gelmektedir. Geçenlerde italyan işverenleri bazı statistikler yayınladılar ve kendi deyimleriyle bunları «İtalya için yüzkarası» olarak nitelidiler. Yazdıklarına göre, Ortak Pazar-Avrupası'nda grev yapan her-10 kişiden 8-i İtalyan. İşverenler özellikle 1966 yılında grevler sırasında 14 milyon işgünüün kaybolmuş olmasından korkmuşlar.

1967 yılında savaşta bir iniş olmamış, aksine daha da gelişmiştir. Aralık ayına kadar yapılan ve milli ölçüde olan 45 toplu sözleşmeden 43-ü, ancak uzun grev kavgalarından sonra imzalanmıştır. Biz, bütün kollar için geçerli olan bu anlaşmaların dışında, ilk kez işletmelerde 3.000-i aşkın çalışma anlaşması imzalanmasını sağladık.

İşçilerin direnişinde artık açık bir hiddetin filizleri, *süregelen duruma doğrudan doğruya karşı koymanın filizleri* görölmektedir. Bu yeni direniş ruhunun kuvvetlenerek derinleşip derinleşmiyeceğı, biz komünist işçilere bağlıdır. Biz, savaşın başında yer almalıyız. Son yıllarda öne sürdüğümüz, «İşletmelerde herşeyi yalnız işveren kararlaştıramaz; üretim organizasyonunun her adımında işçiler kararlaştırma hakkına sahip olmalıdır» şiarı gittikçe daha büyük işçi yığınlarını ve onların inancını kazanmaktadır.

Sendikaların birliğı eğilimi, savaş boyunca gitgide kuvvetle kendini göstermektedir. Solcu güçlerin yeni bir politik birliğini sağlamak için karşı hücumla geçme zorunluğu duyulmaktadır. İtalyan Komünist Partisi ile Proletarya Birliğı İtalyan Sosyalist Partisi (Partito Socialista Italiano di Unita Proletaria — PSIUP) arasında yakında yapılmış olan anlaşma bunun bir sonucudur. Bu, etrafında solcu güçlerin birleşebileceğı yeni bir çekici merkez durumundadır. İKP ile PSIUP arasında yapılan anlaşma, buna katılmak isteyen herkese açıktır. Ve bu anlaşmanın açıklanmasından sonra, buna katılmak için italyanın solcu güçleri arasında bir hareketin doğması ve eski başbakanlardan ünlü politikacı Ferruccio Parri gibi tanınmış italyanların bu harekette yer alması bir rastlantı değildir.

Son olarak, bütün günlük savaşla sosyalizm uğrındaki savaş arasında ilişki kurmak için nasıl bir çaba gösteriyoruz; komünistler olarak çalışmalarımızı nasıl bir çerçeve içinde yürütüyoruz, bunları açıklamak istiyorum. Biz diyoruz ki, komünist olarak faaliyetlerimiz, sendikaların faaliyetlerinin bittiğı yerde başlamaz. Diyoruz ki, komünist fonksiyonerlerle sendika fonksiyonerlerinin çalışacakları ortak bir taban vardır. Bu taban, fanrikadır, işletmedir. Bizim birlikte çalışmamız, işçilerin isteklerini birlikte öne sürmemiz, ve onların savaşında öncülük yerinde bulunmamız gereklidir. İşçilerin yaşama koşullarının değıştirilmesiyle aynı zamanda bütün top-

lumda bir değişiklik olmasını sağlayabilmek için, her zaman işçilerin somut yaşama ve çalışma koşullarından hareket etmek ve ortak çıkarlarla bağlantı kurmak gerekmektedir.

Bugün yeni toplum için yürütölen savaş, birkaç yıl önceki gibi değildir. Bu savaş gitgide genişlemekte ve canlanmaktadır. Ekonomik savaş sınırlarını aşarak bir ideolojik ve politik savaş durumuna geçmekte, ve bu savaşa katılanlar yalnızca komünistler olmamaktadır. Kapitalist Batı'da, özellikle de İtalya'da bugün, insana yaraşır yeni bir toplum kurulması zorunluğu gittikçe artan bir kuvvetle kendini duyurmaktadır. Bu yüzden de katoliklerin bir kısmı ile sosyalistlerin belirli bir kısmı artık yeni toplum için amerikan ve işveç toplumunu örnek diye almamaktadır. Aksine bugün pek çok kimse «refah toplumu»nu reddetmekte, bunu bir emperyalist toplumu saymaktadır. Biz, diğer güçlerle birlikte, bu toplumun mantığını reddediyoruz. Bunun özü, yalnızca tüketim için üretim olup, insanın gitgide tekniğin ve yeni üretim süreçlerinin kölesi olacağı, yâni insanın sonunda kendi kendini yıkıma, insanlık kişiliğini yıkıma götüreceği bir yaşantı biçimini zorla benimsetmektir.

Bundan ötürü, yarının yeni bir yaşantısı için savaşın öteki yolu, bugün belirginleşmekte olan ve işçilerle aydınların birlikte benimsedikleri biçimidir. Yarının dünyasında yeni bilimsel buluşlar üstün bir rol oynayacaklardır, ama bu yeni dünyada *insan, robot değil efendi olmalıdır*. İşte böyle bir görüşü savunurken ve geliştirirken, işçinin yaşama ve çalışma koşullarının düzeltilmesi uğrındaki günlük savaşla sosyalist perspektif için savaş arasında bağlantı kuruyoruz.

V. Damiko'nun açıklamalarından sonra konuklar daha birçok soruyu cevaplandırdılar. Con Gibins (İngiltere), Torino komünistlerinin parlamentoda ve belediye meclislerinde nasıl temsil edildiklerini sordu.

İKP-nin Torino Federasyonu İşletmeler Şubesi yöneticisi Nazareno Guasso bu soruyu cevaplandırırken, kentler ve kasabalar hakkında bazı sayılar verdi, şu açıklamaları yaptı:

Biz, nüfusu 1.120.000 olan bir kentte çalışıyoruz. İlçelerinde daha 800.000 kişi yaşıyor. Burası, 465.000 sanayi işçisi ve memuru ile aslında bir sanayi bölgesidir. Şehrin ve ilin ekonomik yapısındaki en önemli merkez FIAT-İşletmeleridir. Fakat burada daha başka tekel gurupları – Michelin, Pirelli (taşıt lastiği üretimi), Olivetti (yazı ve hesap makinaları), Montecatini (kimya sanayii) – ile en başta otomobil sanayii için çeşitli parçalar, mamuller yapan pek çok orta ve küçük işletmeler de var.

Bölgemizde Komünist Partisinin politik etkisini gösteren birkaç sayı vermek istiyorum. 1964 yılında şehir ve il belediye seçimlerinde parti, şehirde oyların % 27-sini, ilde % 22-sini, ortalama olarak bütün oyların % 25-ini aldı. 1963 yılı parlamento seçimlerinde şehrimizde en güçlü parti Komünist Partisi idi ve 200.000 oy aldı. Toplam olarak şehirde ve ilde aldığı oyların sayısı 315.000-di. Son seçimlerde öteki partilerin aldığı sonuç

şöyle: Sosyalist Parti oyların % 11-ini; Proletarya Birliği İtalyan Sosyalist Partisi % 2,3; Sosyal-Demokrat Parti % 8,6 ve Hristiyan-Demokrat Parti % 33,3-unu sağladı.

Bu veriler, Torino'da partimizin gücünün az olmadığını gösterdiği gibi, aynı zamanda da partinin politik etkisi ile saflarının genişlemesi arasında belirli bir köprünün varlığını ortaya koymaktadır. Gerçekte, şehir ve ilde parti üyelerinin sayısı 30.000-dir, fakat 300.000-den fazla oy almaktadır.

V. Damiko ayrıca, Torino şehir ve ilinden parlamentoya 5, senatoya da 2 komünist üye seçildiğini sözlerine ekledi. Torino şehri ve ilçileriyle birlikte Piemonte ilinin toplam olarak 12 komünist mebusu ve 6 komünist senatörü var.

Meclisin 630 üyesinden 166-sı komünist ve senatonun 315 üyesinden 84-ü komünist partisinden. Böylece Komünist Partisinin parlamentoda 250 üyeli bir gurubu var. Torino şehir meclisinde 80 üyelikten 23-ü Komünist Partisindir.

RIV-SKF işletmeleri parti örgütü sekreteri *Cianfranko Koriasko* bu arada *Damiko* yoldaşın kendisinin de belediye meclisi üyesi olduğunu hatırlatmıştır.

Konuşmaya katılanlar bundan sonra işverenlerin Komünist Partisine karşı yürüttüğü savaş üzerinde durdular. *Pierre Hentges* (Fransa) İtalyan yoldaşlardan, komünistlerin işletmelerdeki çalışmalarının somut biçimleri, ayrıca işverenlerin ideolojik hücumlarına karşı yürütülen savaşın yöntemleri hakkında bilgi vermelerini rica etti.

FIAT işletmelerindeki parti örgütünün sekreteri olan *Covanni Merkindino*, işverenlerin kullandıkları ve bugün de kullanmakta oldukları başlıca silahın, kayırcılık olduğunu belirtti. FIAT işletmelerinde örneğin bir emeklilik fonunun kurulması, gene işletmede çalışanlar için bir sağlık hizmetinin işletme idaresi tarafından örgütlenmesi ve belirli bir ücret politikasının uygulanması, bu tedbirlerdendir.

Kayırcılık ve baskı, işverenler politikasının iki yüzü

Kayırcılığın daha başka biçimleri de var: İşçi çocukları için dinlenme kampları, en sıkıntılı işçi ailelerine işverenin az bir ek yardımı, işçiler için az sayıda ucuz konut yapımı, v.b.

İşverenler bütün bu tedbirleriyle işçilere, onların çıkarlarıyla işverenlerin çıkarlarının bir olduğunu, işletmenin geliştirilmesinin işçinin ilgisini görmesi gerektiğini, çünkü bu gelişmenin meyvalarından işçiye de pay düşeceğini ispatlamaya çalışmaktadırlar. FIAT işletmelerinde, işçilerin siyasetle uğraşmalarını önlemek, ne dertleri olursa olsun «FIAT» herşeye çağre bulduğunu işçilere inandırmak için büyük çaba gösterilmektedir.

FIAT'ın çıkardığı «Stampa» gazetesi de durmadan bu görüşü aşılamaktadır. Bu gazeteyi pek çok işçi okumaktadır.

Kayıncılığın katıksız ekonomik amaçlar güden uygulaması da vardır. O da, işverenlerin sömürüyü daha da arttırmalarına ve ek kârlar sağlamalarına yardım etmesidir. (Bu ek kârın bir kısmı, kayırcılık işlerine kullanılmaktadır.)

Bununla beraber, kapitalistlerin siyasetinin, kayırcılıktan başka bir yönü daha vardır. Bu da, baskı, solcu güçlere hücumlar, politik terör, işten atmalar, ve benzerleridir. 1951 ile 1953 yılları arasında FIAT işletmeleri faal komünistlerden 2.000 işçiyi işten çıkarmıştır. Bu arada politik faaliyet gösteren işçilerin hepsi doğrudan doğruya işten atılmadı da, kapatılmasına karar verilmiş olan şubelere nakledildi, ya da özellikle çok ağır çalışma koşulları ve düşük ücretli «sürgün şubeleri»ne verildiler.

Fakat, tüketiciler ideolojisini yamak, işçinin ufkunu elden geldiği kadar birkaç maddi mülkün peşinde koşmakta sınırlamak yolunda gösterilen çaba yalnız işverenler için değil, devlet için de karakteristiktir. Bunu yaparlarken, işçi sınıfının türlü tabakalarının sınıf bilinci düzeyi arasındaki başkalıklardan ustalıkla yararlanıyorlar. Bu bakımdan, Torino'nun nüfusunun son 15—18 yıl içinde 750.000-den 1.120.000-e yükselmesi önemli bir olgudur. En başta güneyden olmak üzere yüzbinlerce köylü çalışmak için Torino sanayiine akmıştır. Bunların pek çoğu okuma-yazma bilmez. Sanayileşmiş kuzeye geldiklerinde, «sanayi uygarlığı»ndan pay edinmek için, bir eğitim sağlamaktan çok bir televizyon, bir otomobil almayı amaç edinirler.

Burjuvazi, bunların sınıfsal durumlarının bilincine varmalarını önlemek, maddi ve sosyal koşulların temelinden düzeltilmesi uğrundaki savaştan bunları uzaklaştırmak için, işçilerin bu gibi haklı istemlerinden yararlanmaya çalışmaktadır. Kapitalistler geniş bir ideolojik kampanya yürütmekte ve işçiye şöyle seslenmektedirler: «Biz size otomobil de vereceğiz, sizler için en iyi koşulları da yaratacağız. Ama komünistler buna inanmak istemiyorlar.»

İtalyan Komünist Partisi, Torino Federasyonu'nun çalışmaları hakkında bilgi verilirken N. Guasso, partinin buradaki 30.000 üyesinden 18.000-inin üretim işçisi olduğunu belirtti. İşletmelerdeki parti örgütlerine 5.000 yoldaş üyedir. Komünist işçilerin çoğu işletme örgütlerinde değil de, bölgesel şubelerde toplanmıştır.

Torino şehir ve ilindeki 3.000 işletmeden 240-ında parti örgütü, yani parti hücresi ve şubesi vardır. Demek ki, işletme komisyonları ve sendika örgütleri olduğu halde parti örgütlerinin bulunmadı yüzlerce işletme var. Bu yüzden partimiz için başlıca ödevlerden biri, işletmelerde parti örgütleri kurmak ve bunları sağlamlaştırmaktır.

Son yıllarda alınan sonuçlardan hareket ederek, bu olanağın var olduğunu söylüyoruz. Gerçekten parti son dönemde yeni güçler kazanmayı başarmıştır. Nitekim 1968 yılında parti üyelik kartlarının değiştirilmesi

kampanyasının ilk 2-3 ayı içinde başta genç işçiler olmak üzere 400 işçi partiye girmiştir. Bunları, doğrudan doğruya işletmelerdeki parti örgütleri üye almıştır.

İşletmeler düzeyinde çalışmalarımızı hücre ve şubelerle yürütüyoruz. Örneğin RIV-SKF işletmelerinde bir parti örgütü kuruluyor. FIAT işletmelerinde üç parti şubesi çalışmaktadır. Şehirde ve ilde toplam olarak 16 parti işletme şubesi ve 200-den çok hücre var.

Çalışmalarımızın en önemli görüntülerinden biri parti propagandasıdır. Beyanname dağıtmak ve benzerleri gibi yapılagelen parti propagandası yanında birkaç yıldan beri işletme gazeteleri çıkarıyoruz. Bugün, 10 işletme gazetesi çıkmakta, ayrıca 10 gazete yalnızca işletmelerin işçilerine değil aynı zamanda komşu semtlere de dağıtılmaktadır. Mühendisler-teknisyenler için özel bir gazete yayınlanmaktadır. Bu gazete yalnızca Torino için çıkmamakta, endüstri üçgeni denilen Torino-Milano-Cenova bölgesinin tümünde çok okunmaktadır. Bütün bu gazeteler işletme kapılarında dağıtılmaktadır. Demek ki hepsi 21 gazete. Bunların toplam olarak ayda 135.000 satışı var.

Gazeteler iki bölüme ayrılıyor. Bir bölümde genel politik konular, Barış uğrunda savaş sorunu, Viyetnam harbine karşı, sol merkezci hükümete karşı savaş, ülkenin ekonomi politikasıyla ilgili genel sorunlar v.b. konular işleniyor. Öteki bölümde de, ilgili işletmenin sorunları yer alıyor.

İşletme gazetesinin rolü

Bütün güçlüklerle rağmen, gazetenin hazırlanmasına tüm işçilerin katılmasını sağlamaya çalışıyoruz.

N. Guasso sözüne devamla, bu gazeteleri ne kadar işçinin okuduğunu söylemenin zor olacağını, ama okuyucu sayısının son yıl içinde önemli ölçüde arttığının da kesin olduğunu belirtti. Birkaç işletme gazetesinin, örneğin FIAT işletmeleri çelik dökümhanesinin gazetesi olan «l'Accio» (Çelik)-in eski geleneği var. Bu gazete, 1945-te İtalya'nın kurtuluşundan hemen sonra çıkmaya başladı ve o günden bu yana sürekli olarak yayın yapıyor. Yıllar önce çıkmaya başlayan gazetelerin işletmelerde sağlam bir dayanağı ve pratik olarak bunları bütün işçiler okuyor. RIV işletmelerinin «Sette B» gazetesi de bunlardan biridir. Gazeteler bazen bir iki gün gecikince, işçiler hemen «Gazetemiz ne zaman geliyor?» diye soruyorlar.

Gene FIAT işletmelerinde dağıtılan «Unita operaia» (İşçi Birliği) gazetesi de başka bir örnektir. Bu gazete, 1955 yılında işverenlere karşı yürüttükleri savaşta işçilerin yenilgiye uğramasından sonra ve FIAT işletmeleri işçileriyle yeniden sıkı ve sürekli bağlar kurmamız gerektiğinde kuruldu. Bu gazete düzenli olarak yayınlanmaktadır ve artık sağlam bir temeli vardır.

Birkaç gazete son zamanlarda çıkmaya başladı; örneğin demiryolcularının «Il paraurti» gazetesinin ilk sayısı 1. Ocak 1968-de yayınlandı.

İşçiler bu gazeteleri okuyorlar. Kendi tecrübelerimizle biliyoruz ki, fabrika kapılarında dağıtılan gazeteleri işçiler bir kenara atmıyorlar. İş saatlerinden sonra tramvaylarda pek çok işçinin gazetelerimizi okuduklarını görebilirsiniz.

Bazı işletmelerde, örneğin RIV işletmelerinde ve FIAT'ın çelik dökümhanesinde işçiler gazeteleri desteklemek için aralarında para toplarlar. Genellikle gazeteleri parasız olarak dağıtıyoruz. Bu bizim propaganda-mızın bir kesimidir. Ama yoldaşlarımız gazete için para toplamak istediklerinde de işçiler hemen buna karşılık gösterirler.

G. Merkindino, işletme gazetelerinin yayınlanmasının kusursuz ve eksiksiz olmadığını söyledi ve bu konuda şunları anlattı.

Eski gelenekleri olan ve işletmelerde iç koşulların en ağır döneminde çıkmaya başlayan gazeteler, işçilerle bağ kurmak yolunda bir denemeydi, ve bir gazetelerin yardımıyla işletmelerin içine girdik. Başlangıçta bu çalışmalarımızı her zaman doğru olarak yürütüyor değildik. İşletme gazetelerinde genel politik konuları tartışıyor, «L'Unita gazetesinden türlü sorunları ele alıp işliyerek aylık işletme gazetelerinde yayınlıyorduk. O zamanlar işçilerin gazeteleri bir kenara attıkları çok oluyordu.

İşletme gazetelerinde, ancak bizim partimize oy verilmesi gerektiği sonucuyla yalnızca birkaç politik sorunun aydınlatılmasını son zamanlarda değiştirmeye çalışıyoruz. Bu basitleştirilmiş propagandanın bize hiç bir yararı yoktur. Bu kusura muza işçilerin kendileri dikkatimizi çekti. Son zamanlarda ve özellikle geçen yıl çabalarımız, işletmelerde somut veriler toplamak ve genel politik sorunların incelenmesinde bu somut koşullardan ve verilerden hareket edebilmek amacına yönelmiştir. Bu, işçilerin bizi anlamasının sağlamakta, işçilerle doğru ilişkiler kurulmasına yardım etmekte ve gazetelerin etrafında yalnız komünistlerden değil, aynı zamanda öteki işçilerden de guruplar kurulması için ön koşulları yaratmaktadır. Elbette bunu yapmak, söylendiği gibi kolay değil; ama bizim çalışmalarımızın doğrultusu bu oldu.

V. Damiko, işletme gazetesi «Unita operaia»nın, FIAT işletmelerinde işçi hareketinin en güçsüz olduğu bir sırada kurulduğunu hatırlattı. 1954 yılından önce bu işletmenin birçok fabrikasında, bu arada çelik dökümhanesi ile otomobil fabrikasında, ağır motor fabrikasında v.b., işletme gazeteleri çıkıyordu. Ama, işçilerin yenilgisi sonucunda gazeteler yasaklandı. Bu yüzden kaybı dışardan karşılamak gerekiyordu. Bizim amacımız, bütün FIAT işçileri için bir tek gazete değil, bu tröstün türlü fabrikaları için birkaç gazete yayınlamaktı. Komünist örgütlerinin güçlü olduğu yerlerde işçiler kendi gazetelerini savunmayı başardılar. Böylece örneğin FIAT işletmeleri çelik dökümhanesinin işletme gazetesi yayınına ara vermeden çıktı.

N. Guasso bununla ilgili olarak, her bir FIAT fabrikasının birer kendi gazetesinin olması için komünistlerin artık var olan ve daha basit yayın biçimlerine dayanacaklarını belirtti. Örneğin, FIAT işletmelerinin demirhane makinaları ve presler şubesinde hektografla basılmış bir belleten çıkarılacak. Türlü işletmelerde bu gibi pek çok belleten çıkarılmaktadır.

İşçiler gazetelerimizi işletmelerin içinde okuyamıyorlar. Örneğin «L'Unita» gazetesini pek azı okuyor. Bunun birçok nedeni var; biri de gazeteyi beraberlerinde fabrikaya getirmekten korkmalarıdır. Yakınlarda, «L'Unita»yı yaymak için yeni bir yola baş vurduk ve bu işi örgütledik. İşçi Konferansı'nın hazırlıkları sırasında «L'Unita»nın iş arkadaşları Torino'daki 27 işletmede işçilerin durumlarını incelediler. Sonra, «L'Unita»nın Torino haberlerinde bu işletmelerle ilgili 27 yazı yayınlandı. İşletme kapılarında, bu yazıların yayınladığı «L'Unita»lardan 6.000 satış yaptık. Bu araştırmalar devam etmektedir, bunlar sürekli bir girişim olmuştur ve hafta belirli bir işletme hakkında bir yazı yayınlanmaktadır.

G. Koriasko dedi ki: Materyallerin işçilere ulaştırılması için tedbir alıyoruz. Her yazının yayınlanmasından bir gün önce bütün işçilere bir beyanname dağıtıyoruz, ve şunu duyuruyoruz: «Yarın «L'Unita»da işletmeniz hakkında bir yazı yayınlanacak.» Ertesi gün de o işletmenin komünistleriyle birlikte «L'Unita»yı dağıtıyoruz. Böylece işçiler kendi işletmeleriyle ilgili yazı ile aynı zamanda bütün «L'Unita»yı da okuyorlar.

Pierre Hentges: İşletmelerde parti örgütlerinin kurulmasına işletme gazetelerinin yardımı oluyor mu ve işletmelerde parti hücrelerinin olmadığı yerlerde bunları kurmak için genellikle ne yapıyor sunuz?

Parti çalışmalarındaki bu görüntüyü G. Merkandino ele aldı.

İşletmelerdeki parti örgütleri

Gazetelerin dağıtılması ile bir parti örgütü kurma arasında doğrudan doğruya bir bağlantı yoktur. Ama, işçilerle bağlar kurulmasına gazeteler elbette yardım ediyor. Biz, işletmelerde var olan gerçek sorunlardan hareket etmek zorundayız. Somut bir örnek vereyim: «FIAT-Mirafiori» fabrikasında 60.000 işçi ve memur var. Bu işletmenin, her birinde 500-den 4.000-e kadar işçi ve memur olmak üzere, 80 şubesi var. Burada bir parti örgütü kurmak istediğimiz zaman, buna işletme ölçüsünde girişemeyiz. Biz daha çok, şubelerin somut durumlarını incelemeli, bunları işçilerle konuşmalı ve aralarında partisizler de olmak üzere onlarla bağlar kurmalıyız. Bu çalışmalar boyunca işçileri tanıyoruz, aralarından ilgi duyanlarını kazanıyoruz ve ondan sonra bir parti hücresi kurulması sorusunu ortaya atıyoruz. Bir parti örgütü, elbette insanlarla birlikte ve insanlar için kurulacak. Gazeteler bu sorunları şüphesiz doğrudan doğruya çözemezler, ama elverişli bir ortam yaratılmasına yardım ediyorlar. Örneğin böylece demirhane

makinaları ve presler şubesinde yedi ay süren çalışmalarımız sonucunda parti örgütü üyeleri sayısını 27-den 50-ye, demek ki hemen de iki katına çıkardık. Yeni yoldaşlarımız arasında birçok genç işçi var. Gerçek sorunlardan hareket ederek çalışmalarımızı yürüttüğümüz yerlerde böyle sonuçlar alıyoruz.

Yeni bir parti hücresinin kuruluşunda türlü engellerle karşılaşırız. Unutmamak gerekir ki, her bir işçi işten atılma ve işsiz kalma tehlikesiyle karşı karşıyadır. Ayrıca, binlerce işçinin daha yeni köylerden gelmiş olduğunu, orada günde 16 saat çalışarak ayda 30.000 Liret alırlarken, şimdi 8 saat çalışmalarına karşılık ellerine bazen 100.000 Liret geçtiğini, böyle bir durumda bulunduklarını göz önünde tutmak gerektir. Bu işçilerin bilincine ve davranışlarına özellikle etki yapan, durumlarının temelli olarak değişmesidir. Elbette köylü geçmişlerinin etkisini fabrikaya gelirken beraberlerinde getiriyorlar. Ancak adım adım, zamanla, bir proleter sınıf bilincine erişiyorlar.

N. Guasso: Öte yandan bu yüzbinlerce göçmen işçi, güneydeki savaşın, özellikle de toprak kavgasının büyük tecrübelerine sahipler. Ve yeni koşullar altında adım adım bu tecrübelerini kullanıyorlar. Güneyden en büyük göç olduğu sıralarda işletmelerde en geniş grev hareketlerinin, en büyük savaşkan faaliyetlerin görülmesi, bu gerçeği doğrulamaktadır. Gene bu, yalnız işçi sınıfının değil, bütün emekçilerin de çıkarlarını savunacak bir tüm milli siyasetin, partimizin izlediği bu siyasetin doğruluğunu ispatlamaktadır.

V. Damiko: Çalışmalarımızda karşılaştığımız objektif güçlükleri konuşuyorduk. Ama, subjektif güçlükler de var. Bu da kendi zayıflıklarımızdır. Bugün için işletmelerde, fabrikalarda parti örgütlerinin kurulması, en güç ödevlerden biridir. Bir işletmede çalışan bir komünist işçiden, işçinin bilinçlenmesi sürecinin bütün görüntülerini kavrayabilmesi ve bu süreci etkileyebilmesi için çok yüksek bir politik ve ideolojik eğitim istenmektedir. Bir komünist işletmede her gün, her an işveren tarafından cezalandırılabilir. Onun için, işletme örgütlerine üye olmak istemiyen ve «işletme dışında komünist» olan yoldaşlar var. Biz bunun iyi olmadığını söylüyoruz. Onların iyi komünist olmaları ve işletmede bir örgüt kurmaları gereklidir.

Ama biz bunlara karşı herhangi bir idari tedbire baş vurmak istemiyoruz. Örneğin, işletme örgütlerinin üyesi olmayan bütün işçilerin (bunlar % 60 kadardır) listesini çıkarıp, kayıtlarını işletme örgütlerine devredebildik. Ama bu, bürokratik, idari bir adım olurdu. Biz, işçilerin kendilerinin bu kararı verecekleri bir bilinç düzeyine erişmeleri gerektiği kanısındayız. Parti üyesi, hergün karşılaştığı işveren baskısına karşı direnebilmek için, bilinçli bir komünist olmak, işletmedeki parti çalışmalarının durumundan kendisi sorumluluk duymak zorunluluğundadır.

Biz hiç kimseden, partiye girmeden önce tam olgunlaşmış hazır bir komünist olmasını istemiyoruz. Bizim istediğimiz, İtalyan Komünist Partisinin yeni üyelerinin bizimle birlikte yürütecekleri ortak savaş içinde komü-

nist olmalarıdır. Elbette bu soruna bu biçimde yaşamanın yalnızca olumlu tarafları olduğu söylenemez. Biz özellikle yeni parti üyelerine politik ve ideolojik bakımdan doğru yön vermek için çaba göstermekte direnmek zorundayız.

P. Hentges, italyan komünistlerinin işletmelerde parti örgütlerini kurarlarken karşılaştıkları objektif ve sübjektif güçlüklerin, fransız komünistlerinin de karşılarına çıkan güçlüklerle çok benzediklerini belirtti; ve italyan yoldaşlardan, komünistlerin parlamento ile belediye meclislerindeki çalışmalarını temel örgütlerin çalışmasıyla nasıl birbirine bağladıkları hakkında da bilgi vermelerini reca etti.

V. Damiko dedi ki: Bu, bizim çalışmalarımızın en zayıf ve aynı zamanda da en önemli noktalarından biridir. Yığınların savaşını her an parlamento teşebbüsleriyle, il ve ilçe meclislerinin faaliyetleriyle birbirine bağlamak demek olan gerçek hareket sorunu, çok karmaşık bir sorundur. Ve biz, işçi sınıfının durumunun politik savaşın merkezine oturtulması gerektiğini söylerken, bununla aynı zamanda bir otokritik elemanını da eklemiş oluyoruz. Bize göre, bu sorun parlamento savaşında uygun bir yer almalıdır.

Bunun somut bir örneği, emeklilik sorunu, sosyal hizmetler sorunudur. Bu sorunu temel alarak geniş ve ahenkli bir işçi hareketi yaratmayı şimdiye kadar başaramadık. Şimdi, emeklilik hizmetleri kanun tasarısının daha parlamentonun dağıtılmasından ve önümüzdeki seçimlerden önce ele alınması için parlamentoyu etkilemeye çalışıyoruz.

FIAT işletmelerine gelince, yığınların savaşıyla politik, parlamento içi faaliyetlerin birbirine bağlanması yalnızca bir Torino sorunu değil, aynı zamanda büyük bir milli sorundur. Burada söz konusu olan, önce işçilerin tutumundan hareket ederek fabrikalarda nabızları etkilemek ve ancak bundan sonra FIAT-işletmelerinde işverenin iktidarını kısıtlıyacak bir gelişmeyi, milli düzeyde genel ekonomik ve politik gelişme doğrultusunu hazırlayabilme yeteneğimizdir.

Konuşmalar sırasında italyan işçilerinin eylem birliği ve bütün emekçilerin eylem birliği sorununa değinildi. *Fransisko Anton* (İspanya), bu birlikte katoliklerin ya da katolik etkisi altında olan işçilerin de bulunup bulunmadığını sordu ve, biz İspanyada doğrudan doğruya katoliklerin arasında müttefikler bulduğumuz için bir ispanyol komünisti olarak bu beni özellikle ilgilendiriyor, dedi.

İlerici katoliklerle birlik

Bu soruyu cevaplandıran *V. Damiko*, şöyle dedi: İtalyan toplumundaki gelişmenin ve uluslararası toplumsal gelişmenin yüzeye çıkardığı görüntülerle, tıpkı bizim gibi katolik işçiler de karşı karşıya gelmek zorunday-

dılar. Bilindiği gibi şimdiye kadar katolikliği bütün dünyada emperyalizmin bir aleti olarak göstermek âdet olmuştu. Ve gerçekten de katolik kilisesi uzun yıllar boyunca böyle bir ödev gördü. Ama bugün katolik hareketi safları arasından yeni akımlar ortaya çıkmıştır. Örneğin italyan katolikleri, Viyetnam harbi sorununda Lâtin-Amerika ve Asya katolikleriyle bağlar kurmayı amaç edinmişlerdir. Bütün dünyanın kaderini ilgilendiren sorunları ele almak zorunda kalmışlardır.

Objektif durum, katoliklerin bu dünya sorununu yeni bir biçimde ele almalarına önayak olmaktadır. İtalyan toplumunun somut gelişme koşullarından ötürü de işçi hareketini bölme siyaseti son yıllarda başarıdan başarıya koşamamıştır. Tersine, katolik örgütler sendikalarda bizimkinden sonra en kuvvetlisi olduğu için yeni bir birleşme eğilimi gün ışığına çıkmış ve gelişmiştir. Ekonomik istekler için yürütülen sendika mücadelesinde de bunu görüyoruz. Bugün başka başka yönlerdeki sendikalar, toplu sözleşme anlaşmalarının sağlanması için birlikte çaba gösterilmesini zorunlu görüyorlar. Aynı şekilde bütün sendikalar, İtalya'da işçilerin çoğunluğu sendikalarda örgütlenmemiş olduğundan buna ilgi gösteriyorlar.

Yalnız eylem birliği eğilimi değil, aynı zamanda bileşik bir sendika merkezi yaratılması, organik birlik sağlanması eğilimi de kuvvetlenmektedir. Fakat bu süreç, aynı zamanda politik birlik uğrunda da bir ilerleme bunu izlemedikçe, gelişme gösteremez.

Biz, yalnızca sendika mücadelesi sorunu etrafında değil, temel politik sorunlarda da katolik işçilerle bir anlaşmaya varmak için çaba gösteriyoruz. Viyetnamın bombalanmasının durdurulması uğrunda savaş için kurduğumuz komitelerde komünistlerin yanında pek çok katolik yer almaktadır. Biz ortak eylemler örgütleyor, savaş birliğinde yürütüyoruz.

Son birbuçuk yıl içinde örgütlediğimiz tedbirlerin hepsini sıralamak istemiyorum. Yürüyüşler, gösteriler v.b. Yalnız ikisi üzerinde durmak istiyorum. Geçen yılın 2 Haziranında, İtalya Cumhuriyeti'nin millî bayram gününde, katoliklerle ve öteki politik güçlerle birlikte Viyetnam harbine karşı bir gösteri düzenledik. İşçileri, resmi toplantılara katılmayıp gösteri için Milano'ya gitmeye çağırdık. Sonunda 50.000 işçi, beşte dördü genç işçi, toplanarak gösteri yaptılar. Bugünlerde uyguladığımız bir başka tedbir de şu: Viyetnam savaşçıları için gönüllü kan verme kampanyası. Bileşik komiteler Kızılhaç'la konuştuktan sonra belirli şehirlerde kan topluyorlar. Aralarında katolikler de olmak üzere yüzlerce yurtdaşı viyetnamlılar için kan veriyor.

M. Rossi: Ve bazen, Viyetnam yurtseverleri için kan vermek üzere aynı anda gelmiş olan komünist yöneticilerle katolik kilise adamları kan toplama istasyonlarında buluşuyorlardı.

V. Damiko: Şimdi biz katoliklerle birlikte, Yunanistan'da faşizme karşı bir protesto hareketi hazırlıyoruz. Aynı şekilde karma olarak yeni yeni

komiteler kurulmakta ve bunlar sömürgeciliğe karşı savaşı amaç edinmektedir. Örneğin geçenlerde Torino'da «Portekiz»-Gine'si halkıyla dayanışma için bir komite kuruldu.

Somut olarak, işçilerin yaşama ve çalışma şartlarını, öteki sendika örgütleriyle hep birlikte düzeltmek zorluğundan hareket ediyoruz ve aynı zamanda da katolik güçlerle birlikte şu soruyu ortaya atıyoruz: Bağımsızlıkları uğrunda savaşan halkların desteklenmesinde kapitalist ülkelerin işçi sınıfının rolü ne olmalıdır? Bizim başta gelen ödevimiz, emperyalizme karşı savaş için geniş bir güç cephesi yaratmaktır.

Özel olarak olumsuz bir görüntü var; bunun üzerinde durmak istiyorum. Katolikler İtalya'daki bütün politik partileri şiddetle eleştirmektedir. İtalya derin bir politik bunalım geçirmekte olduğundan, bu eleştirmelerin dayanağı vardır. Ama öte yandan katolikler somut olarak herhangi bir partiyi suçlamıyorlar, çünkü tam da katolik Hristiyan-Demokrat Partisi hükümette ağır basmaktadır. Bu yüzden katolikler bütün partilere, ve bizim partimize de karşı toptancı bir savaş yürütüyorlar. Ama biz, kendimizi öteki partilerden ayrı tuttuğumuzu ve genel olarak Hristiyan-Demokrat Parti'nin sınıflar üstünde ya da sınıflar arasında bulunduğu efsanesini bir kenara bırakmanın zorunluluğunu ispatlamak istiyoruz.

Daha sonra G. Merkandino söz aldı, ve şunları belirtti: Kurtuluştan sonra İtalya'da bileşik bir sendika örgütü vardı. 1948–50 yıllarında işverenlerin hücumu ve amerikalıların karışması sonucunda bölünme oldu ve üç sendika örgütü ortaya çıktı. Bunlar bugün de çalışmaktadır. Sendika merkezlerinden biri katolik doğrultusundadır; ötekisi sosyal-demokrat; ve üçüncüsü de, komünistlerin bağlı oldukları sınıf sendikalarının bileşik merkezi İtalyan Genel Sendikalar Konfederasyonu (Confederazione Generale Italiano del Lavoro – CGIL). Bölünme, sendika hareketini zayıf düşürdü. Bu durumda bazı işverenler gurupları işletme ya da firmalar düzeyinde kendi işverenler sendikalarını kurdular.

Türlü sendikaların etkisiyle ilgili birkaç sayı vermek istiyorum. Bütün ülke ölçüsünde işletme komisyonları seçimlerinde CGIL son zamanlarda oyların % 57-sini; sosyal-demokrat doğrultusundaki sendikalar % 20 kadarını ve katolik doğrultusundaki sendika merkezi de bir o kadarını aldı. Geri kalan oylar işveren sendikalarıyla öteki sendikalara dağıldı.

FIAT tröstündeki duruma gelince, orada da sendikalar arasında parçalanma oldu. FIAT işletmelerinde işverenlerin kurduğu sendika göze çarpar sonuçlar aldı. Birkaç yıl boyunca seçimlerde bu sendika nisbi çoğunluğu oyların % 40 kadarıyla elinde tuttu. Bugün ise FIAT'ta durum şöyle: CGIL işçi oylarının % 31,6-sını kazanmış olup nisbi çoğunluktadır; sosyal-demokrat doğrultusundaki sendika oyların % 28,5-undan çoğuna; işveren sendikası % 22,5-tan çoğuna ve katolik sendika % 13,9-una sahiptir (küçük neo-faşist sendika oyların % 3,5-unu almıştır).

Pierre Hentges: Sendikalar aralarında nasıl anlaşılıyor?

G. Merkandino: Bir zamanlar FIAT'ta eylem birliği için sendikaların anlaşması olanağı yoktu. Pek çok fonksiyonerimizin işten çıkarıldığı bu zamanlar, en güç dönemdi. İşverenler genellikle sendikalarla görüşmeyi reddediyorlardı. Şimdi durum temelli olarak değiştı. Fakat biz de, geçmişte gösterdiğimiz birçok zayıflıkları gidermeyi başardık. Sendika temsilcileri biraraya geliyor, çoğunlukla sendika mücadelesiyle ilgili sorunları tartışıyorlar. Bu yalnız FIAT'ta değil, her yerde böyle oluyor.

Pierre Hentges: İşveren sendikasının tutumu nasıl?

G. Merkandino: Uzun zamanlar boyunca FIAT'ta işveren sendikası öteki sendikalara karşı savaşta ve sendikalar arasında ilişkileri engellemek için elinden geleni yaptı. İşveren sendikası, otomobil sanayii işçilerini ve özellikle de FIAT tröstü işçilerini öteki işçilerden ayrı ve uzak tutmak için, toplu sözleşmelerin bütün ülke ölçüsünde değil de, işletme düzeyinde yapılmasında sürekli olarak direndi. Ama bugün bu sendika, birlik eğiliminin gelişmesi yüzünden kendi kendini tecrit etmemek için, genel savaşa sokulmaya ve sendikalar arası buluşmalara katılmaya çalışmaktadır.

Sol partilerin işbirliği

Pierre Hentges, politik birlik sorunlarına dikkati çekti. Piemonte'de oyların dağılışı hakkında verilen sayılara göre, dedi, İtalya Sosyalist Partisi'nin payı % 11 ve Proletarya Birliği İtalyan Sosyalist Partisi'nin payı % 2,3. Geçenlerde Komünist Partisi, senato seçimlerinde ortak aday göstermek için PSIUP ile bir anlaşmaya vardı. Siz bu anlaşmaya ne gibi bir politik önem veriyorsunuz?

M. Rossi: Önce şunu hatırlatmak isterim ki, yukardaki sayılar geçen seçimlerdendir. Bugün artık eski Sosyalist Partisi (Partito Socialista Italiano – PSI) yok, Birleşik Sosyalist-Sosyaldemokrat Partisi (Partito Socialista Italiano-Partito Socialista Democratico Italiano Unificati – PSI/PSDI – V.). Yâni PSI Sosyal-Demokrat Partisiyle birleşmiştir ve bunlar beraberce oyların % 19-unu almışlardır. PSIUP ile yapılan anlaşma, Senato seçimleriyle ilgili seçim kanununu gözönünde tutmaktadır. Komünistlerin ve Proletarya Birliği Sosyalistlerinin güçlerini birleştirmeleri partilerimize yardım edecektir.

Öte yandan biz birlik için yalnızca PSIUP-ye çağırıda bulunmuş değildik. Bunu, olumlu cevap vermiş olan öteki sol güçlere de yöneltiyoruz. Bu olgu, birliğin sağlamlaştırılması sürecini yansıtmaktadır. Seçimlerin genel sonucuna bunun ancak olumlu etkisi olabilir.

V. Damico: Yakında İtalya'da seçim kampanyası başlıyor. PSIUP ile yapılan seçim anlaşması çok önemli politik bir noktadır. Solmerkezci hükümet kurulduğunda ve Nenni'nin yönetimindeki sosyalistler bu hükümete

girdiklerinde, Sosyalist Parti üyelerinin bir kısmı onlardan ayrıldılar ve PSIUP-yi kurdular. Sol-merkezci hükümetin hedeflerini gerçekleştirmediği, bu hükümetin gerek iç ve gerekse dış siyaset bakımından iflâs ettiği bugün açıkça görülmektedir. İşçi hareketinin bir karşı hücumu geçmesi ve solcu güçlerin yeni bir birliğini kurması zorunludur. Komünist Partisi ile PSIUP arasında yapılan anlaşma, buna katılmak isteyen bütün italyan solcu güçlerine açıktır. Onun için, PSIUP'nin yüzde iki ya da üç oy aldığını söylemekle kalmak yetmez. Bu partiye, yurt ölçüsünde 1 milyon kişi oy veriyor. Bu demektir ki, bu parti sol cepheye bulunan önemli bir sınıf gücüdür. Ama bu nitelikte olan yalnız o değildir. Örneğin, Torino'da bazı yönetici fonksiyonerlerin Birleşik Sosyalist-Sosyaldemokrat partisinden çıktıkları oldu; ve bunlar Parri'nin çağrısına, Komünist Partisi ile Proletarya Birliği Partisi arasında yapılan anlaşmaya katılmakla cevap verdiler. Bunun için bize göre, PSIUP ile yapılan anlaşma, solcu güçlerin birliğini engellemiyor, tam tersine buna bir temel sağlıyor.

Françisko Mieres (Venezuella), amerikan sermayesinin İtalya'ya sokulması konusunda İKP'nin ne gibi çözüm teklif ettiğini sordu.

F. Mieres'in başka bir sorusu, italyan ekonomisinde, işçilerin hayatının kötüleşmesine dayanacak bir gelişme olmasının düşünülemediği yolunda italyan yoldaşların görüşüyle ilgiliydi. Bunu herhangi bir biçimde ispatlamak gere, dedi. Çünkü, uzun bir dönem boyunca işçi ve köylünün hayat şartlarındaki duraklamanın sermaye yığılması için önemli bir etken olduğunu Japonya tecrübeleri göstermişti.

Bu konuda *J. Gibbons* birkaç soru sordu:

Bizde, İngiltere'de, bütün Avrupa'da da olduğu gibi, sanayiin amerikanlaştırılmasıyla ilgili birçok sorun var. İtalya'daki amerikan işletmelerinde, sendikalarla işverenler arasında yapılmış olan anlaşmaları tanıyorlar mı, bunu öğrenmek istiyorum. İtalyan sanayiine sermaye akımı hakkında İKP'nin Torino Federasyonu'nun görüşü nedir? Bu olgunun, şüphe kaldırmayan olumsuz görüntüleri yanında olumlu görüntüleri de var mı? Ülkenin gelişmesine yardım ediyor mu etmiyor mu? İşsizler sayısını azaltmak bakımından italyan işçi sınıfına yardımcı oluyor mu, olmuyor mu?

V. Damiko: Ekonomimizin amerikanlaşması sürecine bakılırsa, İtalyada hepsi amerikan sermayeli işletmelerle, bir de karma sermayeli işletmeler olduğu görülür. Partimiz her vaziyette bütün işçilerle ve sendikalarla birlikte, bu işletmelerde italyan kanunlarına ve toplu sözleşmelere saygı gösterilmesi için savaşılmaktadır. İlgili iş kollarında yapılan sözleşmeler, bu işletmelerin işçilerini içine almaktadır.

Gelelim yabancı sermayenin sokulmasına. Elbetteki sermaye yatırımları bir gelişme demektir. Ama bizim polemikimizde söz konusu olan, gelişme ya da gelişmeme değildir. Geçerli olan, ülkenin ekonomik gelişmesinin

hangi yolu tuttuğudur. Ekonomik gelişmenin *kime* hizmet etmesi gerektiğini ve bunun yükünü *kimin* taşıdığını söylemek zorundayız. Bundan ötürü, bizim için ekonomik gelişmenin karakteri, sürekli sınıf savaşının sonucudur. İtalyan tecrübesi işte budur. Tanımadığım öteki ülkelerin tecrübeleri hakkında, örneğin japon tecrübesi hakkında konuşamam.

İtalyaya gelince, şırası açıktır ki, güçlü bir komünist partisinin varlığı, sendika güçlerinin geniş bir cephede savaş yürütmeleri, ekonomik gelişme tipini önemli ölçüde kayıtlamaktadır. Sendikalar, ekonomik gelişmeye, hayır, demiyorlar; ama yeni tip bir gelişme için yol gösteriyorlar. Bu basit bir sorun değildir.

M. Rossi: Bu sorun oldukça dolaşıktır, Amerikan sermaye yatırımlarının ülkeye akması, hükümetin amerikadan yana bir dış siyaset götürmesi kaydıyla oluyor. Şimdiki italyan hükümeti ekonomik gelişmeden söz edince, iç siyaset düzeyinde biz komünistler gelişmeye karşı çıkmıyoruz; ama şu soruyu soruyoruz: Hangi tipte ekonomik gelişme söz konusudur; kimin çıkarına ve kimin hesabına? Tekellerin çıkarına uygun olarak ülkemizin gelişmesini sağlamak için, öteki ülkelerde de ve özellikle İngilterede olduğu gibi, bugün artık İtalyada ücretlerin dondurulmasını öngören bir gelir siyaseti uygulama çabası görülüyor. Biz buna ingiliz yoldaşların verdikleri gibi cevap veriyoruz, bu politikayı reddediyoruz. Çünkü gelişmenin başka bir tipi var: Tekellerin çıkarına değil de emekçilerin yararına olan. Ve biz İtalyada böyle bir gelişmeden yanayız.

İtalyada Güney'in ekonomik ve sosyal gelişmesi sorunları vardır. Bir Güney'de yatırım siyaseti götürmek zorunludur. İç pazarların genişletilmesi sorunu müzminleşmiştir. Tekeller hükümetinin ekonomik ve politik doğrultusuna karşı biz, *milli çıkarlara, emekçilerin çıkarlarına, işçi sınıfının çıkarlarına* uygun bir ekonomik gelişme doğrultusuyla çıkıyoruz. Sınıf güçleri işte burada birbiriyle çarpışıyor ve bu, bütün düzeylerde, toplumsal hayatın bütün görüntülerinde kendini yansıtıyor.

Dördüncü İşçi Konferansı'nın gündemine alınan sorun, bu savaşın işletmelerde de, iş yerlerinde de yürütülmesi zorunluğudur. Bu da, işçi sınıfının yalnızca günlük istekleri uğrunda savaşı değil, aynı zamanda bütünüyle ekonomik politika uğrunda savaşı da kendi ellerine alması anlamını taşır. İtalyada, şimdiki gerici politikaya karşı gelen güçler var. Bunlar, komünist partisi; bugün komünistlerle bir ittifak kurmaya çalışan öteki solcu politik güçler; sendikalar; bugün aynı istekler öne süren birkaç solcu katolik akımlar, yani şimdiki hükümete karşılık ikinci yolu alabilecek yetenekte olan güçlerin birliğidir. Bundan dolayı, savaş yalnızca ekonomik düzlemde olmamaktadır, bu aynı zamanda bir politik savaştır.

Amen Salem (Ürdün): Benim sorum komünistlerin işletme konseyleri uğrunda yürüttükleri savaşla ilgili. Antonio Gramsci eserlerinde bu noktayı belirtirken şöyle demektedir: İtalyan işçi hareketinin taşıdığı

özelliklerden biri, işçi konseylerinin önder rolleridir. Bu yüzden ben, işletme komisyonlarının italyada bugünkü rollerini ve perspektiflerini komünistlerin nasıl değerlendirdiklerini öğrenmek istiyorum.

Lene Berg (Alman Demokratik Cumhuriyeti): Bu sorunun başka bir görüntüsü de şu: Damiko yoldaş, komünistlerin günlük savaş sorunu ile sosyalizme ulaşma sorununu birbirlerine bağladıklarından söz etti. Somut olarak bu bağlantının nasıl olduğunu bilmek isterdim.

G. Merkandino: İşçi yönetimi sorunu, çalışmalarımızda hem teorik hem de pratik bakımdan en büyük güçlüklerle karşılaştığımız bir alandır. Ben kendi şahsi düşüncemi belirtmek istiyorum. Bana göre, bu soru sorulduğunda bazan bunun cevabını, cevap alınamayacak yerlerde arıyoruz ve tümüyle gerçeğe uygun sayılamayacak birkaç şemayı kullanıyoruz.

İşletmelerde işçi iktidarının sağlanması denemeleri, 1920–1922 yıllarında Gramsci'nin politik ve ekonomik bir bunalım koşulları içinde yürüttüğü faaliyetlerle bağlantılıydı. Bu bunalım, birinci dünya savaşı, Ekim Devrimi ve bunu izleyen olaylara bağlı olarak patlak vermişti. Bizde çok kere bu denemeyi hatırlatarak, işletme komisyonlarından bir işçi iktidarı aracı diye söz ediyorlar. Bana göre bu, her zaman duruma uygun düşmemektedir.

«İşçi iktidarı» sorunu

Bence en önemli sorun, hareketin kendisini geliştirmektir. Gerçekçi koşullardan hareket edilmeli ve bu koşulları iyice bilerek işçilerle, emekçilerle işbirliği halinde çalışılmalıdır. Sorunlara gerçeklerden doğan çözümlerin aranması gerektir. Ve ancak bundan sonra iktidar aracı sorusunu ortaya atmak gerekli ve mümkün olabilir. En önemli olanı, işçi sınıfının bilincinin artması, değişmelerin zorunlu olduğu bilince varmalarıdır. Bu süre boyunca işçi yönetiminin biçimleri sorusu da ortaya çıkacaktır. Buna sıra gelmeden peşinen tedbirler, özel teşebbüsler ve şiarlar kararlaştırmak bir hayal olur. Bunlar benim kendi düşüncelerimdir.

N. Guasso: İşletmelerde işçi iktidarı, bu işçi iktidarının aracı, bunlar çok aktüel sorunlardan biridir. Gerçek olgulardan hareket etmek zorundayız. Ve gerçek veriler öyle ki, şimdi işçi yönetimi yolunda isteklerin arttığını, işçi yığınlarının kendilerinin karar vermesi, kendilerinin tayin etmesi, yönetime katılması isteklerinin geldiğini şimdilik ancak sezinleyebiliyoruz fakat daha buna emin de değiliz. İşçilerin yaptığımız anketlere verdikleri cevaplarda binlercesi işletme ölçüsünde ve işletmeler üstü düzeyde kararlara katılma istemlerini belirttiler.

Bugünkü koşullar içinde, işçi yönetiminin formları ve formülleri hakkında önceden birşey söylemenin çok zor olduğunda Merkandino ile aynı fikir-

deyim. Bu formlar ancak pratik savaş tecrübelerinin içinden ortaya çıkabilir. İşçilerin, kendi işletmelerinin kaderine karışmalarının yeni bir şekli hakkında bir örnek vereyim: Bu, bir işletmedeki işçilerin tecrübesidir. Ama bana göre bunun daha geniş bir önemi vardır.

«Olivetti elettronica» işletmesi amerikan General Electric firmasına satıldığında, işletmedeki bütün politik güçlerin, komünistler, katolikler, sosyal demokratlar ve öteki akımların temsil edildikleri bir komisyonla birlikte, General Electric firmasının işçi atma isteklerine karşı işletmeyi korumak için savaşa giriştik. Fakat aynı zamanda, İtalyada devlet organlarının yönetimi altında yurt ölçüsünde bir elektronik endüstrisi birliği kurulması ve ülkenin elektronik sanayiinin gelişme perspektiflerine yer verecek bir kanun çıkarılması için politik savaşı genişletmeye başladı. Tekrar ediyorum: Bu tecrübe sınırlıdır, henüz büyük bir gelişme göstermemiştir, ama canlı gerçeklerden doğmuştur. Savaş süreci boyunca belirli bir araç olarak işletmedeki bileşik komisyon bulunmuştur ve parlamentoyu, hükümeti, devlet iktidarını içine alan bir reform yapılması için ortak teklifler hazırlanmıştı. İşte biz, bu yolda yürümeye devam etmeliyiz.

Gramsci zamanındaki işletme konseyleri tecrübesine gelince, bana göre bunları olduğu gibi, değiştirmeden bugünkü duruma oturtmak olmaz. Aynı şeyi, kurtuluştan hemen sonraki yönetim komisyonları tecrübesiyle de yapamayız. Yönetim komisyonları çok önemli ödevleri yerine getirmişlerdir; ama bunların tecrübelerini, harp sonrası yeniden kuruluş döneminden çok başka olan bir ekonomik ve politik durumda bugün mekanik olarak tekrarlayamayız. «İşçi iktidarı»nın yeni formlarına, işçinin yönetime doğrudan doğruya karışmasının yeni formlarına ihtiyaç vardır; ama önce yeni tecrübeler kazanmak, bunları genelleştirmek ve bu temele dayanarak uygun formüller çıkarmak gereklidir. Biz bu işi devam ettirmek, bu sorunu ortaya atan yığınlarla sürekli olarak bağlar kurmaya devam etmek, bu sorunu serin kanlılıkla çözmek zorundayız.

V. Damiko: Modern gelişmiş endüstri toplumlarının karakteristiğini veren belirli objektif çizgiler vardır. Modern kapitalizm koşulları içinde, fabrikadaki işçi, üniversitedeki öğrenci ve şehirdeki şehirli sürekli olarak ekonomik, sosyal ve üretimle ilgili sorunların çözüm noktalarından uzakta bırakılmıştır, kararlara katılmamaktadır. Eski kapitalizmde herbir işçi üretime yalnızca kendi kişisel katkısıyla katılmıyor, aynı zamanda üretilen mal miktarını, tümüyle üretim sürecini, kendi çalışma hızına, mesleki yetiştirilmesine ve ücret biçimlerine göre etkiliyordu. Bugün işçi, montaj bantlarının ve üretimdeki zorlu temponun kelepçeleri içinde bir kolektif çerçevesinde öyle bir iş yapıyor ki, herşey önceden tayin edilmiştir ve işçi yalnızca bunu uygulayan kişidir.

Toplum içinde bir çeşit karar piramidi vardır. Yığın ne kadar büyük ise, kararların hazırlanmasından ve kabul edilmesinden o kadar uzaktır. Bu piramidi başaşağı etmek, bu eyilimi geriletmek yolunda işçiler ara-

sında istekler gittikçe artmaktadır. Bu tezler, çeşitli biçimlerde kendini göstermektedir. Söz konusu edilen yalnız işçi iktidarında değildir. Bazan köylü iktidarından da, öğrenci iktidarından ve benzerlerinden söz ediliyor. Biz tahriflere karşı tılsımlı değiliz. Komünistler olarak bizler, bizim gelişmiş kapitalizm toplumumuzda kendine yol açan yeni elemanları incelemek, bunlardan yararlanmak ve toplum işlerinin yönetimine emekçilerin geniş bir otonomiyle katılabilme olanaklarını yaratmak zorundayız.

Aynı zamanda da, yığınları bu iştiraktan uzak tutmaya çalışan modern kapitalizmin anti-demokratik eğilimlerine karşı savaşmak zorundayız. Biz komünistler, demokrasi güçlerini birleştirmekten ve onların gelişme eğilimlerini belirtebilmekten gurur duymaktayız. Ve burada söz konusu olan bir masa başında toplanarak işçi iktidarının uygulanmasına hangi aracın, ve köylü iktidarının uygulanmasına hangi aracın v.b. elverişli olduğunu kararlaştırmak değil, fakat yığınların savaşını, hareketi geliştirmektir. Ve bu gelişme boyunca elverişli araçlar da ortaya çıkacaktır. Biz, millî ölçüde önem taşıyan şiarlarla bağlantıları işte bu yolla kuruyoruz. Bunun bir örneği, özellikle elektronik endüstrisi için, fakat aynı zamanda da tekstil sanayii gibi bugün reorganizasyon süreci içinde büyük güçlükler karşısında bulunan eski sanayi kolları için de birkaç millî birlik kurulması yolundaki istektir.

Yani biz, şunu teklif ediyoruz: Devletleştirilmiş sanayi kollarından, bankalardan ve devlet maliye organlarından, en büyük girişimlerin yatırım politikasını denetlemek için yararlanmak. Çünkü, bugün en büyük girişimlerin faaliyetlerini ve toplumun tüm ekonomisini önceden tayin eden budur. Biz böylece tekellerin ve hükümetin ekonomik politikasına karşı çıkıyoruz ve ülkenin politik yönetiminin değiştirilmesi için savaşıyoruz. Bu, iktidar için savaş demektir. Ama bu, özel bir araç bulmak için bir meydan muharebesi değil, fakat daha derin, daha canlı, daha gelişmiş olan, bugünkü politik iktidara karşılık ikinci bir yolu hazırlayabilecek olan bir savaştır. Söz konusu olan, öğrenci, zanaatkâr ve benzeri bir «iktidar»ın dertleri azaltacak tipi değil, fakat gerçek iktidardır. İşçi sınıfının politik iktidarı bu savaşın içinde doğup yükselmektedir. Elbette bütün bu sorunlar çok karmaşık. Bunların ne kadar güç olduğunu hergün hissetmekteyiz.

Bu iktidar sorunu ve bununla bağlı bulunan sorunlar solcu güçler arasında belirli akımların çıkmasına da önyak olmaktadır. Ve bazı bakımlardan bunlar yanlısalar da biz, onlara «aşırıları» etiketini yapıştırmak istemiyoruz. Bizim çabamız, özel durumu ve bu durumun gerçekten yeni anlarını incelemektir. Gelişmekte olan süreci biz, İtalyanın bütün solcu güçleriyle beraber seve seve ilerletmeye hazırız.

Berg yoldaşın sorduğu önemli soruya cevap verip veremediğimizi bilmiyorum. Fakat bugün bizim için, sosyalist toplumu kurma uğrunda savaş, işçi sınıfının ve bütün emekçilerin yeni bir bilinç düzeyine ulaşması uğrunda bir savaştır. Yeni gelişme uğrunda, demokrasinin gelişmesi, ülkenin

yönetimine işçilerin katılması uğrunda savaşla sosyalist perspektif uğrunda savaş arasında diyalektik bir bağlantı vardı. Biz, yalnızca soyut propagandacılar, gökten kucağımıza düşebilecek bir cennet olarak sosyalizmin propagandacıları olmak istemiyoruz. Biz sosyalizmi, kapitalist toplumun eski yapılarını gidererek bütün emekçilerle hep birlikte yeni bir toplumu kurmaya yönelmiş olan işçinin bilinçli çabasının bir sonucu olarak değerlendiriyoruz. Bu yeni toplumu kurmak için kendi yaratıcı yardımımızla katkıda bulunmaya ve ülkemiz için tipik olan bu bütün özelliklerden yararlanmaya gayret edeceğiz.

Bonn Hükümetinin saldırgan politikasına karşı ve Avrupanın güvenliği için

Albert Norden

Otuz beş yıl önce, Hitler işbaşına geliyordu. 1933 Martında Reichstag, bir kanunla ona tam yetki veren kanunları oyladığından kendi yetkilerinden yoksun kalıyor, Hitler de tam bir serbestlikle yüz binlerce politik muhaliflerini tutsak ve yok etmek olanağını buluyor ve İkinci Dünya Harbiyle sonuçlanan silâhlanma ve toprak işgal etme politikasına girişiyordu. Askeri karşı darbelerle Hitlerci devlet yıkıldı. Hayalden nihayet uyanan Alman geniş halk yığınları ve Potsdamda üstün gelen büyük devletler tarafından alınan kararlar aynı hedefe yönelmişti: Toplumu köklü bir şekilde nazi ve militarist elemanlardan temizlemek, finans kapitalinin taçsız krallarını tahtan indirmek, kartel ve tröstlerini dağıtmak, elden geldiği kadar Almanyayı demokratlaştırmak.

Oysa bu gün bütün dünyada tekrar «Alman tehlikesinden» sözediliyor. Bu sözlerin Demokratik Alman Cumhuriyeti için olmadığı da açıktır. Demokratik Alman Cumhuriyeti, Naziliği kökten temizledi, çöken rejimin subaylarını, propagandacılarını ve öğretmenlerini toplum hayatının dışına bıraktı. Bu cumhuriyet, halkın bütününe demokratik ve sosyalist fikirler aşıladı, gençliği proletarya enternasyonalizmi yetiştiriyor. Bu cumhuriyet, üretim araçlarını milletin malı haline getirmiştir. Yirmi beş yıl önce üç bin Yunkerin bütün toprağa sahip olduğu ve çiftçiyi kendi uşakları gibi kullandığı bir yerde, bu gün üretici tarım kooperatifleri yaratılmıştır. Demokratik Alman Cumhuriyeti, Alman halkının menfaatlerinin dünya, özellikle Avrupa halklarının menfaatlerine ve güvenliğe karşı olmadığını elle tutulur bir şekilde göstermekte, isbat etmektedir.

Batı Almanyada gerici ekonomik ve politik çevrelerin ve Batı askeri işgal yönetiminin zoruyla büyük sermaye rejimi kurulmuştur. Bu idare Alman emperyalizminin politik mirasını benimsemiş ve finans kapitali sınıfının diktaturasını öylesine sıkıca kurmuştur ki, Batı Almanyadaki elli milyon üzerinde %0,3 ün zenginliği, bu gün, geri kalan %99,7 sininkini geçmektedir. 500 şahıs veya grubun geliri yüz milyon markı aşmaktadır. Bazı çok zenginlerin geliri hattâ milyar markın üstündedir. Bunlar, kırallık, Weimar Cumhuriyeti ve Nazi diktaturası devirlerinde bir takım imtiyazlara sahip olan ve iktidarı elde tutan aynı aileler ve tekellerdir. Bugün, ekonomik iktidarın bazı ellerde toplanmasının politik hegemonyayı da yarat-

tiği gerçeğini kabul edenler yalnız Marksçılar değildir. Federal Almanya Cumhuriyetinin politikası, büyük banker ve sanayicilerin isteğine göre ayarlanmaktadır.

Bize şöyle bir itirazda bulunanlar olacaktır: Bu gibi olaylar hoş a gitmeyen ve düşündürücü olsalar da yalnız Almanları ilgilendirir. Bu düşünce doğru değildir. Hiçbir kimse, gerek Avrupada gerekse dünyanın başka taraflarında olsun bu gün Batı Almanyada yeniden iktidarda olan aynı tekellerin Kaiserin ve Hitlerin yayılcı politikasını harekete getirdiklerini unutamaz. İki dünya harbi sırasında, bu tekellerin toprak işgal etmek ve Doğuyu esaret altına almak hakkındaki hayalleri ve bu hayalleri Alman hükümetlerine maletmek hayalleri hakkında yüzlerce dökümanı anmak mümkündür.

Batı Alman finans kapitali, İkinci Dünya Harbinin sonuçlarından ders almamak kararındadır ve politikacıları, bakanları, generalleri vasıtasıyla Avrupa sınırları meselesini ortaya atmakta ve Avrupa kapitalist memleketleri arasında en üstün askeri kuvvetleri kurmaktadır.

John Forster Dullasin ortaya attığı, Adenauer ve Erhard gibi başbakanların kullandığı, sosyalizmi askeri baskı metotlarıyla geriletmek politikası fiyasko ile sonuçlandı. Sosyalist devletlerin, bu arada Demokratik Alman Cumhuriyetinin kuvvetlenmesi bu saldırı plânlarını boşa çıkardı. Bu yenilgi, emperyalistler arasında anlaşmazlıklar yarattığı gibi Federal Almanya ekonomisinde de büyük askeri masraflar gibi zorluklar yarattı. Bu zorluklar bitmiş değildir. Bunlar, 1966 yılı sonunda Hristiyan Demokratlar Birliği Partisinde de ağır bir bunalım yarattı.

Bu durum başka bir düşünce şekli ve yeni bir başlangıcı zorluyordu. Bir çoğu Sosyal-demokratların, geçmişle ilişkilerini kesecek yeni bir programla işbaşında geleceklerini düşünüyordu. 1966 Aralığında gerçekten de dokuz Sosyal-demokrat (S.P.D.) bakan hükümete girdiler. Fakat bu, yeni bir programla yapılmadı. Batı Alman politikasını daha sakın sulara yöneltmek için de yapılmadı. Kredilerini kaybetmiş olmakla beraber sosyal-demokratların yardım eliyle iktidarın tamını muhafaza etmeyi başaran Hristiyan Demokratlara ortaklık gayesi için yapıldı. Batı Almanya için 1967-nin özelliği bir politikanın değişikliği değil, deyimlerin değişmesi, kamu oyuna güvenlik vermek için eski politikaya yeni bir renk vermeyi gözönünde tutan yeni formüllerin bulunmasıdır. Dahası var, «Doğuya açılış» sözünün paravanası ardında, eskiden iflas etmiş politikaya devam etmek istendi. «Köprüler kurmak», «gerginliği azaltmak», Avrupanın Doğusu ile Batısındaki halkları birbirlerine yaklaştırmak deyimleri üzerinde fazla durmamak gerek. Hattâ kuvvet kullanmamaktan da söz ediyorlar. Yalnız, işte bu «yalnız» da toplanıyor bütün kötü niyetler. Demokratik Alman Cumhuriyetiyle, zor kullanmamak üzere bir anlaşma imzalama söz konusu olamaz. Ard niyet açıktır: Sovyetler Birliğiyle kuvvet kullanmamak üzere bir anlaşmanın imzalanması, Sovyetleri, Bonnun Demokratik Alman Cumhuriyetine karşı bir saldırısı sırasında eli kolu bağlı bir göz-

lemci durumuna sokacaktır. Batı Alman dış işleri bakanı Willi Brandt tarafından yapılan en büyük fedakârlık, Sovyetler Birliğiyle Doğu Almanya'yı da kapsayan kuvvet kullanmama anlaşmasının imzalanmasıdır. Bu hesabın gayesi, milletlerarası bir anlaşmada Demokratik Alman Cumhuriyetini, Alman devletinin tek temsilcisi olarak tanıtacaktır. Avrupanın güvenliğini sağlamak, fakat bütün Alman halkını temsil etmek yönünde Kiesingerin tekliflerinde de aynı gayeyi görmek mümkündür. Bu metotda Hitlercilerin şaşırtmaları vardır: Bir yandan sakinleştirici sözler kullanılır, bir yandan da harpçi çıkışlar yapılır. Bu durumda harpçi çıkış bütün Alman halkı adına konuşmak iddialarıdır.

Başbakan Kiesingerin «kademeli programını» bu şekilde anlamak gerek. Sosyalist kampın bütününe aynı zamanda saldırı olanağı bulunmadığından, bunu kademeli yapmak gerek. Bu eğilim Amerikanın global stratejisi de vardır. Dış politika konusunda Consonun en yakın danışmanlarından biri ve Birleşik Aemrika Dış İşleri Bakanlığının Plânlaştırma Komitesi Başkanı Zbigniew Erzezinski 1967 yılı sonlarında «Alternativeto Partition» («Ayrırmanın çözümü») kitabında şunları yazıyordu: «Batılılar, Doğu Avrupada, Doğu Almanyanın etkisini baltalamak için, Doğu Avrupaya ve Doğu Almanya'ya karşı ayrı ayrı durumlar takınmalıdır. Doğu Almanya'ya için söz konusu olan, onu tecrit etmektir. Doğu Almanyanın varlığının, özgürlüklerine genli olduğu hakkında Doğu Avrupalıları inandırmalıdır. «Büyük koalisyon hükümetinin, Waşingtonda biçilmiş ve Bonnda formüle edilmiş stratejisi budur. Bonn sosyalist ülkelere gülümsemekle, Batı Alman emperyalistlerinin Demokratik Alman Cumhuriyetine karşı alacakları tedbirler karşısında onların dikkatlerini başka tarafa çekmeyi düşünmektedir. Sosyalist kampın Batı anahtarı kırıldıktan sonra, Bonn kurmayları için ne şekilde devam edeceğini kararlaştıracaklardır. Hitler, Anschluss'tan sonra aynı psikolojiyi ve aynı taktığı yürüttü. Her darbeden evvel, komşularını, kendilerine karşı hiç bir hazırlık yapılmadığına inandırmaya çalışırdı. Oysa saldırı hazırlıkları bütün hızıyla devam ederdi. Avusturyanın daha sonra Südetlerin ilhaki sırasında, Çekoslovakyanın parçalanmasında, Polonyaya karşı saldırı hazırlıklarında, her zaman toprak isteklerinin sonuncusu olduğunu tekrarladı. Kuvvetlerini her zaman bir nokta üzerinde topladı. Bu noktaya erişince daha sonra gelen hedefe yöneldi.

Bu gün de durum aynıdır. Bonn hükümetinin sözü, özü ile çelişme halindedir. Bütün alman halkını temsil iddiasında olan Hallstein dostrininden vazgeçilmiş değildir. Demokratik Alman Cumhuriyetine karşı aralıksız soğuk harp politikası devam etmektedir. Bütün bakanlar tarafından desteklenen Kiesinger, 23 Mayıs 1967 de Hristiyan Demokratlar kongresinde, Alman toprağındaki gerçek durumun tanınması «kayıtsız şartsız teslim» anlamına gelecektir ve bunu Batı Almanya'da kimse elde etmeye muvaffak olamaz, demekle bu konuda yapıcı olacak herşeyi yıktı. 1968 yılında ise, Federal Cumhuriyet başbakanı, yazılı ve sözlü olarak bütün Almanya'yı bu arada Demokratik Alman Cumhuriyetini temsil etmek iddiasını tekrarladı.

1968 yılı başında Hristiyan Demokrat Partisi içinde şu nokta da bulunan bir program meydana getirdi. «Federal Cumhuriyetin politik ve sosyal rejimi, milletin bütünü için bir gaye olarak alınmalıdır.» Demek oluyor ki, Federal Almanyada iktidarda olan parti, Demokratik Alman Cumhuriyetinin işgalini, sosyalist demokrasi yerine, onu tekelci sermayenin diktatürüne altına almayı hedef edinmektedir. Bonn sorumlularının Demokratik Alman Cumhuriyetine her türlü milletlerarası statünün tanınmasını istememelerinin sebebi, onun yerinde bir boşluğun bulunduğu ve bu boşluğu istedikleri gibi, herhangi bir sorumluluk altına girmeden ve herhangi bir engelle karşılaşmadan doldurmabileceklerine kamu oyunu inandırmaktır. Böylece Demokratik Alman Cumhuriyetinin karşısında Alman emperyalizminin, yalnız sözde değişmiş programı bulunuyor. Federal Almanyanın, Demokratik Alman Cumhuriyetini tanıması onun, saldırı niyetlerinden vazgeçtiği anlamına gelecektir.

Alman emperyalistleri eski alışkanlıklarından vazgeçemediklerinden, Bonn hükümeti, yayılcı politikası için başka devletleri uygulayıcı olarak kullanmak istemektedir. Hallstein doktrinini olaylara daha iyi uygulamak maksadıyla, Bonn, Ortak Pazar komisyonuna ve Bakanlar Konseyine Demokratik Alman Cumhuriyetini aşağılayan karar tasarıları sundu. Bu tasarılarda Ortak Pazar ülkelerinin Demokratik Alman Cumhuriyetiyle ticaretini Bonn'un müsaadesine bağlamak eğilimi vardı. Federal hükümet şu noktalar üzerinde ayak diremektedir: Ortak Pazar ülkeleri Demokratik Alman Cumhuriyetiyle ticaretlerini en aşağı derecede tutmalıdırlar. Demokratik Alman Cumhuriyetine uzun vadeli krediler açılmamalı ve Ortak Pazar devletleri Demokratik Almanya ile ticaretlerinden Bonn hükümetini haberdar tutmalı ve onun müseadesini almalıdırlar. Bonn, müttefikleri üzerinde tam bir baskı kullanmak niyetindedir.

Willy Brandt 1967 yılında İngiltere ve İsveçi ziyareti sırasında bu memleketlerin dış işleri bakanlarıyla başbakanlarından ve Serbest Ticaret Bölgesi ülkelerinden Demokratik Alman Cumhuriyeti ile ticaretlerini azaltmalarını istedi.

Federal Almanya Dış İşleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısı, aynı zamanda Sosyal-demokrat Partinin de başkanıdır. Sosyal-demokrat bakanlar gerginliği azaltma yönünde konuşurken, gerginliği arttıracak şekilde hareket etmektedirler. Açıkça kapitalist olan bir partinin idarecileri, daha az güvensizlik uyandırmak ve birlik içinde olduklarını göstermek için, politikalarını Sosyal-Demokratli derlere uygulamaktadırlar. Böylece, 1966 da Hristiyan Demokratların geçirdiği bunalım, Sosyal-demokratlara geçmeye başlamıştır. Esasen Hristiyan Demokratlar, Sosyal-demokratlara elverişli bir «aşağıyaratık» gözü ile bakmaktadırlar. Gerçekten de bir çok parti üyesi, memurlar ve sosyalist seçmenler, Hristiyan Demokratlardan farkı kalmadı diye, normal olarak, Sosyal Demokrat Partiden ayrılmak istemektedirler.

Kiesinger ve Brandt 1967 yılı Ağustosunda Waşingtonda başkan Consonla yaptıkları görüşme sırasında Birleşik Amerikanın dünya stratejisini doğrulamışlardır. O zaman kabul edilen programda şu noktalar var: Viyetnama karşı güdülen yok etme harbinde, Federal Alman Cumhuriyeti moral, politik, maddi ve mali alanlarda elinden gelen yardımı yapacaktır. Federal Cumhuriyet öteyandan, Arap ülkelerinin kurban olduğu saldırıyı normal gösteriyor ve İsraelin Arap topraklarını ilhak etmesini doğruluyor. Ve Yunanistan İspanya, Portekiz açık faşist diktaturlarını desteklemek için her şeyi yapmakta, onlara silâh vermekte ve maddi yardımda bulunmaktadır. Buna karşılık Conson, Bonnun, Demokratik Alman Cumhuriyetine karşı güttüğü politikayı ve Federal Almanyanın Batı Avrupada hegemonya kurma isteklerini desteklemiştir.

Federal Almanyanın, Demokratik Alman Cumhuriyetine karşı kampanyasını, dış politikasının bütününden ayırmaya imkân yoktur.

Bonn hükümeti, son zamanlarda Yunan cuntasına 40 milyon mark değerinde askeri gereç verdi ve hükümet devirmesinden bu yana, Atina ile ticaret ilişkilerini genişletmektedir. Bonn hükümeti, Rodezya ırkçı hükümetine karşı Birleşmiş Milletler Teşkilâtının aldığı yasaklama kararlarından hiç birini uygulamamaktadır.

Bonn hükümeti, Amerikanın Viyetnamdaki saldırısı yararına her gün propaganda yapmaktadır. Ve daha şimdiden bu kirli harb için $\frac{3}{4}$ milyar markı bulan haracamalarda bulunmuştur.

Federal Alman hükümeti 1967-de başkan Luebkeyi Güney Koreye gönderdi ve Séoulun kanlı rejimine yardımı 100 milyon markı bulmaktadır.

Bonn hükümeti, Gaddar Salazar diktaturasına, politik ve mali plânlar ve silâh vererek yardım etmektedir. Bu yardımı, kurtuluşları için Salazar diktaturası ile savaşan, Portekiz sömürgeleri halklarına karşı yapılmaktadır.

Özet olarak şunu söyleyebiliriz: Bir devlet iç ve dış politikasında faşist ve saldırgan bir politika yürüttüğü derecede, Bonn hükümetinin yardımına güvenebilir. Bonn hükümeti, dünyada faşizmin ve saldırının suç ortağı olmaya ve onu himaya etmeye hazırdır.

Böylece Demokratik Alman Cumhuriyetine karşı Büyük Koalisyon hükümetinin savaşı, saldırganları ve işgalcileri desteklemek politikasının bir parçasıdır.

Willy Brandt 1967 Mayısında, Tokyoda, Batı Almanyasının Asya elçileri konferansında, Bonn hükümetinin Alman politikasının gayesinin «Sosyalist Birlik Partisi rejimini» ortadan kaldırmak olduğunu açıkca söyledi. Bununla Demokratik Alman Cumhuriyetinde politik idarenin devrilmesini kastediyordu. Bütün Alman halkı adına konuşmak iddiası olduğu gibi kalıyor. Hükümeti kuran iki ortak parti, böylece, Demokratik Alman Cumhuriyetinin prestijinin artışı engellemeyi düşünmektedirler. Brandt, bunun içindir ki, Bonn diplomatlarından, bulundukları memleketlerde Demokratik Alman Cumhuriyetinin tanınmasını engellemek için bütün gayretleri ile çalışmalarını istemiştir.

Dünyanın herhangi bir tarafında, herhangi bir devlet, Demokratik Alman Cumhuriyetine bir temsilci veya bir delegasyon göndermeye teşebbüs ettiği zaman, Batı Alman elçileri aşırı bir sinirlilik gösterirler. Hristiyan Demokratlarla Sosyal demokratların büyük koalisyon hükümetinin kurulmasından sonra, Bonnun Demokratik Alman Cumhuriyetine karşı dünya ölçüsündeki kampanyası, şimdiye kadar pek ender ulaşılmış bir seviyeyi bulmuştur.

Batı Alman emperyalistleri ilhakçı niyetlerini maskelemek için, dışarıya karşı yönettikleri propagandalarında, Almanyanın bölünmüş olmasını Avrupada gerginliğin kaynağı olarak göstermektedirler. Onlara karşı, XIX. asırda Almanyanın bir çok bağımsız devlete bölünmüş olduğu halde dünya barışı ve sükuneti tehlikeye girmedeği fikri ileri sürülebilir. Aksine, Alman devletleri 1871 de yarı mutlak bir imparatorlukta birleştikten sonra, bu yeni politik birlik, politik alana kuvvet ve zor noktalarından hareket etmeye başladı. Bu tutum, Birinci Dünya Harbi ile sonuçlandı. Bundan ötürü Avrupanın ortasında kargaşalıklara sebep olan iki Alman devletinin varlığı değildir. Bununla beraber, 1948-1949 yıllarında Potsdam anlaşmasının hükümlerini uygulamayı reddedenlere Almanyanın bölünmesinden acı duymaları hiçte yakışmıyor!

Avrupada durumun normalleşmesi için Almanyanın birleştirilmesini ilk şart olarak koşmak, Hitlerin, bütün Almanca konuşanların bir devlet sınırları içinde birleştirmekle işe başlamak propagandasını andırıyor. Bu teoriyle, Avusturyanın ilhakını (Anschluss) ve Çekoslovakyanın parçalanmasını, Polonyaya saldırıyı ve Alzas-Lorenin ilhakını haklı çıkarmaya çalıştılar. Bütün Bunların nasıl sonuçlandığı bilinmektedir. Ve bu politikayı yürütenlerden hayatta kalanlarla onların taraftarları hiç utanmadan, Hitler idaresi ve Üçüncü Reichdan arta kalan sosyal ve ekonomik yapıyı bir rejim içinde bütün Almanları birleştirme konusunda yeni hedefler tayin ediyorlar. Söz konusu olan Büyük Almanyanın tekrar canlandırılmasıdır. Ve bizler mübalağa etmiyoruz.

Dünya Kamu oyunun Batı Almanyada Neonazi tehlikesinden sözetmeye tamamen hakkı vardır. Neonazi Partisinin hızlı ilerlemeler kaydetmesi endişe uyandırıcı niteliktedir. Bu gelişmenin Büyük Koalisyon hükümetinin teşvikleri sayesinde mümkün olduğu da açıktır. Sovyet Hükümetinin bu konudaki 8 Aralık 1967 tarihli notası sağlam ve teferruata inen vesikalara dayanmakta idi. Bu nota, dikkati tehlike üzerine çekti. Geçen yıl, Bavyera eyalet meclisi seçimlerinde Bonnun pek meşhur maliye bakanı Franz-Joseph Straus Neonazilerle tarafsızlık anlaşması imzaladı. Bu anlaşma Neonazi Partisinin (N.P.D.) Bavyera eyalet meclisine girmesine yardım etti. Büyük sermayenin bazı çevreleri, örneğin I.G.Farbenin yerini alan karteller ve özellikle «Badische Anilin- und Sodafabrik» N.P.D.'yi finanse, etmektedirler. Hükümet mekanizması, Hitlerin devamcısı olan bir partiye karşı hoşgörülük gösteren eski Nazilerle doludur.

Dış İşleri Bakanlığının sorumlularından üçte ikisinden fazlası Hitler idaresi sırasında mevki sahibi almış kişilerdir. Bazı önemli kilit noktaları onların elindedir. Meselâ, iki bakan yardımcısı, dış temsil denetleyicisi, gelişme ve personel kısımları müdürleri, dış ülkeler temsilcileri hep geçmişlerini reddetmemiş nazilerdir. Lâtin Amerikadaki, İspanya, Yunanistan, Güney Afrika ve daha başka bazı memleketlerdeki Federal Almanya elçileri, devletler üstü kurumlarda, meselâ Birleşmiş Milletler, Nato, Ortak Pazar, Batı Avrupa Birliği İktisadi Kalkınma ve Yardımlaşma Teşkilâtındaki Batı Alman temsilcilerinin hepsi Hitler ve Ribbentrop idaresinde çalışmışlardır. Bunlar, diplomatik manevralarla yayılcı politikanın hedeflerini gizlemeye çalışmış, gerginliğin azalmasına yardım etmiş ve silâhlı saldırılara yol açmışlardır.

Başında Sosyal-demokrat Partisi başkan yardımcısı Herbert Wehnerin bulunduğu «Almanlararası işler bakanlığı»nın üç başlıca şubenin müdürleri, İkinci Dünya Harbi sırasında Hitler ve Himmlerin idaresi altında Polonyanın zorla almanlaştırılması politikasına aktif bir şekilde katılmışlardır. Bu adamlar bu gün Demokratik Alman Cumhuriyetine karşı soğuk harbi kışkırtmakla geçmişlerine bağlı kalmaktadırlar.

Federal Almanya Başbakanlık Genel Sekreteri, baron ve büyük toprak sahibi, von und zu Guttenberg, yazılarında, Doğu Avrupada eskiden Almanyaya ait olan bütün toprakların yeniden işgal edilmesini istemektedir. Bu adam, N.P.D. ile, gelecek seçimlerde kendi bölgesinde bir sayıtlık sandalyesi elde etmek konusunda anlaşmıştır.

Alman Milli Partisi başkanı Adolf von Tadden 12 Kasım 1967 tarihinde Parti kongresinin kapanış nutkunda, Bonn hükümetinin de müsaadesiyle «Bonndaki Büyük Koalisyon Hükümeti N.P.D.'nin gelişmesi için elle tutulur yardımlarda bulunmuştur» demiştir.

Bu yardım eylemleri değişik şekilde kendini göstermektedir:

N.P.D.'ye gösterilen himaye;

idare teşkilâtındaki eski ve yeni nazilerin terfi ettirilmesi;

Komünist Partisinin yasaklanması, bu yasaklanma, hükümetin politikasına alternatif olabilecek bir çözüm yolunun gösterilmesini engellemeyi, bir yandan da hayal kırıklığına uğrayan seçmenlerin, görünüşte bir alternatif gösteren Neonazilere doğru yönelmelerini sağlamaktadır

nihayet ve özellikle, birçok noktalarda Nazilerinki ile birleşen Bonn Hükümetinin intikamcılığa yönelişi, başlıca sorumlularının ve yüksek memurlarının Nazilerle bağlı ve yürütülen politikanın niteliği. Nihayet Kiesinger de Naziler devrinde aktif bir rol oynayan ilk Federal başbakanıdır.

İktidarın başlıca aracı olan Batı Alman ordusunu (Bundeswehr) ele alalım. Subaylarının çoğunluğu N.P.D.'ye sempati duymaktadır. Bu subaylar adamlarını Neonazilerin toplantılarına göndermekte, kütüphanelerini İkinci Dünya Harbi sırasında Nazi birliklerinin yaptıkları kötülükleri göklere çıkaran kitaplarla doldurmaktadırlar. Kışla ve harp gemilerine Hitler

generallerinin adları verilmektedir. Hitler ordusu (Wehrmacht) bayrakları, Bundeswehr birlikleri tarafından şereflendirilmektedir. Büyük şehirlerin çıkış yollarındaki yol işaretleri arasında hükümeti sorumluluğu altında ve devlet bütçesinden ödenen paralarla, bu gün Polonya, Sovyetler Birliği ve Çekoslovakya topraklarında bulunan eski Alman bölge ve şehirlerinin mesafelerini gösteren işaretler de vardır. Firması zorlukla seçilen fakat mali bakımdan kuvvetli olan basım evleri milyonlarca bastıkları broşürlerde Hitlerciliğin kanlı geçmişini büyük bir şerefmiş gibi anmaktadırlar. Bu basım evleri büyük kazançlar sağlamaktadırlar. Okul kitapları Hitlerin cinayetlerini ya bir yana bırakmakta ya da onları haklı göstermektedirler. Devamlı gayretlerle gençliğe ve silâhlı kuvvetlere saldırgan bir zihniyet aşılarmakta ve bütün bir kuşağın dikkati «daha kurtarılmamış» toprakları, «kurtarmaya» çekilmektedir. Bu hareketlere günün birine girişmek gerekecektir. Hristiyan demokratların gözde politikacıları günün birinde N.P.D. ile bir ortak hükümet plânlarını gizlememektedirler. Bunlar 1932 de Hitlerin yardımıyla iktidarı almak isteyen Alman Milliyetçilerini hatırlamaktadırlar. Bütün bu olayların Batı Almanyada, Hitlerin, silâh fabrikatörlerinin yardımıyla komandocular topladığı, iç ve dış saldırılarını hazırladığı devri hayret edilecek bir şekilde andırmadığını kim iddia edebilir?

N.P.D.'nin sahnede görülmesini tek ve tecrit edilmiş bir olay olarak görmek çok ağır bir hata olacaktır. Bu akımın sahneye çıkması ve gelişmesi Bonnda yirmi yıldan beri iktidarda olan intikamcı partilerin politikalarının bir sonucudur. Sosyal-demokrat idareciler de dahil, bunlar 1937 sınırlarını istemektedirler. Bu demokratik Alman cumhuriyetinin, Polonyanın batı bölgelerinin ve Sovyetler Birliği topraklarından bir kısmının ilhakı anlamına gelir. Bu politika, şovenizmi, Federal Alman Cumhuriyetinin dış politikasının merkezi haline getirdi. Bu, faşizmin ve partisinin tekrar boy vermesiyle sonuçlanacak tohumları ekmek demektir. Bonn hükümeti doğusundaki devletin varlığını reddetmekle, teori ve pratik alanlarında Neonazilerin değirmenine su taşımaktadır.

Hitler mirasçılarının partisi 1967 de Federal Almanyada bir çok eyalet meclislerine girdi. Hareketin 1968 de devam edeceğine kimse şüphe etmemektedir. Partinin dalbudak salması devam etmektedir. Halkın toplantı salonlarını neonazilere kapattığı yerlerde, buraları adalet makamlarının emriyle açılmakta ve Nazilere verilmektedir. Bütün bunlar Weimar Cumhuriyetinin yıkılışında ve Nazi Diktaturasının kuruluşunda yargıçların büyük sorumluluk payını hatırlatmaktadır. Bu gün aynı şey tekrarlanmaktadır. Nazizmin en çeşit ve en kararlı düşmanları olan komünistler gizli çalışmaya zorlamak ve zindanlara atılmaktadırlar. Hatta bazan mahkumiyet kararları N.P.D.'li yargıçlar tarafından alınmakta ve zındancılar da aynı parti üyelerinden seçilmektedirler.

Bütün bu olaylar, Neonazizmin N.P.D. kadrosu içinde kapalı kalmadığını, ideolojisinin iktidardaki partileri ve büyük basını zehirlediğini hükümet ve devlet eylemlerini etkilediğini göstermektedir.

Federal Almanyanın bu günkü tablosu karanlıktır. Bu devletin başında toplama kamplarının yapılmasına katılmış biri bulunuyor. Hükümetin başında ise Hitler radyolarının şovenist dış yayın programlarının sorumlusu olan bir politikacı bulunuyor. Bu devletin generalleri ve yüksek memurları Hitlerle hizmet etmişlerdir. Ve Hitler tarafından harp ekonomisi idareciliğine tayin edilmiş 112 kişi bu gün önemli özel ve kamu işletmelerinin başındadır. Eski ve yeni Naziler artıyor. İ te ve dışta izlenen gerici politika nicelikten niteliğe sert bir geçişi kışkırtacak niteliktedir.

Avrupanın kalbinde sınırların değişmesini, ve dünyada bütün askeri ve faşist diktaturaları savunan Federal Alman Cumhuriyeti, Avrupada başlıca tehlikeli yuvalardan biri haline gelmiştir. Sınırların değişmesini isteyen alel de bir devlet değildir. Birleşik Amerikadan sonra en kuvvetli emperyalist devlettir. Tehlikenin büyüklüğü de bundan ileri gelmektedir. Federal Alman Cumhuriyeti yöneticileri harp ı bildirlerle yetinmiyorlar. Zihniyet ve metotla Batı Alman ordusunu bir saldırının aracı halien getirmeyi gözönünde tutuyorlar.

Batı Alman ordusu tarafından İsrailin 1967-deki yıldırım harbinin etkisi altında bir şema çizilmiştir. Bu pl n tam bir sürpriz saldırısını öngörmektedir. Bu saldırı sırasında 48 saat içinde Federal Almanyanın doğu sınırları yönünde 120 kilometre derinlemesine işgal edilecektir. Bonnda bu yoldan ve Natonun himayesinde, Orta Avrupada bir gün içinde durumu Federal Almanya yararına değiştirmeyi düşünüyorlar. Bunları düşünenler alel de insanlar değil, bunları yani bu sorumsuz plânları düşünenler Batı Alman-yada önemli sorumlu mevkilerde bulunan kişilerdir. Bundan ötürü de, Sosyal-demokratların taraftarlarına askeri b t neyi azaltma hakkında verilen söz tutulmamış, aksine ve gerçekte bu bütçe daha da arttırılmıştır. Batı Almanya ordusunun en kuvvetli Avrupa Nato ordusu olarak gelişmesine paralel olarak, Nato genel kurmayını intikamcı Bato Alman subayları ile doldurmak ve Batı Alman ordusu için atom sil hları istemek bas-kısı da artmaktadır.

Bütün bunlardan anlaşılan şudur: İki Alman devletinin 1.400 kilometrelik sınırında gerginliği ortadan kaldırmak, Avrupa güvenliğini çok yakından ilgilendiren bir meseledir. Bu 1.400 kilometrelik sınır aynı zamanda emperyalizmle sosyalizmin k rşi k rşıya geldiği bir sınırdır. Bu Avrupa güvenliğine hizmet etmek isteyen yapacağı ilk iş Batı Almanyadan gelen tehlikeyi durdurmaktır. Bundan sonra yapılacak olan, iki Alman devleti arasındaki ilişkileri sonmalleştirmek ve sınırların karşılıklı tanınmasıdır. Karşılıklı sınırların tanınması yalnız,  Almanların bir i   meselesi değil, bütün Avrupa güvenliğinin bağlı bulunduğu ve bütün dünya halklarını ilgilendiren bir sorundur. İkinci Dünya Harbinde kurban gidenlerin fedak rlığı boşuna olmamalı. Bunun için de, Batı Alman emperyalizmi Avrupa üzerinde hegemonyasını yeniden kurmak üzere başkaldırılığında halklar susmamalı.

Çünkü Federal Almanya hükümeti iki Alman devleti arasındaki sınırı tanınamakla Avrupa barışını tehdit etmektedir. Bundan ötürü de bütün devletler tarafından Demokratik Alman Cumhuriyeti sınırlarının tanınması önemli bir kaçınılmazlıktır. Çünkü bu sınırları her tanıma hareketi Batı Alman intikamcılığı için yeni bir engellemedir, bundan ötürü de Avrupa güvenliği ve dünya barışı için yeni bir temel taşıdır.

Bu güne kadar olduğu gibi, bundan sonra da Demokratik Alman Cumhuriyeti, Batı Alman politikasının değiştirilmesi ve yeni bir politikanın başlanması için teşebbüs ve tekliflerinden geri durmayacaktır. Sosyalist Birlik Partisi Birinci Sekreteri ve Demokratik Alman Cumhuriyeti Devlet Konseyi başkanı Walter Ulbricht yoldaşın 1968 yılı başında iki Alman devleti arasında kuvvet kullanmayı yasaklayan bir anlaşma teklif ettiği konuşmasının hedefi de buydu. Walter Ulbricht nutkunda daha başka şu noktalar üzerinde de duruyordu: İki Alman devleti arasında eşitliğe dayanan ilişkilerin kurulması için gösterilecek gayretlerin ve iki Alman devletinin silâhsızlandırılması konusunun müzakeresinin önemini belirtmek, Orta Avrupada atom silâhlarından arınmış bir bölge yaratmak, atom silâhlarını üretiminden, onlar üzerinde ortaklaşa hak sahibi olmaktan, onları kullanmadan ve yığmadan tam olarak vazgeçmek Alman halkını tek başına temsil etmek gibi bir saldırgan politikadan, intikamcılıktan geri durmak ve Demokratik Alman Cumhuriyeti ile Federal Alman Cumhuriyeti arasında ve Avrupada mevcut sınırları tanımak, Potsdam anlaşmasının gelişen iki Alman Devleti tarafından uygulanmasını sağlamak militarizmi ve nazizme son vermek ve tekeli sermaye egemenliğini kırmak.

Tabiidir ki, bu mantıklı program birçok Batı Alman yurttaşı tarafından anlayışla karşılandı. Hükümetlerinin tutumu hakkında düşünenler ve dünya barışıyla ilgilenenler başka şekilde düşünemezlerdi.

Batı Alman resmi çevrelerinin barışı tehdit etmelerinden ve teşkil ettikleri tehlikeden söz ederken, şunu da belirtmek gerek: Batı Almanyada mukavemet kuvvetleri o kadar çoktur ve bunlar öylesine faaldır ki, başbakan Kiesinger, bunların eylemi karşısında gazaba kapılarak «tanıma partisinden» söz etti. Bundan kast ettiği, Demokratik Alman Cumhuriyetinin tanınmasından yana ve soğuk harp politikasına karşı olan akımlardır. Bu güçler gelişiyor. Bunlar aktiftir, çünkü Bonnun gerginliği arttırma politikasının ilk kurbanları Federal Almanyanın emekçileri olacaktır.

Batı Alman büyük sermayesinin saldırgan dış politika anlayışı ekonomik olanakların daralması ile yürütülüyor. Tekeller ve onların iktidarı bu politikayı ekonomik baskı ve sosyal hakların geri alınması, yüksek vergi ve fiyat ödeme, yığınla işten çıkarmalar sayesinde yürütebiliyor. İşte burada, bu güne kadar Federal Almanyada gölgöde kalmış anlaşmazlıklar, sosyal parlamalarla yüklü olarak meydana çıkıyor. Egemen çevreler daha şimdiden bu parlamaları, devlet sistemini değiştirmekle, olağanüstü durum diktatürası hazırlıklarıyla, oylama hakkının daha da kısıtlanmasıyla önle-

meyi denemektedirler. Ama, bu denemeler, yalnız yeni yeni politik ve sosyal parlamalarla sonuçlanabilir.

Sendika idarecilerinin ve üyelerinin geniş bir çevresi, işçi ve öğrencilerin büyük örgütleri, Sosyal-demokratlara bağlı olanlardan bir çoğu, Büyük Koalisyon Hükümetinin iç ve dış politikasına karşı hiddetlerini saklamamaktadırlar. Bu çevreler, geçmişte Hitler diktaturasını doğuran ve bu gün de toplumu neonazizme sürükleyen sebeplerin ortadan kaldırılması gereğini kabul etmektedirler.

Demokratik Alman Cumhuriyetinin ilerdeki gelişmesi, ekonomik, politik ve kültürel seviyesinin kuvvetlenmesi, halkının hayat seviyesinin yükselmesi, Demokratik Alman Cumhuriyetinin, Kiesinger-Straus hükümetine onun faşist elemanlarına ve ön plâna geçen neonazizme karşı sert savaşı, Bonnun iki yüzlü «Yeni Doğu Politikasına» karşı prensiplere bağlı tutumu, Sosyal-demokrat bakanların, devlet tekelci sermaye politikasının uygulanmasında, gerçek rollerinin ve ödevlerinin açığa vurulması, Demokratik Alman Cumhuriyetinin iki Alman Devleti arasındaki meselelerin çözümünde yapıcı teklifleri, Batı Alman işçi hareketinin Marksçı düşünceyle canlandırılmasında bizlerin gayreti Batı Almanyada demokratik ve sosyalist muhalefetin gerçek enerji kaynağı işte kuvvetle gelişen bu akımlardadır.

Fransada bu yılın başlarındaki durum üstüne

Francois Billoux

Fransız Komünist Partisi Merkez Komitesi Ekim ayındaki toplantısında bu günkü dönem için şu üç temel ödevi tesbit etti:

1. İşçi istekleri savaşını geliştirmek;
2. Viyetnam halkı ile dayanışmayı kuvvetlendirmek;
3. Bütün solcu kuvvetler için ortak bir programı sonuçlandırmak;

Tabiidir ki, ödevlerin yerine getirilmesi için, Fransız Komünist Partisinin organik ve ideolojik bakımlardan kuvvetlenmesi kaçınılmazdır. Merkez Komitesi Ocak toplantısında bunu inceledi. Toplantının gündeminde şu noktalar vardı:

1. Dünya komünist ve işçi partileri konferansının hazırlanması.
2. Partinin yığınlar arasındaki ideolojik ve propaganda savaşı.

Sonbahar kanton seçimlerinden çıkarılan dersler

24 Eylül ve 1 Ekim 1967 seçimleri memleketteki kantonların yarısını ilgilendiriyordu. Pariste oylama yoktu. Burada yeni il ve bölgeler yaratılmıştı ve bu yeni il ve bölgelerde II Genel Kurullarının tamamının seçilmesi gerekiyordu. Tekellerin iktidarı, bundan evvelki bütün burjuva hükümetlerinden daha fazla, II Meclislerinin rolünü, temsilcileri valiler olan Merkez Idare yararına sınırlamak istedi. Hükümet, II Meclisleri Üyeleri seçimine tamamen «idari» bir nitelik vermek niyetinde idi.

Oysa, Kanton seçimleri, 1965 sonbaharında yapılan cumhurbaşkanlığı seçimlerinin sonuçlarını doğrulamakla kalmadı, bu seçimlerin belirttiği politik eğilimleri daha da sivriltti. Esasen 1965 seçimlerinin sonuçları geçen yılın Mart ayında yapılan parlamento seçimleri ile bir daha da kuvvetle doğrulanmıştı. Bu sonuçlar şöylece belirliyordu: Bir yandan Komünist Partisinin ve bütünyle sol akımın etkisi artıyor, bir yandan da De Golcülüğün ve bütünyle gericiliğin etkisi geriliyor.

Günden güne daha açık bir şekilde beliren bu değişiklikler devlet tekелci idarenin «Kuvvetli iktidarın sağlamlığı» görünüşü ardında sakladığı sınıf çelişmelerinin arttığını gösteriyor. Bu değişiklikler De Golcu çevrelerde alarm işaretinin verilmesine sebep oldu. Bundan böyle şu gerçeği

görmemeye imkân yoktur: De Golculuğun etkisinin azalması ve bununla beraber öteki gerici kuvvetlerin takrarlanan başarısızlığı, halkımızın, şahıs idaresinden kurtulma ve onun yerine yeni, demokratik ve sosyal gelişme ve barış politikasını şaşmaz şekilde yürütecek bir rejimi yerleştirmeye kararlı olduğunu gösteriyor.

Sol partilerin birliği, memlekette çoğunluğu elde etmeye ve De Golcu iktidarın yerine, demokratik birlik hükümetini işbaşına getirmede yetenekli görülmektedir. Bunun içindir ki, De Gol ve adamları, savunmaya geçmeye, eski tozlu anti-komünizm bayrağını tekrar dalgalandırma zorunda kaldılar. Umutları, bütün tutucu ve gerici kuvvetleri birleştirmek yalan ve iftira ile demokratik akımı parçalamak, yorulmadan bütün solu birleştirmeye çalışan Komünist Partisini darbelemektir. Bu hedefe varmak için iktidar, bir avuç Maocunun hizmetlerine bile başvuruyor.

Bu teşebbüs bununla beraber, Fransız politik yaşantısının temel sorununu ne değiştirebilir ne de onu gizleyebilir. Aksine savaşın, büyük burjuvazinin politikasının devamıyla, gerçek demokrasinin uygulanması sırasında toplandığını gösterir.

Fransız Komünist Partisinin artan etkisi

Fransız Komünist Partisi birinci turda 2.200.063 oy aldı ve böylece 1961 Kanton Seçimlerine kıyasla 384.222 oy fazla alarak, oy yüzdesini 3,52 artırdı. Değiştirilecek Meclislerde 101 sandalyeye sahipti. Şimdi 179 sandalyeye sahiptir. Bu sayı birinci partinin gerçek etkisi oranında olmaktan çok uzaktır. Eğer oranlı temsil sistemi uygulansaydı elde edilecek sayı 179 değil, 451 olacaktı.

Seçim bölgeleri tutucu ve gerici adayların yararına tertiblenmişti. Tek adlı ve iki aşamalı seçim, işçi sınıfı temsilcilerinin zararına oluyordu. Çünkü köy kantonları, şehir kantonlarından on misli daha az seçmene sahiptir. Şehirlerde burjuva kantonlarıyla halk kantonları arasında da nisbetsizlikler vardır. Bu kanuni sahtecilik şu sonuçları veriyor: Ortalama olarak «Gıscarıcı» bir Meclis üyesi, 3.500 bin «Ortaakım» temsilcisi 4.300 bin De Golcu 5.400 seçmeni temsil etmektedir. Fakat bir komünist de 12.500 seçmeni. Fransız Komünist Partisinin yeni başarılarını dürüst bir şekilde kıymetlendirebilmek için bu gerçekleri gözönünde tutmak gerek.

Partinin bütün memlekette tesbit edilen ilerlemesi, Paris banliyölerinde ve büyük işçi merkezlerinde önemlidir. Köy kantonlarında ise hissedilir derecededir.

Parti Paris bölgesindeki yeni illerde 696.261 oy ve 34 temsilcilik kazandı. Bu, eski seçimlere kıyasla 33.485 oy ve yüzde 2,77 fazlalık demektir. Partinin temsilcileri Seine-Saint-Denis II Meclisinde çoğunluğu elde tutu-

yordu. Val-de-Marne Meclisinde ise solcu çoğunlukta sayısı en fazla grubu teşkil ediyorlar.

Parti bundan evvel temsil edilmediği altı il meclisinde bundan böyle temsil ediliyor. Bu iller şunlardır: Korsika, Côte-d'Or, Loiret, Meuse, Borbihan ve Yonne. Partinin bir çok şehirlerde elde ettiği önemli başarılar, gelecekte yapılacak parlamento ve belediye seçimlerinde yeni perspektivler açıldığını göstermektedir.

Bu kazançların Loire ırmağının kuzeyinde, memleketin en çok sanayileşmiş bölgesinde daha çok olması önemlidir. Çünkü işçi sınıfının Partiye artan güvenini göstermektedir. Bir çok köy kantonlarında yani Parti adayının seçimi kazanma şansının bulunmadığı yerlerde komünistlere verilen oy sayısının artması da daha az önemli değildir.

Bu gibi seçimlerde gözönünde tutulacak başka bir nokta daha vardır: Oylamanın politik anlamı, milletin bütünü ve onun geleceği için önemi, her zamankinden daha fazla yeresele ve hemen elde edilecek sonuçlara üstün gelmektedir. Başkent banliyölerinde, Partinin sorumlulukları daha iyi dağıtmak endişesiyle, aday gösterdiği, az tanınmış yoldaşların gerek sayı, gerek yüzde bakımından şimdiye kadar görülmemiş bir şekilde çok oy olarak seçilmeleri, yukardaki tesbitin yerinde olduğunu göstermektedir.

Büyük burjuvazinin yeni sömüngerlik politikasının hüküm sürdüğü ve adına «Denizler Ötesi İller» denen topraklarda sekiz komünist il Meclisi Üyesinin seçilmesini, Parti memnunlukla selâmladı... Seçimlere her türlü sahtecilik katıldığı halde Reunionda üç, Guadalupda dört ve Martinikte bir köy seçildi. Merkez Komitesi bu vesileyle «bu adalardaki üç kardeş partiye ve öteki demokratik örgütlere özerk yönetime ulaşma savaşlarını tam olarak desteklediğimizi» bir daha bildirdi.

Bir etkinin nedeni

Partimiz, örgütlerinin bütünü ve militanları, işçi sınıfının ve bütün emekçilerin menfaatlerini kararlı ve devamlı bir şekilde savunmaktadır. Kapitalist tekellerin hizmetinde olan bir iktidarın milletin ve halkın menfaatlerine aykırı olan politikasını demaske etmek ve ona karşı savaşmakla yetinmez, Parti aynı zamanda, sosyal ilerleme, demokrasi ve barış hedeflerine yönelmiş bir politikanın yollarını da göstermektedir. Aynı zamanda cesur ve gerçekçi olan bu politika emekçi ve demokratlar tarafından günden güne daha fazla doğrulanmaktadır. Çünkü bu politika onların ihtiyaçlarına cevap vermektedir.

Emekçi ve demokratlar tecrübe ile, temsil ettikleri kuvvetlerin ve kendi adlarına hareket eden politik akımların bir araya gelmeleri ve birlikte hareket etmeleri bütün gerçek ileri hareketlerin şartıdır. Emekçiler ve demokratlar, komünistlerin, geliştirdikleri fikirler ve gösterdikleri faaliyetle

işçi sınıfı birliğinin ve bütün sol kuvvetler arasında güçbirliğinin en faal kurucuları olduklarını da tesbit ediyorlar. Bundan ötürü de, birliğin kurulmasına kendi paylarına düşeni yapmak gayreti ile Komünist Partisinin birlikçi eylemini destekleyen demokratlar sayısının her gün biraz daha fazla artması normaldir.

Fransız Komünist Partisinin tarihi, komünistlerin, birlik için yürüttükleri savaşın, geçici ve bazı durumların zorladığı bir taktik olmadığını, aksine, emekçilerin yakın ve uzak menfaatlerini koruma eyleminin değişmez bir politikası olduğunu göstermektedir.

Bütün sol hareketlerin gelişmesi

Birliğin ilerlemesi yalnız Komünist Partisine yaramıyor, Kanton Seçimlerinin de gösterdiği gibi bütün sol akımlar bundan faydalanıyor.

Bundan evvelki Kanton Seçimlerine kıyasla Solcu Demokratlar ve Sosyalistler Federasyonu (F.G.D.S.) 155.000 oy ve yüzlerce temsilcilik fazla kazandı. Birleşik Sosyalist Partisi (P.S.U.) 48 ilde 178 aday gösterdi. 123.781 oy ve 18 temsilcilik kazandı.

Bu olaylar De Golcu bakanların, gerici basın tarafından yayılan demeçlerini yalanlamaktadır. Bu demeçlere göre, sol güçlerin birliği komünistlerin «sözüm ona müttefikleri zararına kuvvetlenme» manevrasıdır.

Doğru olan, solcu genel ilerlemesi, gericiğin bütünüyle, etkisinin gerilmesini pahasına olmaktadır. 1961 Kanton Seçimleri ile rakkamlarla mukayeseler yapmak zordur. De Golcu Parti bu seçimlerde kendi adına hek az aday göstermiş, öteki sağcı adayların bağlılığına güvenmişti. Geçen Mart ayındaki parlamento seçimlerinden sonra De Gol taraftarlarının daha azalmış olması olanağını da hesaba katmak gerekmektedir. Fransız seçmeni, 24 Eylül ve 1 Ekim tarihlerinde, şahıs idaresinin anti-sosyal politikasını ve kullandığı anti-demokratik metotları devamlı olarak suçladığını bir daha göstermiştir. Bununla beraber De Golcü idarecilerin halkın vereceği hükümler hakkında fazla hayale kapılmadıkları da anlaşılmaktadır: Seçim bölgelerini keyfi bir şekilde tanzim ederek, seçimlerin «apolitik» nitelikte olduğunu inatla tekrarlayarak, adaylarından bir çoğunu belirsiz ve yumuşak etiketler altında gizleyerek, De Golcu idareciler, seçimlerin birinci turunda sonuçların sert bir hüküm şeklinde açığa vurulmasını önlemek için büyük bir gayret gösterdiler. Ancak 24 Eylülden sonra, savaşa gereği gibi atıldılar. Ve orkestar şefinin emri ile olduğuna şüphe bırakmayan bir şekilde memleketin dört bucağında belirli bir acele ve oybirliğiyle eski anti-komünist türküleri öttürmeye başladılar.

«Orta Demokrat» hareketine gelince, bu akımın etkisi, Lecanuetinin Cubhurbaşkanlığı Seçimlerinin birinci turunda uğradığı yenilgiden sonra, devamlı olarak gerilemiştir. Bununla beraber bazı kontonlarda bu akımın

adayları seçildi. Ama De Golcu Partinin yani U.N.R.'in oyları ile. Sınıf dayanışması, özel çıkarlara üstün geldiğinden gerici akımlar De Golcüler, «Merkezçiler» «Jiskarcılar» birçok kantonlarda «solcu gelişmesine» karşı tek adayla çıktılar. Aynı zamanda Millet Meclisinde de F.G.D.S. ile Komünist Partisinin ortaklaşa verdikleri gensoru önergesine karşı birleştiler.

Sağcı örgütlerin aile kavgalarına hiç olmazsa geçici bir zaman için ara vermeleri ve ortak bir cephe kurmaları, bir «Giscard d'Estaing muhalefetine» sınırlarını gösterir. Bundan ötürü de solun birliği gericiğin ittifağına karşı ağır bir darbe indirdi demek hiçte yanlış olmaz.

Birlik yolunda yeni adımlar

Daha 25 Eylülde seçimlerden karşılıklı çekilmek üzere Komünist Parti-
siyle F.G.D.S. arasında anlaşmalar imzalandı. Bu anlaşmalar en çok sosyalist etkinin kuvvetli olduğu kuzey illerini, Pas-de-Calais'i ve Haut-Vienne'i kapsıyordu. Bazı yerlerde, özellikle Hauts-de-Seine, Val-de-Marne, Val-d'Oise, ve Paris bölgesinde anlaşmaya varabilmek için komünistler, karşı tarafın bazı çekingenliklerini yenebilmek için büyük gayret gösterdiler. Sonunda, Essonne, Gard, Ardenneler, ve Marne il'leri dışında her yerde, genel oylama sonucunda en iyi durumda olan sol aday yararına seçimlerden çekilmek prensibi etrafında anlaşmaya varıldı. F.G.D.S.'e mensub olduklarını ileri süren on aday anlaşmaları çiğneyerek adaylıktan çekilmediler. Seçmenler bunlardan yedisini seçmeyerek ve komünist adayların zaferini sağlayarak, Alés ara seçimlerinde olduğu gibi ve hemen hemen aynı koşullar altında, demokratik güçlerin birliğine karşı gelmenin zor olduğunu gösterdiler. Genel olarak ikinci turda solcu adayların sağladığı oy oranı memnurluk verici bir şekilde belirdi. Bazı Federasyon adayları sağcı seçmenlerin bundan evvel kendilerine verdiği oyları kaybetmekle beraber, birçok kantonlarda sol adaylar, komünistlerle federasyona dahil olanlar, Orta Demokrat akımın oylarını büyük ölçüde kazandılar. Bu gibi örnekler, bütün seçimlerde, memleket ölçüsünde kendini belirten, solun birliğinin çekici gücünü göstermektedir.

Şağcı akımların yenilgisi

Kanton seçimlerinin sonuçları gerici güçlerin yenilgisini kesin olarak tesbit etmiştir. Çok ve kuvvetli araçlara sahip olmasına rağmen De Gol idaresi yeniden gerilmesini engelleyememiştir. «Orta Akımlar» ve Jiskartcılar» gibi öteki sağ akımlara gelince, bunlar büyük burjuvazinin hâkimiyetini devam ettirmek için, De Golcülerle, büyük burjuvazinin politikasını

yürütme yolları hakkında «muhalefet» yapmaktadırlar. Seçmenler bunlara karşı gerçek sınıf niteliklerine göre davranmıştır. Değişik sağcı akımların manevraları, demokratik hareketin gelişip yükselmesini önleyememiştir.

28 Eylül 1958 referandum-plebisitinde De Golcu sağladığı «evet»lerin yüzde seksen oranı, 5 Aralık 1965, cumhurbaşkanlığı seçimlerinde yüzde kırk beşe düşmüştür. O günden bu yana, az çok önemli olan her seçimde şahıs idaresinin etkisi bütün memleket ölçüsünde aşınmaya başlamıştır. Seçim Kanunu dürüst, yani her partiye kazandığı oy nisbetinde parlâmentoda temsil hakkını tanıyan oranlı sistemine dayansaydı De Golcüler (U.N.R. ve Jiskardcılar) elde ettikleri % 38 oranında oyla, Millet Meclisinde çoğunluğu sağlayamazlardı.

Aksine, Kasım 1962 den Mart 1967 ye kadar sol partiler 1.650.000'in üstünde fazladan bir kazanç elde etmişlerdir. Tabii ilk turlarda. Golculardan 1.300.000 oy fazla alan solcu adaylar, bütün oyların yüzde 43'ünü topladılar. Böylece solcu adaylar cumhurbaşkanlığı seçimlerinin birinci turuna kıyasla yüzde on bir fazla oy elde etmiş oldular.

Solcu kuvvetler birlik yolunda ettekları her adımda, yeni yeni ilerleme ve başarılar kaydetmektedirler. Bu başarılar yalnız dokuz yıldan beri uygulanan politikaya karşı değil, geçmişe dönüş ve her ne şekilde olursa olsun gericiilik hakimiyetinin devamını sağlamak teşebbüslerine karşıdır.

Solcu partiler arasındaki ilişkiler

İki yıl evvel, sol partiler arasında varılan fiili bir anlaşma gericiliğe ilk ciddi darbe oldu. Bu anlaşma sonucunda aynı zamanda De Gol ikinci tura kaldı, Lecanuet ise yenilgiye uğradı.

1966 yılı sonlarına doğru, 20 Aralıkta Komünist Partisi ile, Solcu Demokratik ve Sosyalist Federasyonu arasında, sonradan P.S.U.'nun da katıldığı bir anlaşma imzalandı. Bu anlaşma, bütün solcu partilerin 1967 Mart ayında, gericiiliğin bütününe karşı yeni başarılarını hazırladı.

Haziran ayında, F.G.D.S. ile Komünist Partisi delegasyonları, 20 Aralık 1966 Bildirisinde tesbit edilen görüş birliğinin ötesinde bir anlaşma olanaklarını hazırlamak üzere bir çalışma grubunun kurulmasını kararlaştırdı. Bu çalışma grubunun raporu Ekim ayının ortalarında iki teşkilâtın sorumlu yönetim organlarına sunuldu. Rapor, etrafında fikir birliğine varılan noktaları tesbit ediyor ve fikir ayrılıklarını da kaydediyordu. Bu, daha bir hükümet programı olmamakla beraber, Parti genel sekreteri Waldek Rochet yoldaşın 1967 Ekim Merkez Komitesi toplantısında söylediği gibi, 20 Aralık anlaşmasına kıyasla, yeni anlaşmada bir adım ileri sayılan teklifler vardı.

Çalışan grubunun tekliflerinden hareket ederek, demokratlara verecekleri ortak eylem esaslarını tesbit etmek iki örgütün yönetici organlarına

düşen bir ödevdir. Bunun içindir ki Partimiz, genel sekreterinin bir mektubuyle F.G.D.S. başkanı Mitterand'a başvurmuş, Federasyon ve Komünist Partisi delegasyonları arasında yeni bir toplantının tertiblenmesinin acele olarak gözönünde tutulmasını istemiştir.

Solcu akımlar arasında anlayış ve anlaşmanın yaratılması için bütün gayretleri göstermekle beraber, Partimiz, herşeyden evvel Marksçı-Leninci prensiblerden hareket etmektedir. Bu prensiblerin mükemmel ve yaratıcı bir şekilde uygulanmasını Maurice Thorez Partiye öğretmişti: Tek cephe, eylem içinde birlik ve yığınların eylemini örgütlemektir.

Yığınların hareketi

Üç yıldan beri Fransız politik yaşatısının niteliği olan birlik hareketinin her ilerlemesinde, yığın hareketinin kesin bir etkisi olmuştur. 1949 yılından beri, iktidarın, sosyal sigorta haklarını azaltmak teşebbüslerine karşı koyan işçi sınıfını örnek alan emekçi halkın değişik zümreleri-şehir ve köy emekçileri kol ve kafa işçileri-tekelci sermayenin ve devletin haklarına şimdiye kadar görülmemiş tecevüzüne karşı direnmek üzere savaşmak zorunda kaldılar.

Fabrikada, madenlerde, şantiyelerde, büro, üniversite, köy ve mahallelerde, komünistler her yerde savaşın içindedirler. Yalnız hemen elde edilecek istekler için komünistler bütün gayretlerini ve tecrübelerini halkın hizmetine vermiyor, yalnız halkın hayat seviyesinin düşmesinin politik, sosyal ve kültürel hakların çiğnenmesinin sebeplerini ve bunların sorumlularını devamlı olarak açıklıyor aynı zamanda yığınlara, De Gol idaresine ve gericiliğe karşı kendi öz çıkışlarını teşkilâtlandırmak için yardım ediyor, gerçek bir sosyal ilerleme, demokrasi ve barış politikanın uygulanması için gereken politik ve ekonomik reformların uygulanmasını da destekliyorlar.

Partimizin halk yığınları hareketinin içtenlikle sözcülüğünü yapması ve eylemini yönetmesi sayesinde, bu gün emekçi halkın çoğunluğu 1958 referandum-plebisiti sırasında «hayır» diyen, monarşi idaresine «hayır», tekellerin kuvvetlenen diktaturasına «hayır» diyen uzağı gören azınlığa katılmak süreci içindedir.

Halk yığınları hareket ve Partimizin birlikçi politikası sayesinde, halkı parçalamak ve şaşırtmak, sol kuvvetlerin bir kısmını, Lecanuetnin «Merkezci» ve De Golcu eski bakanlardan Giscard d'Estaingın «Bağımsız» hareketleri gibi katı gerici akımlara bağlamak teşebbüsleri bu güne kadar hep fiyasko ile sonuçlandı.

Emekçiler ve demokratlar, sol akımların idareyi ele alarak, gericiğin değil, halk yığınlarının istediği politikayı uygulamalarını istiyorlar. Çünkü zamanında İspanyada IV. Cumhuriyet sırasında komünist olmayan sol

işbaşına gelmiş ve gericiğin politikasını uygulamıştır. Bu gün de bir Wilson İngilterede ve bir Brandt Federal Alman Cumhuriyetinde halklarının ve partilerinin zararına olarak aynı politikayı uygulamaktadırlar.

Bunun içindir ki, emekçiler ve demokratlar, Partimizle F.G.D.S. arasındaki yaklaşmayı doğrulamaktadırlar. Partimizle Sosyalist Partisi arasındaki konuşmaları yakından izliyor ve De Gol hareketinin yerini tutacak demokratik akımın gelişmesini sağlayacak sol güçler arasındaki devamlı birliğin bir an evvel sağlanmasını istiyorlar.

Bu demektir ki, ortak programın ileri sosyal bir öze sahip bulunması, bilimsel ve teknik ilerlemeleri gözönünde tutması, halkın beklediğine ve milletin menfaatlerine cevap vermesi gerekir.

Eski anti-komünist türküsü

De Gol, gelişmesinin üstün gelmesinden korktuğu demokratik hareketi engellemek için, tehlikede olan gerici hükümetlerin başvurduğu anti-komünist kampanyayı hızlandırmayı kararlaştırdı. De Golcu idareciler iki tur arasında, sağcı grupların birleştirilmesi kadar, bu yönde de gayret gösterdiler. İkinci turdan hemen sonra, Partimize karşı saldırılar sistematik bir nitelik kazandı. Başbakan Pompidou, hükümetin ekonomik ve sosyal politikasının söz konusu olduğu bir oturumda, Millet Meclisi kürsüsünden Fransız soluna ve sosyalist ülkelere, özellikle Sovyetler Birliğine, Çekoslovakya ve tanınmayı reddettiği Demokratik Alman Cumhuriyetine karşı büyük yalah ve şaşırtmalarla dolu bir konuşma yaptı.

De Golcu Partinin Lille şehrinde yaptığı kongresinde de anti-komünizm gündem konusu idi. Eski De Golcu Partinin R.P.F.'in altı noktalı şiarlarına benzeyen ve zamanında halka mal edilmesinde başarı sağlanamayan sloganlar her delegeye dağıtıldı. Bizzat De Gol da son basın toplantısında «Lille Kongresini» desteklemekle kalmadı, kendi de komünistlere karşı saldırıya geçti, hatta onları «totaliter teşebbüsler uğurunda tertibler hazırlamakla» suçlayacak kadar alçaldı.

Anti-komünizmin kabarmasının sebepleri basittir: De Gol culerin ve gericiğin bütün faaliyeti işçi sınıfının günün ve yarının menfaatlerine ve Fransa halkına bağlı olan Partiyi tecrit etmek için gösterdikleri bütün gayretler bu güne kadar hep başarısızlığa uğradı.

De Gol ve adamları kampanyalarında vesika ve delillerle hareket etmiyor, yazılı, kulağa ve göze hitab eden muazzam propaganda araçlarıyla işgörüyorlar. Halka bağlı olanlara «şu siyasi hayvanlar» diye hitab edebilmek için.

Emekçilerin sömürülmesini ve milletin soyulmasını uzatmak gayesini güden bu yeni manevraları boşa çıkarmanın en sağlam ve en güvenilir yolu, işçi ve demokratik kuvvetlerin ve saldırının yöneldiği sol partiler

birliğinin kuvvetlenmesidir. Bu savaşta da halk yığınlarının istek ve iradelerinin açıklanması kesin rol oynayacaktır.

Bunun içindir ki, komünistler Partinin yığınlar arasındaki bağımsız faaliyetinin, birlik için eylemin temeli olduğu fikriyle hareket etmektedirler.

Partinin kuvvetlenmesi Fransanın demokratik geleceği için kaçınılmazdır

Partinin teşkilâtları ve militanları bu zihniyet içinde, Merkez Komitesi tarafından tâyin edilmiş esas meselelerin çözümü için gayretlerini toplamaktadırlar.

Ekonomik ve sosyal alanda günlük istekleri savaşının birlik içinde en geniş ölçüde gelişebilmesi için, sendikaların, De Golcu buyrultuların en başta Sosyal Sigortanın dağıtılmasını gözönünde tutan buyrultunun ortadan kaldırılması savaşını ve bütün girişilmiş eylemleri destekliyorlar. İstekleri büyük bir dikkatle izliyor, değişik emekçi zümrelerinin teşkilâtlanmasına dikkat ediyor, bir yandan da 13 Aralık gösterisi gibi, büyük gösterilerin başarıyla sonuçlanmasına çalışıyorlar. Parlâmentoda ve yurttâ gündeliklerin artırılması, iş garantisi, demokratik bir vergilendirme, okulların ve üniversitelerin herkese açılması için savaşıyorlar. Köylülerin ve öteki emekçi tabakaların haklı isteklerini destekliyorlar.

Değişik şekiller altında, Fransız halkının, Amerikan emperyalizminin barbarca saldırdığı Viyetnam halkıyla dayanışmasını geliştirmeye çalışıyorlar. Viyetnam halkı bu barbarca saldırıya, sosyalist ülkelerin, en başta Sovyetler Birliğinin yardımıyla kahramanca karşı koyuyor. 21 Ekimde Paris ve belli başlı şehirlerdeki gösterilerin tertiplenmesi ve bunların başarıya ulaşması işlerine katılmışlardır. Milyonlarca Fransızın katıldığı bu gösteriler sırasında Demokratik Viyetnam Cumhuriyetinin bombalanmasına derhal ve kayıtsız, şartsız son verilmesi, Güney Viyetnam halkının tek ve gerçek temsilcisi olarak Milli Kurtuluş Cephesinin tanınması, Amerikan askerlerinin Viyetnamdan çekilmesi ve Amerikan askeri üslerinin de kaldırılması istendi 26 Kasımda komünist Gençlik Teşkilâtına bağılı örgütler tarafından «Gençler Viyetnamla beraber» çağrısıyla tertiplenen milli gösteri misli görülmemiş bir başarı kazandı. 70.000 genç Paris sokaklarındaki gösterilere katıldı. Partimiz, halkımızın, kahraman Viyetnam halkına karşı duyduğu hislerden emin olduğundan, bütün politik akımlara, sendikalara barışçı ve dayanışma teşkilâtlarına bir çağrı ile baş vurdu ve «Viyetnama bir gemi» hareketini teklif etti. Hareketin maksadı geniş ölçüde bir para toplama kampanyası açmak, ve toplanan paralarla Viyetnama ilâç ve daha bazı ürünler göndermekti. Otuzdan fazla teşkilât milli ölçüde bu kampanyaya katılmayı kabul ettiler.

Eylemlerin hazırlanmasına ve onların uygulanmasında, komünistler yazı ve sözle Partinin tekliflerini ve bunların yenileyici, gerçekçi özünü geniş ölçüde kamu oyuna tanıttılar. Gerçekten de Fransızların hayat şartlarının devamlı ve gerçek bir şekilde düzelmesi, tekellerin yurdun kaynaklarına hâkim oldukları, onun savunmasını ve dış ilişkilerini teşkilâtlandırırları müddetçe imkânsızdır. Hattâ dünyada mevcut kuvvetler dengesi ve bu tekellerin öteki emperyalistlerle çelişmeleri gözönünde tutulsa bile. Çünkü bu tekeller bütün bu meseleleri sınıf çıkarları açısından ele almaktadırlar.

Halkımızın arzuladığı, gerçekten de yeni demokratik perspektivlerin açılabilmesi için, politik demokrasinin, ekonomik demokrasi yönünde alınacak tedbirlerle tamamlanması gerekmektedir. Bunun da sosyal ilerleme, aktif bir barış politikasının gelişmesi savaşı ile beraber yürümesi lâzımdır.

Parti, yurdun demokratik yarını için kaçınılmaz olan bu ödevleri yerine getirebilmek, anti-komünist kampanyayı ve onun gayelerini demaske edebilmek için, devamlı olarak, üyelerinin ve hücrelerinin sayısını arttırmak, şahsi ve kolektif bakımlardan ideolojik seviyeyi, temel teşkilâtlarının yığın faaliyetlerini ıslah ederek yükseltmek zorundadır.

İşte bu sorumluluk duygusu ile ve güvenle, Partinin 1968 yılı üye kaydı kampanyası başlamıştır. Gaye sosyal ilerleme, demokrasi ve sosyalizm dâvasına yeni yeni savaşılar kazanmaktır.

Sömürgecilerin bozgunu

(Güney Yemen Halk Cumhuriyetinin kuruluşu üstüne)

Henüz yakın bir geçmişe kadar Arap dünyasının kenarında bucağında bir diyar, Asyanın «unutulmuş kesimi» olan Güney Arabistan, son yıllarda Arap kurtuluş hareketiyle İngiliz emperyalizmi arasında kanlı çarpışmalar meydana haline geldi. Güney Arabistanda ve hele bu bölgenin en önemli ekonomik ve politik merkezi olan Adende siyasi savaşın kuvvetle canlanması, her şeyden önce, Adenin, bir ayağı mezarda olan İngiliz sömürge imparatorluğunda oynadığı rolle izah ediliyordu. Aden tekmil Yakın Doğuda ve Doğu Afrikada İngiliz silahlı kuvvetlerinin kalesiydi ve başlıca rolü, petrol monopollerinin menfaatleri başta olmak üzere, emperyalizmin yakın ve Orta Doğudaki menfaatlerini korumak, Yemene ve Arap dünyasının doğusundaki diğer bağımsız devletlere baskılarda bulunmaktı. Adenin ve tekmil Güney Arabistanın İngiltere bakımından önemini, burasının aslında İngiliz imparatorluğunun Arap dünyasındaki son büyük sömürgesi olması da arttırıyordu.

İngiltere Güney Arabistandan çekilmemek için, Yakın Doğunun, stratejik bakımdan son derece önemli bölgesindeki hakimiyetini tehdit eden, gelişme halindeki kurtuluş hareketini yoketmek için her şeyi yapıyordu. Fakat, sömürgecilerin Güney Arabistan ahalisinin ümitlerini kırmak için başvurdukları tedbirler arttıkça, kitleler arasında emperyalizm aleyhtarı tutum ve bağımsızlığa kavuşma azmi o derecede kuvvetleniyordu. Emperyalistlerin Güney Arabistanlı yurtseverlere karşı baskısı, 1962 yılında kukla Güney Arabistan Federasyonunun meydana getirilmesi, bağımsızlık hareketini silah kuvvetiyle bastırma denemeleri ayaklanma yangınında körük ödevini görmekten başka bir şeye yaramıyordu. Öyle ki zamanla Adende ve Tekmil Güney Arabistanda kurtuluş savaşı bütün halk tarafından benimsendi. Adende işçilerin ve diğer emekçilerin kitlevi siyasi gösterileri, sömürgecileri boykot etme kampanyaları, aşiretlerin ayaklanmaları ve nihayet Arap yurtseverlerinin işgalcilere karşı silahlı hareketleri gibi halk kitlelerinin bu çeşitli eylemleri eninde sonunda kudretli bir sel halini alarak memléketteki sömürgeciliği köklerine kadar sarstı.

Kurtuluş mücadelesinin gelişmesi sürecinde, halk kitlelerinin hareketinin başına geçen çeşitli yurtsever örgütler meydana geldi: Arap yarımadasının güney kesimini kurtarma milli cephesi (NLF), Yemenin işgal altındaki güney kesiminin kurtarılması cephesi (FLOSI), Aden sendikaları kongresi v.s. gibi. Başlıca milliyetçi-ilerici örgütlerden biri olan NLF,

FLOSI den farklı olarak daha açık ve genel olarak daha demokratik bir siyasi programa sahipti. Bu programda sadece milli bağımsızlık savaşı amaç edinilmiyor (çünkü bu ödevi, saflarında ner şeyden evvel Adendeki küçük ve orta burjuvaziyi birleştiren FLOSI de benimsemişti) aynı zamanda başta toprak reformu, milli endüstrinin geliştirilmesi, okuma-yazma bilmezliğin ortadan kaldırılması v.s. olmak üzere köklü sosyal-ekonomik değişiklikler de ele alınıyordu. Belki de NLF'nin saflarına geniş köylü kitlelerini, işçileri, ilerici aydınları ve Güney Arabistanda milli kurtuluş devriminin esas sosyal temelini meydana getiren şehir küçük burjuvazisini de çekebilmesinin amillerinden biri de bu olmuştur. Kurtuluş savaşının en önemli safhası olan, Ağustos-Ekim 1967 devresinde, Güney Arabistan Federasyonuna ait, İngilizler tarafından kurulup eğitilen ordusunun büyük bir kısmı NLF ye katılınca, Güney Arabistanın en önemli bölgeleri fiilen adı geçen örgütün kontrolü altına girmiş oldu.

İlerici Arap devletlerinin, milletlerarası işçi hareketinin ve dünyadaki bütün demokratik güçlerin desteğine dayanan Güney Arabistan milli kurtuluş kuvvetlerinin gitgide artan baskısı sonucunda İngiltere hükümetine Milli Kurtuluş Cephesinin temsilcileriyle müzakere masasına oturmaktan başka çıkış yolu kalmıyordu. Müzakereler sonunda 29 Kasım 1967 de memleket idaresini NLF ye teslim etmek ve Güney Arabistanın bağımsızlığını tanımakla ilgili bir anlaşma imzalandı. Bunun üzerine 29 Kasım 30 Kasım bağılayan günün gecesinde Güney Arabistanda yeni bir Arap devletinin: Güney Yemen Halk Cumhuriyetinin kurulduğu resmen ilân edildi. Bu sıralarda Adendeki İngiliz birliklerinin önemli bir kısmı ile sömürge idaresinin memurları da geri alındı. Böylelikle de Güney Arabistan halkı, uzun ve çetin savaşlarda sayısız kurbanlar verdikten sonra büyük zafere ulaştı. Artık hemen hemen 128 sene süren İngiliz sömürge idaresi ortadan kaldırılmış, bağımsız bir devlet kurulmuştu. Memlekette ilk milli hükümet meydana getirildi ve bunda Milli Kurtuluş Cephesinin yöneticileri yer aldı. 1967 yılının Aralık ayında yeni cumhuriyet Arap Ülkeleri Birliğine alındı ve yeryüzündeki devletlerin çoğunluğu tarafından tanınmış oldu.

İstiraplar içinde doğan Güney Yemen Halk Cumhuriyetinin gayet çetin koşullar içinde işe başlaması gerekiyordu. Önünde, sömürgecilik rejiminden kalan birçok bileşik sorunu çözmek ödevi durmaktadır ki, bunların başında iktisadi gelişme sorunu yer almaktadır.

Yüz yıldan fazla süren hakimiyeti esnasında İngiltere ekonominin gelişmesi için Adende hemen de hiçbir şey yapmamıştır. Bir tek istisna Aden şehridir ki, bunun gelişmesini de emperyalistlerin menfaatleri gerektirmiştir. Dolayısıyla, memleket ekonomisi suni olarak, Uzak Doğu ile Avrupa arasında sefer yapan gemilerin tranzit ve donatım merkezi olan Aden limanındaki ticari hayata bağımlı hale getirilmiştir. Nüfusun yüzde 90'ının geçim aracı olan çiftçilik yüzüstü bırakılmış, ekime elverişli toprakların ancak 5'te biri işletilmiştir. Milli sanayi henüz başlangıç halindeydi. Güney Yemen Halk Cumhuriyeti iktisat bakanının 1967'nin Aralık ayı başlarında

belirttiğine göre memleket ekonomisinde hizmetlerin payı yüzde 80, çiftçiliğin yüzde 15, endüstrinin ise sadece yüzde 5 ten ibaretti.

Güney Yemen Halk Cumhuriyeti hükümeti ekonomik durumun çetiniğini anlıyarak milli ekonominin gelişmesini amaç edinen bir tedbirler programı hazırladı ve bunu kısmen uygulamaya başladı. Bu programa herşeyden önce sömürgecilerin dayanağı olan derebeylerin ve emirlerin topraklarına el koymak, bunları köylülere teslim etmek, tarım kooperatifleri örgütlemek, ekilebilir toprakların yüzeyini arttırmak, başta tarımdan elde edilen ham maddelerden faydalanacak işletmeler ve tekstil endüstrisi olmak üzere, hafif endüstriyi geliştirmek, petrol ve diğer yeraltı servetleri kaynaklarını araştırmak tedbirleri yer almaktadır. Hükümet, milli ekonominin meydana getirilmesinin yanısıra kitlelerin sosyal açıdan kölelik durumuna son verilmesi, okuma-yazma bilmezliğinin ortadan kaldırılması ve hayat seviyesinin yükseltilmesi için de tedbirler hazırlamaktadır. Güney Yemen Halk Cumhuriyeti hükümetinin sosyal-ekonomik değişikliklerle ilgili programı, devrimin ikinci sosyal safhasının bir kısmını teşkil edecektir ki, memleket yönetmenlerinin belirttiklerine göre bunun amacı sömürgecilik hakimiyetinin kalıntılarını ortadan kaldırmak ve toplumu ilmi sosyalizm çiliğın yüzde 15, endüstrinin ise sadece yüzde 5'ten ibaretti.

Güney Yemen Halk Cumhuriyeti hükümeti ilk kararnamelerinden biriyle Güney Arap Federasyonuna dahil bölgelerdeki emirlerin iktidarına son vermek olmuştur. Bu tedbirle, tekmil devlet idaresi sisteminin yenileştirilmesinde ilk adımın atılması amacı güdülmüştür. Güney Yemen Halk Cumhuriyeti başkanı Şaabinin nutuklarından birinde belirttiği üzere, yeni idare sistemi halkçı-demokratik olacak, yani «formel kapitalist demokrasinin» kurulmasını imkansız hale getirecek, halk güçleri birliğı meydana getirilecektir.

Genç cumhuriyet dış politika alanında da çetin sorunlarla karşı karşıya bulunmaktadır. Bunların başında bilhassa İngiltereyle ilişkilerin düzenlenmesi gelmektedir, çünkü Londra hükümetinin Güney Yemen Halk Cumhuriyetine ait Perim, Kurya-Murya ve Kamarada adalarını kontrolü altında bulundurmak için yaptığı denemeler ve Güney Arabistanda sebep olduğu zararları mali yardımla tamire yanaşmaması bu ilişkileri zorlaştırmaktadır. İngiltereyle eşit haklar esasına göre işbirliğı yapmaya hazır olduklarını belirten Cumhuriyet yönetmenleri, bunun yanısıra Güney Yemen Halk Cumhuriyetinin, yani «devletin sınırları içinde İngilterenin varlığına katıyen müsaade etmeyeceğini»de ifade etmektedirler. Cumhuriyetin yönetmenleri, dış siyasetlerinin bağımsızlığına işaretle, bütün memleketlerle dostça ilişkiler kurmaya, başka devletlerin içişlerine karışmama prensibine uymaya ve bloklara katılmamaya hazır olduklarını belirtmektedirler.

Bağımsızlığın elde edilmesinden sonra halkın karşısına dikilen gayet çok ve bileşik sorunların çözümü, büyük ölçüde, bütün yurtsever güçler arasındaki birliğin kuvvetlenmesine bağılıdır. Güney Yemen Halk Cumhuriyeti başkanı, 1967 yılı Aralık ayı başlarında yeni başkent Aş Şaab'da yapılan

bir mitingte söz alarak: «Şimdi her şeyden evvel, emperyalizm ile emirlerin gerici idaresi tarafından gerçekleştirilen bölücülüğü ortadan kaldırmamız ve memleketi yönetmeye kabiliyetli tek bir merkezi devlet yaratmamız lâzım» demiştir. Genç cumhuriyette bütün yurtsever güçlerin eylemlerinin kuvvetlendirilmesi ve birleştirilmesi şimdi çok büyük bir önem kazanmaktadır, çünkü İngiliz emperyalist cumhuriyetin içişlerine karışmak için entrikalar tertibinde devam etmektedirler. Bu çevreler, evvelce olduğu gibi şimdi de, emperyalizmin eski bir prensibi olan «parçala ve hakim ol» formülünü uygulamakta ve başta NLF ile FLOSI olmak üzere çeşitli yurtsever örgütler arasında zıddiyetler ve siyasi anlaşmazlıklar yaratmayı istemektedirler. Fakat sömürgecilerin bu manevralarının yönünü birçok Güney Arabistanlı yurtsever kavramıştır. Gerek FLOSI de, gerekse diğer yurtsever örgütlerde, milli güçlerin parçalanmasının ancak sömürgecilere yarayabileceğini anlıyanların sayısı gittikçe artmaktadır. Netekim FLOSI'nin yöneticileri, örgütlerinin memlekette rol oynamaktan vazgeçmiyeceğini, fakat İngiltere ve diğer emperyalist devletlerin pek arzu ettikleri bir sivil harbin çıkmasına da katıyen razı olmayacaklarını belirtmişlerdir.

Güney Arabistan halkının zaferi, bugün emperyalizmin korkunç baskısını reddeden bütün Arap halklarının zaferidir ve İsrail savaşının sonuçlarını ortadan kaldırma uğrındaki savaşa kopmaz bağlarla bağlıdır. Lübnan gazetelerinden «An Nida» bu hususta şöyle demektedir: Güney Arabistan halkının zaferi, Arap halklarının emperyalist suikastlere engel olmak, İsrail savaşının sonuçlarını ortadan kaldırmak ve ilerici Arap rejimlerini güçlendirmek uğrındaki ortak savaşlarına önemli bir hizmet teşkil etmiştir. Cezayir gazetelerinden «El Mücahit» ise şunları yazmaktadır: «Emperyalistlere ve siyonistlere manevralar çevirmek ve suikastler hazırlamak imkânını veren caniyane saldırı sonuçlarının henüz ortadan kaldırılmamış olması koşulları içinde Adenin ve Güney Yemenin kurtulması, kitlelerin devrimci hareketlerine karşı beslediğimiz inancı kuvvetlendirmektedir.»

Sömürgecilerin her çeşidi, Asya ve Afrika ülkelerinden mevzilerini muhafaza etmek ve milli kurtuluş hareketlerinin gelişmesini önlemek için bütün gayretlerini safermektedirler. Bu amaçla yeni yeni manevra ve tuzaklardan yararlanmaktadırlar ve amaçlarına ulaşmak için eşi görülmemiş cinayetler işlemeye hazırdırlar. Fakat zulüm altındaki halkların kurtuluş mücadelesini durdurmak mümkün değildir. Bu yüce ve önüne geçilmez bir süreçtir. Sömürgecilerin Güney Arabistanda yenilgiye uğramaları ve 14-üncü bağımsız Arap devleti olan Güney Yemen Halk Cumhuriyetinin doğması bu gerçeği bir kere daha doğrulamaktadır.

AL BUSTANI

Savaş ve politika: Saldırganların Viyetnamdaki ciddi yenilgisi

Bundan bir buçuk yıl önce Birleşik Amerika başkanı Conson, 1968 yılının başlangıcını, Viyetnam saldırısının sözümona «zaferle bitmesi» için son süre olarak göstermişti. Bu konudaki hesaplar, savaş merdiveninin şiddetlenip genişlemesine dayanıyordu. Gelgelelim, olayların gidişatı bu plânları suya düşürmüştür. Tam 1968 yılı başlangıcında dünya, Viyetnam savaşının en büyük ileri hareketına şahit olmuştur: Güney Viyetnam yurtsever silahlı kuvvetleri, Amerikan istilâcılarına, onların uydularına ve Saygon kuklalarına karşı genel taaruza başlamışlardır.

Güney Viyetnam Kurtuluş Ordusu ve Gerilla birlikleri, halkın aktif desteğiyle, 43 şehre ve yüzlerce yerleşme bölgesine, en büyük Amerikan askeri hava üslerinin 11 tanesine ve 20 hava alanına birden hücumla geçmişlerdir. Saygonda, Hüe, Danang ve diğer şehirlerde şiddetli sokak savaşları büyük ölçüler aldı. Saygonda general Vestmorlendin genel karargâhı, Birleşik Amerika büyük elçiliği, Saygon ordusu genel kurmay başkanlığı, kukla rejimin başkanlık sarayı, polis müdürlüğü ve diğer benzeri yerler, yurtsever güçlerin hücumlarına hedef oldular. Kuzeyde Keysan bölgesinde Amerikan askerlerinden 6 bin kişilik bir birlik kuşatıldı.

Bu olaylar, Vaşingtonun izlemekte olduğu Viyetnama saldırı politikasının ciddi bir bozgunu ve Güney Viyetnam yurtsever kuvvetlerinin büyük bir başarısı olarak değerlendirilebilir. Bu yurtsever kuvvetler, bütün halk tarafından ve bütün dünya barış ve ileriliklik güçleri tarafından var kuvvetle destekleniyor.

Batılı burjuva yorumcuları ve gözlemcileri, Amerikanın «kuvvet merdiveni» taktiğinin çıkmaza girdiğini tanımak zorunda kaldılar. Gerçekten de şimdi, uluslararası sorunların çözümünde uygulanan emperyalist kuvvet kullanma politikasının iflas ettiği açıkça görülmüştür. Birleşik Amerikanın politikası da Viyetnam savaşını yayma, genişletme anlayışına dayanıyordu. Amerikanın propaganda manevraları bunu gizliyememişlerdir. Birleşik

Amerika yöneticileri zaman zaman bu anlayışı kendileri yüksek sesle açıklıyorlardı. Bir zamanlar Ayzenhauer bunu şöyle formüle etmişti: «Biz, Amerika Birleşik Devletleri, her şeye hakkımız vardır, hatta sadece kuvvetli olduğumuz için bu hakka sahibiz.»

Şubat ayında Viyetnamda cereyan eden savaşlar, bugün, çıplak, kör ve mekanik gücün, dünya politikasının sorunlarını çözümüleyemeyeceğini çok açık olarak göstermiştir. Ni tekim, «Mond» adlı fransız gazetesinde başyazının sahibi, «Birleşik Amerikanın Viyetnam Politikası konusundaki efsane-nin silip süpürülmesi için 48 saatten az bir zaman gerekti» diye yaymıştır. Tanınmış Amerikan yorumcusu Lipman daha açık konuşmuş ve özetle şun-ları yazmıştır: «Birleşik Amerikanın askeri kuvvet yardımıyla Asya kıta-sında olayların gidişatın tayin edebileceği kanısı yıkılmıştır... Conson-Rask politikası Asyada şu anlayışa dayanıyor: «Üstün bir tekniğe sahip oldukları için 200 milyon Amerikalı, insanlığın Asya kıtasında yaşayan üçte ikisini yönetebilirler.» Fakat buna imkân yoktur.»

Viyetnamda meydana gelen durumun önemli bir yönü de şudur: Geniş ölçüler alan çarpışmalarda Amerikan işgalcileri, yurtsever silahlı kuvvet-lerin önünde fiilen yalnız kaldılar. Bu kuvvetlere şehirlerde yalnız müda-haleciler ve kukla rejim ordusunun bazı birlikleri karşı koydular. Kukla rejim ordusunun yüzaltmış beş takviye birliği, yurtseverlerin saflarına geç-tiler. Bu durum, Birleşik Amerikanın, «Saygon rejimini siyasal istikrara kavuşturmak», «halkına huzur sağlamak» gibi askeri çabalarının boşa çıktığını gösteriyor. İngiliz «Tayms» gazetesi, «Huzur ve asayışı sağlama işi, geriye, başladığı yere itildi... Milli Kurtuluş Cephesi bir darbe ile müttefiklerin askeri çabalarının politik temelini yıkmıştır.» diye yazmıştır. Böylece «Tayms», Birleşik Amerikanın askeri plânlarının politik temelinin şimdi mevcut olmadığını, ancak saldırganın kaba kuvvetine ve açık zor-balığına belbağladığını itiraf ediyor. Fakat çağdaş dünyada kaba kuvvetin savunucusu kimdir, Kaba kuvvete tapan fanatikleri nerede bulmalı? Vakıalar, deliller, emperyalistlerin maskelerini alaşağı ediyor, anti-komünistlerinin suçu suçsuzla atma çabalarını, halka ve geleceğe inanan ilerici güçlerin aydın inancını, irticain dehşet verici geri düşüncelerle suçlamasını yok ediyor.

«Figaro» adlı Fransız gazetesi, özellikle olayların politik yönünü belirte-rek şunları yazmıştır: «Viyetkong içerde muazzam bir zafer kazandı... Milli Kurtuluş Cephesi, Saygon hükümetini ve ordusunu gülünç bir ışık altında takdim etti. Saygonun nizam ve asayışı sağlama alanında elde ettiği mütevazı sonuçlar birkaç saat içinde yok edildi.»

Olayların gidişatı, Güney Viyetnam Milli Kurtuluş Cephesi etrafında gittikçe daha sıkı bir şekilde birleşerek savaşan halkın bilinçli ve artan gücünün Viyetnamda Amerikan saldırganlarının kaba kuvvetine karşı koy-duğunu bütün dünyaya gösterdi. Yurtsever Cephe günden güne genişliyor.

Onun askeri gücü, birleşen toplumun politik güçlerine katılıyor. Genel taaruzun daha ilk günlerinde, halkın bütün tabakalarının amerikan aleyhtarını eylemleri arttı. Amerikaya karşı çıkışlar aktif bir hale geldi. Saygonda, Hüe'de, Kuangçi'de ve daha birçok şehirlerde Milli barış kuvvetleri Birlikleri meydana getirildi. Bu birliklere, yığınsal örgütlerin, sanayi, ticaret çevrelerinin, dini teşkilâtların temsilcileri ve tanınmış kültür adamları katıldılar.

Milli barış kuvvetleri Birliği Merkez Komitesinin yayınladığı program bildirisinde şu dört ödevi ileri sürdü:

Tiyö-ki kukla iktidarının devrilmesi. Halkın bütün tabakalarını geniş bir şekilde temsil eden yeni iktidar organlarının kurulması;

Yurdu bağımsızlık ve egemenliğinin geri alınması, haksız savason vermesi ve tüm Amerikan askerleri ve uydu askerlerinin Güney Viyetnamdan geri çekilmeleri için Birleşik Amerikanın zorlanması;

Barışa gidilmesi, bağımsız, demokratik, barışçıl ve tarafsız bir Güney Viyetnam kurulması uğrunda kesin olarak çaba harcaması;

Güney Viyetnam halklarının bu meşru emellerinin beraberce gerçekleştirilmesi için Milli Kurtuluş Cephesiyle anlaşmaya ulaşılması gerekir.

Silahlarını işgalcilere karşı çevirmiş olan kukla ordunun eski askeri görevlileri kendilerine savaş örgütleri: Yurtsever asker birlikleri kurmağa başladılar.

Bu gerçekler, Güney Viyetnamın özgürlüğe ve gerçek bağımsızlığa kavuşmasına can atan bütün demokratik ve milli örgütleri bağrında birleştiren Milli Kurtuluş kuvvetleri Siyasi Cephesinin genişlediğini inandırıcı bir şekilde ispat ediyor. Bunun sonuncu olarak, Viyetnam halkının savaşı, saldırganlara karşı tüm halkçı güçlerin genel savaşı haline geldi. Birleşik Amerika başkanı Conson bile bir basın toplantısında, bu taaruzun, «genel ayaklanma» niteliğini taşıdığını itiraf etti. Viyetnam halkı ile Amerikan saldırganları arasında derin bir uçurum meydana geldi. «Vaşington Post» gazetesi gözlemcisinin yazdığı gibi, «Amerikan askeri kuvveti bu uçurumu hiçbir zaman aşamayacaktır».

Senatör Robert Kenedi, Şikagoda verdiği demeçte şöyle demiştir: «Şimdi Saygonda veya Keysanda yapılan çarpışmaların ne hale geleceğini ya da nasıl biteceğini önceden kimse söyleyemez. Fakat sonuç ne olursa olsun son iki hafta içinde cerayan eden olaylar bize bir şey öğretmiştir. Viyetnam savaşına yeni duruma göre bakma zamanı gelip çatmıştır... Bunun için arzulanı gerçek olarak kabul etme hayalinden, sahte ümitlerden ve hissi hayallerden kurtularak her şeyden önce, Viyetnamla ilgili sert ve gaddar gerçeği incelememiz gerekir. W. Bizi tamamen yutma tehlikesiyle tehdit eden Viyetnam bataklığına sürükliyen hayallerden kurtulmamız lazımdır.»

İşte böyle, Birleşik Amerikada bazı burjuva çevreleri, esas itibarıyla şu sonuca varıyorlar: Çağday dünyada, politik sorunlara savaşla çözümleme denemeleri, militaristlerin kanısına rağmen gayet büyük güçlüklerle karşılaşmaktadır. Pentagonun icat ettiği «yersel savaşlar» doktrininin reklamı yapıldığı kadar kurtarıcı olmadığı açıkça görüldü.

Vaşingtonun bu olaylara karşı ilk resmi tepkisi, bunları sükûtle geçmeye ve yenilgisinin büyüklüğünü gizlemeye yelteniydi. Bu imkânsız olunca, Beyaz Saray ve Pentagon, saldırgan politikasının yenilgilerini hiç olmazsa biraz mazur göstermek maksadıyla hummalı bir faaliyet yürüttüler. Fakat, televizyonda konuşan yüksek rütbeli Pentagon generalleri, ne kendilerini ve ne de Amerikan halkını yatıştırabilecek hiç bir şey söyleyemediler. Bu konuşmalar dolayısıyla bir televizyon yorumcusunun belirttiği gibi, «Bugün Vaşingtonda ölçülerle yaralıların uzun uzadıya sayıldığı bir gündü. Gelgelelim, Pentagonun prestijine indirilen darbenin sebep olduğu kayıpları hiç kimse hesaplamadı».

Gerçekten de öyle oldu. Yalnız Amerikan işgal kuvvetlerine değil, aynı zamanda Amerikan militarizminin prestijine, saldırı politikasına, silahlı müdahaleye ve Pentagonun itibarına darbe indirilmişti. Savaştan sonraki dönemde Birleşik Amerikadaki emperyalistler, bütün felaketlere karşı başlıca panzehir saydıkları militarizme belbağladılar. Ve işte bunun için, Viyetnam halkına karşı saldırganlığı teşvik edenlerin politik hataları, Pentagonun mahut «askeri zafer»e ulaşma çabalarının çıkmaza saplandığı bir kere daha açıkça belli oldu. Aynı zamanda Pentagonun, çağdaş dünyada meydana gelen politik realiteyi hesaba katmayı ısrarla arzu etmediği tamamiyle ortaya çıktı. Çağdaş dünyada, savaşan Viyetnam halkı yalnız değildir. Bu kahraman halk, Sovyetler Birliğinin, öteki sosyalist ülkelerin, tüm barış ve terakki güçlerinin desteğinden yararlanmaktadır.

Bütün bunlara bakılarak hüküm verilirse, Vaşingtonun Viyetnamda cereyan eden son olaylardan gereken ibret dersini almadığı görülür. Amerikan harpçilerinin, Güney Viyetnam şehirlerine karşı uçaklarla terör hareketine gittikçe daha geniş başvurmaları bunu gödteriyor.

Amerikan gözlemcisi Ceyms Rastın «Nü York Tayms» gazetesinde bu konuda şunları yazdı: «Conson hükümetinin, şu son günlerin manasız gadırlığını anladığını gösteren herhangi bir belirti halen ortada yoktur. Biz, askeri zafer anlayışımızda ayak diyoruz ve insanların bu şekilde telef edilmelerinin hangi gaye ile haklı gösterilebileceği konusundaki temel soruya eskiden olduğu gibi cevap veremiyoruz.» Asıl mesele şundan ibarettir ki, «salt askeri» hareketlerin yürütülmesi dahil, savaşın politik bir amaç güttüğü unutulmamalıdır. Her şeyden önce savaşın politik amacı, zaferin gerçek veya ulaşılmaz olduğunu saptar. Bunu eski burjuva savaş nazariyecileri de iyi bilirdi. Fakat Pentagonun şimdiki stratejileri bunu unutmak istiyorlar. Vaşingtonda, Viyetnamda bulunan Amerikan askeri

birliklerinin sayısının daha da arttırılması plânlanıyor. Bütün bunlar, git-tikçe daha açık olarak ortaya çıkan şu gerçeğe rağmen yapılıyor: Ameri-kanın askeri kuvveti, Güney Vıyetnam halkını bölmeğe ve ÷lkede sağlam mevziler kazanmaya muvaffak olamadı. Amerikanın askeri gücü, yurdunu savunmak için ayaklanan halkı, güçlü sosyalist kampın ve dünyadaki tüm ilerici güçlerin her yönlü yardım ve desteğinden yararlanan Vıyetnam halkını yenemeyecektir.

YAN Prajki

TÜSTAV

Ürdün Komünist Partisi eylemler içinde

Ürdün Komünist Partisi, geçenlerde, kendi varlığı ve eylemi bakımından çok büyük önem taşıdığı ve gerek yığınlar, gerekse bütün müttefikleri arasındaki çalışmalarına etki yapacağı kuşku götürmeyen bir belge yayınladı.

Sözkonusu belge partinin geçici programıdır. Bu geçici programın tasarısı 1967 Temmuzunda toplanan genel kurulda Merkez Komitesi tarafından hazırlanmıştı. Tasarı önce bütün parti örgüt ve gruplarına dağıtıldı. Örgütler ve gruplar onu ciddiyetle incelediler ve müzakere ettiler. Yapılmasını istedikleri değişiklik ve düzeltme tekliflerini Merkez Komitesine gönderdiler. Merkez Komitesi de bunları inceledi ve birçoğunu gözönüne alarak gereğini yaptı. Böylece kesin şeklini alan geçici program daha sonra partinin bütün üyeleri tarafından oybirliği ile onaylandı.

Partinin en yakın gelecekteki çalışma plânını teşkil eden bu geçici programın en önemli hükümlerinden biri, dünyanın bu bölgesinde İsrailin saldırganlığı sonucunda meydana gelen durumun gizlediği tehlikelere dikkati çekmesidir. Parti, bu saldırganlığın sonuçlarını ortadan kaldırmayı kendisi için birinci dereceli ödev saymaktadır. Programda, daha önce de olduğu gibi, Arap dünyasındaki mücadelenin ana muhtevasının, bir yanda Arap milli kurtuluş hareketi, öte yanda emperyalizm, sömürgecilik ve onların yordakçıları – siyonizm ve gerici ajanları – olmak üzere iki taraf arasındaki savaş olduğu belirtilmektedir.

Programda, milli kurtuluş hareketinin ana amacına ulaşmak için milli ölçüde ve önemli sorunların çözömlenmesinin gerekli olduğu da belirtilmektedir.

İsrail işgali sonucunda memleketimiz Ürdün, topraklarının önemli bir parçasından yoksun edilmiştir. Bu toprak parçası, Ürdün nehrinin batı yakasıdır. Bu kesimden 260 bin Ürdünlü evlerini terkedip, nehrin doğu yakasında barınak aramak zorunda bırakıldılar. Hepsinin de çatı alıtına alınması mümkün olmadı. Çoğu çadırlara sığındılar, açlıkla ve çeşitli hastalıklarla boğuşmaya koyuldular. Kimileri öldü gitti. Dünya kamuoyunun yaptığı baskıya rağmen, İsrail yöneticileri bu göçmenlerden ancak pek azının – 14 bin kişinin – nehrin batı yakasındaki evlerine dönmele-

rine müsaade ettiler. Bütün bu durum, memleketin saldırıya uğramasından önce bir bütün teşkil eden ekonomisinde çok kritik şartlar yarattı. Saldırı ve Ürdün nehri batısının işgali (bu kesim, bütün endüstri işletmelerinin % 48-i ile, sebze üretiminin % 65-i, meyva üretiminin % 60-ı ve zeytin üretiminin % 80-i ile memleketin en gelişmiş parçasıdır) ekonomik hayatı felce uğrattı, çeşitli inşaat alanlarında işlerin durmasına ve yığınsal işsizliğe sebep oldu.

Partimiz Ürdün nehri batısının işgaline karşı çıkmakta ve İsrail askeri birliklerinin saldırıdan önceki mevzilerine çekilmeleri için mücadele yürütmektedir. Parti, işgal makamları ile her türlü ilişkiyi reddetme şiarını ileri sürmüştür. Bütün yurtsever partileri, akımları ve kişileri birleştirici geniş bir milli cephe kurma çağrısına önyak olan partimiz, yığınsal mücadeleye önderlik etmektedir. Artık kurulmuş bulunan bu cephe, İsrail işgaline son verilmesi isteği ile girişilecek direnme hareketini örgütlemeye başlamıştır. Bu cephe batı kıyısı kesiminin bütün şehirlerini kapsıyan bir genel grevi başarıyla örgütlemiştir. İşgal makamları ile işbirliği reddetme şiarı altında geçen hukukçular ve yargıçlar grevine de aynı milli cephe önyak olmuştur. Daha sonra da, cephenin önderliğinde bir üniversiteliler ve öğretim üyeleri grevi yapılmış, bu grevde de işgal makamlarının öğretim programlarında değişiklik yapmaları protesto edilmiştir.

Halk yığınları bu cephe etrafında günden güne daha sıkı bir şekilde toplanmaktadır. İşgal kuvvetlerine karşı direnme artmaktadır. İsrail işgalcileri günden güne daha büyük ölçüde tecrit durumuna düşmektedirler. Bu gelişme sayesinde ki, saldırganların Filistin meselesini sözümona çözmek için kendi kararlarını dayatma yolundaki bütün denemeleri suya düşürülmüştür. Biliindiği gibi, saldırganların dayatmak istediği rezilâne karar, Filistin Araplarının çıkarlarına taban tabana zıt olup, eni-sonu varlığı İsrail yöneticilerinin merhametine bağlı olacak bir kukla Filistin Cemaati kurulmasına yol açmayı öngörmektedir.

Ürdün'ün işgal altına düşmemiş bölgelerinde, partimiz uyguladığı politikada şu objektif gerçeklerden hareket etmektedir: Son on yıl boyunca, bu dönem içindeki Ürdün hükümetleri gerçekte halka karşı bir politika izlemiş olsalar da, emperyalistlerin ve ajanlarının Ürdün'ü Arap milli kuruluş hareketine karşı bir saldırı üssü haline getirme ve Arap memleketlerinin anti-emperyalist cephesini parçalama denemeleri başarılı olmamıştır. Aynı dönemde, partimizin ve diğer yığınsal yurtsever ve ilerici örgütlerin faaliyetlerini sınırlandırmak maksadiyle gerici kanunlar çıkarılmıştır. Bu cümleden olarak, «komünizmle mücadele» kanunu hâlâ yürürlükte olup, hükümet bu kanuna dayanarak, komünist partisine üye olduğundan şüphelendiği herkesi 15 yıl hapis cezasıyla zindana atabilmektedir. İsrail makamları, Ürdün nehri batı kesiminde işgali kabul etmiyen ve bütün Ürdün'ün birliği için mücadele çağrısında bulunan yurtseverleri, kendilerine karşı bu kanunu uygulamakla tehdit etmektedirler. Komünistler ve diğer yurtseverler, bu kanunun kaldırılmasında, politik örgütlere ve sendikalara

serbest faaliyet, basına hürriyet garantisi verilmesinde ısrar etmektedirler. Komünistler ve diğer yurtseverler, yakın geçmişte kabul edilen askeri hizmet kanununu desteklemektedirler. Bu kanun ordunun karakterini değiştirecek ve bu sayede ordu artık daha ziyade bedevi kabileleri elemanlarıyla doldurulan bir profesyonel ordu olmaktan herhalde çıkarılacaktır.

Ürdün nehrinin doğu yakasında geniş bir milli cephe kurulmasına girişme olanakları da olgunlaşmaktadır. Partimiz de bir yandan dayandığı temeli sağlamlaştırmaya, işçi sınıfıyla, şehir ve köy emekçileriyle ilişkilerini genişletmeye çalışmaktadır. Ürdün halkının önünde duran ödevlerin çözümü için partimizin sağlamlaşmasının esas garantiyi teşkil ettiği gerçeği artık her zamankinden daha fazla su yüzüne çıkmıştır.

Partimizin kanısına göre, Arapların Filistin sorunu hakkındaki görüş ve tutumlarının, bu sorunun âdil ve barışçı bir çözüme kavuşturulması isteklerinin açıklanması, emperyalistleri ve siyonistleri, milletlerarası problem ve anlaşmazlıkların çözümünde gitgide büyük bir rol oynayan dünya kamuoyunu şaşırtmakta kullandıkları önemli bir araçtan yoksun eder.

Partimiz, Ürdün halkının da, bütün diğer Arap halkları ve dünyanın hürriyetsever halkları gibi, barış ve istikrar içinde, hiç kimseye saldırmadan, saldırıya da uğramadan, saldırıyla tehdit edilmeden ve saldırıya kurban olmadan yaşamak istediğini belirtmektedir. Ürdün halkı, saldırganlar karşısında teslim olmayı ve onlara işledikleri cinayetlerin sonuçlarından faydalanma imkânları vermeyi reddetmiştir. Bu halka göre, de dünyanın bu bölgesinde âdil barışı ve güvenliği garantiliyecek gerekli ve çözümlayici önşart, İsrail saldırısının sonuçlarının ortadan kaldırılması ve işgal kuvvetlerinin 5 Haziran 1967 tarihinden önceki mevzilerine çekilmeleridir.

Amin Salem

XX. yüzyılda ortaçağcılık

(Cakarta'dan mektup)

Endonezya basınında, örneğin Yunanistan'da ve diğer bazı ülkelerdeki siyasi tutukluların feci durumu hakkında zaman zaman haberler ve yazılar yayınlanmıştır. Fakat Endonezya halkı ve dünya kamuoyu, Endonezya'da şimdiki rejimin kurbanı siyasi tutukluların durumu hakkında pek az şey bilir.

Halen Endonezya zindanlarında ve toplama kamplarında çürümekte olan onbinlerce tutuklu, «30 Eylül» hareketinin bastırılmasından sonra tutuklananlardan sağ kalanların sadece mahdut bir kısmıdır. Bilindiği gibi, o dönemde – 1965 sonu ile 1966 başlangıcı – komünistler ve komünist olduklarından şüphe edilen gençlik, üniversite, kadın, köylü, işçi örgütleri, kültür dernekleri ve daha birçok kuruluşlar üyeleri yığınla tutuklanarak kurşuna dizilmişlerdi. Açe bölgesinde, Kuzey Sumatra'da, Cava'nın merkez ve doğu kesimlerinde ve Bali, Flores, Timor gibi küçük adalarda binlerce kişi tutuklanmış ve gizlice kurşuna dizilmişlerdi.

Bu sorgusuz ve yargısız insan kırımını çeşitli şekillerde uygulandı. Tutuklulardan bazıları akşam vakti tek tek veya grupça hapishaneden çıkarılıyor, kim oldukları bilinmiyen ve güya «güvenilir» kişiler tarafından alınıp götürülüyor, sonra bir daha o hapishaneye dönmüyorlardı. Birkaç gün geçince, bu kayıplara karışanların cesetleri derelerde görülüyor, kıyılara vuruyordu. Örneğin Cava merkezinde, kurşuna dizilen ya da soğuk silâhlarla öldürülen tutukluların cesetleri Solo nehrine atılmış veya birarada büyük çukurlara gömülmüştü. Malanga'da sendika üyesi öğretmenler, tutuklandıktan sonra, yine aynı «güven altında» hapishaneden çıkarılmışlar, başları kesilerek yol boylarına atılmışlardı.

Doğu Cava'nın güney kıyılarında, tutukluları kamyonlarla dik yarıların başına kadar götürüyor, oradan Hint Okyanusu sularına atıyorlardı. Solo boylarında ve Cokiyakarta güney kesimlerinde, kireçtaşı dağlarının altından akan yeraltı nehirleri vardır. Bu yeraltı suları orada burada toprak düzeyine kadar çıkarak volkan ağızları gibi patlak verir. Tutukluları işte bu

«ölüm kraterleri»ne de diri diri atmışlardı. Cesetleri de yeraltı suları okyanusa sürüklemişti.

Bugün Cava merkezinde ve doğu kesiminde binlerce aile var ki, bunlar, çoğu ahvalde şu anlattığımız biçimlerde öldürülen yakınları hakkında hâlâ birşey bilmiyorlar.

Yukarıda da söylediğimiz gibi, bugün Endonezya cezaevlerinde ve toplama kamplarında onbinlerce tutuklu çürütülmektedir. Vaktiyle bu hapis-hanelerde genellikle cinayetten hüküm giyenler cezalarını çekerlerdi. Daha sömürge esareti zamanında Hollandalılar tarafından yaptırılmış olan bu cezaevleri XX. yüzyılın moraline ve en ilkel sağlık istemlerine bile cevap vermekten uzaktır. Daracık ve sıkışık hücrelerinde ışık yoktur. Buraları, yaşamak için en ilkel şartların da bulunmadığı ölüm kovuklarıdır. Daha bir masa ve sandalyenin girmediği, basit bir tahta sedirin veya ranzanın da çok görüldüğü bu karanlık hücrelerde, tutuklular yerde yakınlarının dışardan getirdikleri hasırlar üzerinde yatarlar.

Başkent Cakarta'da bile bir siyasi tutukluya günde 90 gr. pirinç – o da kumlu veya kabuklu – verildiği gözönünde alınırsa, yabancıların uğramaları hemen hemen imkânsız olan taşra hapis-hanelerindeki durumun nice olduğunu kestirmek zor değildir. Bu şartlar altında, tutuklular arasında yeteri kadar gıda alamamak yüzünden organizmin zayıflaması sonucunda açlık ve hastalıklardan kırılıp gidenler oranının yüksek oluşunda hayret edilecek bir şey yoktur.

Tek sözle, tutukluların sağlık durumları dehşet vericidir. Gerçi bazı cezaevlerinde doktor vardır. Fakat tutuklu için gerekli ilâcı yakınlarının alması şart koşulmaktadır. İlâçların memlekette çok pahalı oluşu bir yana, yakınları tarafından nice fedakârlıklar pahasına sağlanarak tutuklulara gönderilen ilâç paketleri de ellerine varmamaktadır. İşte size tutukluların yürekler acısı durumunu karakterize eden bir gerçek: Batı Sumatra'daki kamplardan birinde tutuklulardan biri öldü mü, onu gömmeye talip olanlar parmakla sayılamıyacak kadar çok olur. Bu arzuda, ölen arkadaşlarına son hizmet ve dayanışma duygusundan başka, masum bir maksat daha vardır. Gömme merasimi dolayısıyla kamptan bir müddet için çıkmaya herkes can atar, zira bu fırsatla gidişte ve dönüşte sağdan-soldan yenebilecek bazı kökler ve yapraklar toplamak da mümkündür. Tabii, nezaretçilere farketmemek şartıyla. Farkına varırlarsa, topladığı kökleri ve yaprakları tutuklunun elinden düpedüz çekip alırlar.

Genellikle diyebiliriz ki, bu tutuklular çevrelerindeki hayattan hemen de tamamiyle tecrit edilmişlerdir. Onlara gazete verilmez. Radyo dinletilmez. Birçok cezaevi ve toplama kamplarında, gizli polise «görüşme hakkı» harcını ödiyemiyen ailelerin (onüç yaşına kadar çocukların) tutuklu yakınlarıyla görüşmelerine imkân verilmez veya bu «bahtiyarlık» onlara çok seyrek bağışlanır.

Merkezi Cava'da durum biraz daha farklıdır. Küçük kasabaların yakınlarındaki kamplara hapsedilmiş olan köylüler ve işçilerin – yiyeceklerini

kendileri sağlasınlar diye – akşama kadar kampı terketmelerine izin verilmektedir. Bu tutuklular çoğu defa bedava işgücü olarak da kullanılmaktadır.

Tam iki yıldır tutuklulara yapılmadık işkence kalmamıştır. Kovuşturma ve sorguda, tutuklulara, psikolojik etki metodlarından – şantaj ve provokasyonlar – başka, en gaddar zorlama metodları da uygulanmaktadır. Sorgulama, ortaçağda olduğu gibi, işkenceyle yapılmaktadır. Coplanmak, demir falakalara çekilmek, bambu sığıyla ve hattâ köpekbalığı kuyruğundan çıkarılmış sivri şişerle dövülmek kamp hayatının her günlük olağan vakalarıdır. İşkencede elektrik cereyanı da kullanılmaktadır. Çoğu tutukluların tırnaklarını sökmüşlerdir. Kimini buz gibi soğuk su dilu sisternlere batırıp çıkararak sorguya çekmekte, kimine de şimdi «âsi» yayınlar olarak ilân edilmiş bulunan Marksist kitapların sayfaları zorla yedirilmektedir. Hele tutuklu kadınları sorgulayanlar, bu işi kendileri için ilginç bir eğlence konusu edinmişlerdir.

Endonezya basınında şimdi siyasi tutukluların durumlarının «iyi» olduğuna dair haberlere de sık sık raslanıyor. Ama söz konusu olan, sadece halen yargılanmalarını veya giydikleri hükümlerin infazını bekleyen eski hükümete mensup bakanlar ve yüksek memurlardır.

Buraya kadar anlattıklarımız, dünya kamuoyunun, Endonezya da dahil, çeşitli ülkelerdeki siyasi tutukluların durumları hakkında, yani zamanımızda ortaçağ şartlarını yeniliyen bu anakronik durum hakkında bilmesi gerekli hususlara bir ilâveden ibarettir.

SUDONO

Ocak, 1968.

Batı Alman Sosyal-demokratlarının saflarında çelişkiler

1967 yılı başlarında Batı Alman Sosyal-Demokrat Partisi'nde bir olağanüstü kongre toplanması istekleri daha kuvvetle belirmeğe ve ağır basmaya başladı. Bazı fonksiyonerler ve bölge örgütleri, parti yönetiminin böyle bir kongre karşısında hesap vermesini, Kisinger-Ştraus hükümetinin olağanüstü durum plânlarını sosyal-demokrat grubunun reddetmesini ve sosyal-demokrat bakanların koalisyon hükümeti içindeki tutumlarının – hiç değilse – gözden geçirilmesini istiyorlardı. 1967 sonbaharında yapılan 40-dan fazla eyalet ve bölge konferansında parti yönetiminin sık sık şiddetle eleştirilmiş olması da Batı Alman Sosyal-demokrat Partisi (ASDP)'nin durumu bakımından çok düşündürücü idi.

Parti yönetimi bocalıyordu. Nihayet 1967 Kasım ayında, parti üyelerine bilgi verme amacıyla bir fonksiyonerler konferansı yapılması kararlaştırıldı. Yöneticiler, bu «bilgi verme» bahanesiyle, partide hoşnutsuzluğun genişlemesini teşkilâtın yardımıyla durdurmak ve aynı zamanda sıra üyeleri arasında hristiyan-demokratlarla koalisyonun korunması fikrine dayanak olacak bir ortam yaratmak, böylelikle de 1968 Martında yapılacak kongrenin yönünü belirlemek amacını güdüyorlardı.

Bad-Godesberg'de yapılan bu konferansta Villi Brand, Vener ve Şiler, okudukları raporlarında, büyük koalisyonun hükümet programını tümüyle tasvip etmeye yeltendiler. Raporunda, Nato'nun korunmasını ve genişletilmesini ısrarla isteyen Brand, Batı Almanyanın bütün Alman halkını temsil etme iddialarını savunmaktan da çekinmedi. Avrupada statükonun değişmesini istemeyi, yani eskisi gibi saldırgan emeller peşinde koşmayı, Brand, Federal Alman Cumhuriyetinin izlediği dış politikanın ana hedefi olarak ileri sürüyordu.

ASDP sağcı liderlerinin devlet tekelci kapitalizmi sistemi içinde entegrasyonu, harman olmaları, Şiler'in raporunda pek açık olarak görülüyordu. Şiler, raporunda, kapitalist ekonominin ayarlanması için, onun kazanç elde etmek üzere işlemlerini sağlayacak tekelci devlet icraatını mükemmelleştirmeyi sosyal-demokrasinin politikası olarak alabildiğine övüyor, göklere çıkarıyordu.

Vener, hükümet deklârasyonuna dayanarak, «iç durumu yoluna koyma süreci»ni Demokratik Alman Cumhuriyetine karşı mücadelede «çözümleyici ön adım» sayması için konferansı etkilemeye ve inandırmaya çalışıyordu. Bundan sonra, Federal Adalet Bakanı, «iç ayarlama süreci» denildi

mi, bundan, Hristiyan-Demokrat Birliği Bakanı L  ke'nin sunduğu kanunların, yani hazırlanmasına ASDP-nin de katıldığı olağanüstü durum kanunlarının anlaşılması gerektiğini hiçbir tereddüt ve kuşkuya meydan bırakmıyacak şekilde açıklıyordu.

Bütün bunlar biraraya getirilince, parti yönetiminin Bad-Godesberg konferansında izlediği hattın politik mahiyeti olduğu gibi görülebilir.

Bad-Godesberg parti fonksiyonerleri konferansı ve bundan önceki eyalet konferansları, bir yanda birçok üyeler, fonksiyonerler ve hatt   toptan bazı parti örgütleri ile,   te yanda politikalarını hâkim sistemin çıkarına yürüten sosyal-demokrat sağcı liderleri arasındaki   lişkiyi açıkça gösterdi. Sağcı liderlerin, şimdi gerçek politikalarını 1967 yılı başlangıcına kıyasla daha çok maskelemek ve «daha uzak hedefler»i birinci plâna almak zorunda kalmaları, sol güçlerin etkilerinin ve gittikçe artan canlılıklarının bir göstergesidir.

Alman Sosyal-demokrat Partisi'nde durumu değerlendirirken, bu partinin çoğu üyelerinin hükümetteki sosyal-demokrat bakanların tutumunu tenkit ettikleri hususunu da gözönünde bulundurmak gerekir. Bu tenkitleri yapanlar, hükümet içinde emekçilerin çıkarılarının kesinlikle savunulması isteğini de ileri sürmektedirler. Se  menlerinin sağa   ark etmeleri ve oylarını hristiyan-demokratlara vermeleri olayı karşısında birçok sosyal-demokrat fonksiyoneri ürpertiler geçirerek düşünürken, ASDP Parl  mento Grubu Başkanı Helmut şmidt sosyal-demokratların Hamburg'da yapılan bir toplantısında böylelerine kabaca hücum etmekten geri durmamış ve «bu gibi aklı karalılara şaşarım» diyebilmişti.

Parti yönetimi, genel olarak, h  k  metle işbirliğini, d  ne d  ne tekrarlanan ve devlet bunalımına dönüşme tehlikesi taşıyan finans ve bünye bunalımının giderilmesi için, ASDP-nin yapmaya politik bakımdan mecbur olduğu gerekçesi ile haklı gösterme çabasında idi. Bunun yanısıra, ana meselenin yeni bir kalkınmanın sağlanması olduğu, bunun da fedakârlık istediği gibi demagojik bir gerekçe de kullanılıyordu. Ve artık bir yıl geçmiş olmakla ikinci aşamanın başladığını ve ücret karşılığında emek verenlerin de yeni kalkınmadan yararlanmaları gerektiğini söylüyorlardı.

Hükümetin ekonomi politikası ASDP içinde en sert biçiminde eleştiriliyordu. Bu cümleden olarak, sosyal-demokratların Bremen bölge konferansında, seçimlerdeki yenilgi, 1967 yılında işçilerden çoğunun bir önceki yıla kıyasla daha az ücret almaları sebebine bağlanarak izah ediliyordu.

Sosyal-demokratların şlezvig-Holştayn eyalet konferansında tartışmalara katılan konuşmacılardan biri, şiler'in ekonomi politikasının esas itibarıyla, anlayış ve tutumuyla yanlış olduğunu söylemiş, ve hazır bulunanlar tarafından ittifakla doğrulanmıştı.

Nihayet, Bad-Godesberg konferansında da, şlezvig-Holştayn bölgesi ASDP Başkanı ştefen, iktidarın toplumdaki davranış ve tutumlarının değermesi gerektiği konusunda konuştu. Frankfurt   rg  t  nden Valter Müller, ASDP-nin hükümete katılmasından, kapitalistlerin, işletmelerdeki

işçiler arasında «disiplini sıkmak» için faydalandıklarını söyliyerek parti yönetimini kınadı. Diğer bazı konuşmalarda işçiler için artık birşeyler yapılması isteği ileri sürüldü; yoksa ASDP-nin dayandığı temeli yitireceği ve sendikalarla daha büyük anlaşmazlığa düşeceğini belirtildi.

Bu tartışmada söz alanlara cevap veren Brand, «sosyal politika alanında alınan kararlar ile vergi politikası alanındaki kararların yeter derecede âdil sayılamıyacağını biz de kabul ediyoruz.» dedi. Ve bunun hemen arkasından da, şimdi yeni ekonomik kalkınmanın sağlanmasıyla toplu sözleşme yapan taraflara yeniden manevra imkânı verilmesi gerektiğini, artış halindeki gelirden paylarını almaya ve yönetime emekçilerin de katılmalarının doğru olacağını söyledi.

ASDP yönetiminde geleceğe dair vaatler tümen tümendir. Ne var ki, aynı parti, ortalama vadeli mali plânlama tedbirleri sonucu olarak tekel-lerin işçiler üzerindeki baskısının en yakın bir gelecekte daha çok şiddetlenmesine yol açacak icraata daha bugünden başlanabileceği gerçeği karşısında susmaktadır.

Partide üyelerin yöneticilerden ayrıldıkları tartışmalı bir ciddi sorun da olağanüstü durum kanunlarıdır. Bad-Godesberg konferansında hazır bulunan 850 kişiden 350-si, olağanüstü kanun yapmakla meşgul olan seksiyonun çalışmalarına katılmışlardır. Bu seksiyonda 80 kişi söz aldı, ve 12 saat boyunca görüşmeler yapıldı. Bunlardan yalnız birkaç kişi, olağanüstü durum kanunlarının prensip bakımından reddi gerektiğini söyledi. Büyük bir çoğunluk ise, olağanüstü kanun tasarılarında ancak bazıları önemlice 16 düzeltme yapılmasını teklif etmiş bulunan ASDP parlâmento grubu milletvekillerinin görüşüne katıldılar. Olağanüstü durum kanunlarının tümüyle reddi isteği eyalet konferanslarında daha büyük bir açıklık ve kesinlikle ileri sürüldü. Netekim, Bad-Godesberg konferansının hemen arifesinde Frankfurt bölgesi olağanüstü durumu prensip bakımından reddetmişti.

Bad-Godesberg-deki oturmalarından sonra, «sosyal-demokrat sendikalılar aktifi» bütün üyelere hitaben yayınladığı bir çağrıda, bundan böyle olağanüstü durum kanunlarına karşı yalnız sendikaların içinde mücadeleyle yetinmeyip, ASDP içinde de bu kanunlara karşı çıkmalarını istiyordu.

Parti yönetimi, Bad-Godesberg'de olağanüstü durum kanunlarına karşı direnişi, hükümetin şimdiki tasarısında «bütün pürüzlerin ayıklandığı», ASDP tarafından Köln'de teklif edilen yedi maddenin gözönüne alındığı ve parlâmentodaki parti grubunun ancak böyle «demokrasiyi ve vatandaş haklarını teminat altına alacak» kanunları tasvip edeceği gerekçesiyle yatıştırmaya çabaladı.

Hükümetin seçim hukuku reformu ile ilgili plânları da olağanüstü durum kanunlarıyla sıkı sıkıya bağlıdır. HDB-HSB ve ASDP yönetimi, parlâmento seçimleri için, bu parlâmentoda bir partinin mutlak çoğunluğu elde etmesini sağlayacak şekilde bir seçim kanunu kalıplanmasında prensip itibarıyla fikir birliği halindedirler. Federal Almanya'da olayların şimdiki ge-

lişme şartları içinde, ASDP-nin geçirmekte olduğu düşüş süreci de hesaba katıldığında, İngiliz örneği çoğunluk sisteminin HDB ile HSB-ne uzun süre için hükümet tekeli sağlayacağını gören sosyal-demokratların sayısı günden güne artmaktadır. Seçimde çoğunluk sistemi kararının bir an önce alınması için HDB-HSB-nin nasıl bir baskı uyguladığına, İçişleri Bakanı Lücke'nin «Kuik» dergisine 25 Ekimde verdiği demeçteki şu sözleri tanıklık etmektedir: «Eğer büyük koalisyon bu çoğunluk sistemini kanunlaştırıp uygulamazsa, varolma hakkını yitirir ve bu takdirde ona dağılmış, düşmüş gözüyle bakılabilir.»

ASDP içinde ve Kisinger-Ştraus hükümetinde enine boyuna tartışılmakta olan netameli sorun işte budur. Örneğin, ASDP fonksiyonerlerinin Bremen bölge konferansı seçimde bu çoğunluk sistemine kesinlikle karşı çıktı, bunun reddini istedi ve Bremen bölgesi milletvekillerini, parlâmentoda seçim sistemi üzerinde kalpazanlık niteliğindeki kanunlara red oyu vermekle ödevlendirdi. Ne var ki, parlâmentodaki ASDP milletvekillerinden Aleks Müller, Başbakan Kisinger ile Bartsel'e yazdığı mektubunda, artık hiçbir peşin şart ileri sürmeden, böyle bir seçim sisteminden yana olduğunu belirtmekten çekinmedi. Helmut Şmidt ile Villi Brand da Bad-Godesberg'de çoğunluk sisteminden yana konuştular. Nihayet, parti öyelerini şimdilik yatıştırmak için, 1968 yılı sonunda olağanüstü bir kongre yapılmasını ve bu sorunu o kongrenin bir karara bağlamasını vaad ve teklif ettiler.

ASDP içinde, hükümetin «yeni doğu politikası» dedikleri hareket hattı da canlı bir ilgiyle görüşülüp tartışılıyor. Kisinger-Ştraus hükümetinin kurulmasını izleyen ilk aylarda, ASDP üyelerinden çoğunun, Villi Brand tarafından doğu politikasına gerçekten yeni ve olumlu bir çizgi kazandırıldığı hakkında besledikleri hayaller zamanla erimiş bulunuyor. Şimdi bu hususta şüpheler daha fazladır. Federal Almanya'da, Demokratik Alman Cumhuriyeti'nin tanınmasının, onun egemenliğine saygı gösterilmesinin Batı Almanya ahalisinin ana menfaatlerine uygun olduğu görüşünün yayılmasıyla birlikte, ASDP içinde, Alman halkını tek başına temsil iddiasından vazgeçme, Demokratik Alman Cumhuriyetini tanıma, Avrupada mevcut sınırları kabul etme istekleri açıkça ileri sürülmektedir. Fakat aynı zamanda şunu da tesbit etmeliyiz ki, Alman emperyalizminin Demokratik Alman Cumhuriyetine ve öteki sosyalist ülkelere yönelttiği saldırganlık stratejisinin organik bir parçası olan mahut «yeni doğu politikası»nın ASDP tarafından bu niteliği ile değerlendirildiğini söylemek fazla iyimserlik olur. ASDP-nin çeşitli bölge konferanslarında, Federal Almanya hükümetinin Alman Demokratik Cumhuriyetiyle – hükümet başkanı Vili Ştof'un teklifleri temelinde – görüşmelere yanaşması yönünde istekler ileri sürülmesini bu ışık altında değerlendirmek gerekmektedir.

ASDP içindeki en önemli süreçlerden biri de «Sosyal-demokrat sendikacılar aktifi»nin meydana getirilmesidir. Bugüne kadar Reynland'da, Nord-Hessen'de ve Kuzey Reyn-Vestfalya'nın bazı yerlerinde böyle ak-

tifler kurulmuş bulunuyor. ASDP içinde 1945 yılından beri görülen bu ilk büyük girişimin amacı, daha iyi örgütlenmeyi sağlayıp, sendikaların kararlarına göre hareket ederek, egemen çevreleri işçilerin çıkarılarını daha ziyade gözönüne almaya zorlamaktır. Partinin Nord-Hessen bölgesi il yönetimi de ASDP içinde işçilerin etkisinin kuvvetlenmesinden yana olduğunu resmen ilân etmiştir. Bu «sosyal-demokrat sendikalılar aktifi»nin ne gibi bir tutum takındığını, örneğin tekellerin sosyal kazanımlara hücum etmelerine karşı sendikaların giriştiği savaşı eylemlere dayanışma gösterdiğini açıklayan ve Hessen'de kauçuk endüstrisi işçilerinin grevini destekliyen Nord-Hessen aktifi elle tutulur biçimde ortaya koymaktadır. Bu aktifin bir oturumunda Reynland bölgesi aktifi yöneticisi Lebah, ASDP yönetim kurulları üyeliklerine daha çok işçilerin seçilmesini istemiştir. Demek ki, bu aktiflerin partiyi parçalamak isteği ile hiçbir ilgisi yoktur; onlar ASDP-nin organik bir parçası olarak tanınmaları için çaba göstermektedirler.

Şimdi ASDP-de bu sorunlar üzerinde çetin tartışmalar yapılmaktadır. Parti yönetimi bu tartışmalarda çeşitli taktiklere başvuruyor. Bu cümleden olarak, Bad-Godesberg konferansında Villi Brand böyle aktifler kurulmasına – sendikalar varken lüzum olmadığı gerekçesiyle – engel olmaya çabalamışken, Vener ve Helmut Şmidt bu aktiflerin temsilcilerine – iftira etmekten de geri kalmıyarak – şiddetle hücum etmişlerdir. H. Şmidt, ASDP-deki işçi kanadı temsilcilerine «kışkırtıcılar», «kuyu zehirleyenler», «çenesi düşükler» gibi sıfatlar yakıştırmaya kalkışmıştır. Alman Sendikalar Birli'nin Reynland-Pfaltz ili başkanı ve bu ilin «sosyal-demokrat sendikalılar aktifi» yöneticisi Lebah, Şmidt'in bu çirkin isnatlarını derhal ve kesinlikle reddetmiş ve ASDP-nin büyük koalisyona katılmasının, ücretli emek insanların menfaatlerini temsil eden sendikaları, hükümetin ortalama vadeli finans plânlaması gereğince uyguladığı anti-sosyal tedbirler karşısında susmaya zorlayamayacağını belirtmiştir. Ekonomik kanunlar konusundaki davranışa gelince, Lebah Alman Sendikalar Birliği'nin ve sanayi işçileri sendikalarının genellikle olağanüstü durum kanunlarına karşı yöneltilmiş olan ve hiçbir tereddüde yer bırakmayan birçok kararlarını ileri sürmüştür. Lebah, H. Şmidt'in «kalitesiz tiradlar» ını da yerdikten sonra şöyle demiştir: «ASDP, ücretle çalışan milyonlarca emekçinin umut ve çıkarlarının temsilcisidir; bu umutların kırılması ve bu çıkarların unutulması ASDP için tabiatıyla ölümcül olabilir.»

ASDP içinde bu gibi çatışmalar süreci boyunca, partinin yöneticileri arasında belirli kişilere yöneltilen tenkitler de şiddetlenmektedir. Öyle ki, Vener ve H. Şmidt gibi yönetici fonksiyonerlerin gelecek dönem için bir daha seçilmemeleri isteği bile ileri sürülmüştür.

Batı Almanyada sınıf savaşı sertleştikçe, sosyal-demokrat işçiler mücadeleye gittikçe daha büyük ölçüde dalmakta ve kendi sağcı liderlerinin sözleri ile yaptıklarını ayırdetmeyi öğrenmektedirler. Bu işçilerden çoğu, bu durumdan kaçınılmaz sonucu, yani parti yönetiminde Verner, Şmidt,

Şiler ve Brand gibilerinin nüfuzlarının kırılması, nasıl ve nice olması gerektiği hakkında parti içinde artık birçok görüşlerin mevcut olduğu ASDP politikası için taban hazırlanması gerektiği sonucunu çıkarmaktadırlar. Bununla ilgili olarak denebilir ki, bu sosyal-demokratlar sendikaların ilericisi kararlarına doğru yön almakta ve bu kararları ASDP-de izlenecek bir işçi politikası için çıkış noktası olarak almak istemektedirler.

Böylelikle, 1968 Martındaki kongreye hazırlık çalışmaları, bu durumların kaçınılmaz sonucu olarak, sağcı liderlerin politik anlayışlarına karşı ve ASDP-de sol güçlerin başınabuyruk politikası için mücadele şiarı altında geçmiştir.

JOZEF LAUB

Guatemala'da karşı-devrimci terör

Guatemala'da, bu memleketin tarihinde eşi görülmemiş bir karşı-devrimci terör hüküm sürüyor.

Amerikan tarafı «Vision» dergisi, 1967 Ağustosunda yayınladığı bir yazısında, memlekette bu terör altında öldürülenler sayısının iki bini geçtiğini bildiriyor; Başkan Yardımcısı Marokin Rohas da «Ora» gazetesinde, şimdiki hükümetin bir yıllık yönetimi içinde öldürülenler sayısının, son 125 yıl boyunca öldürülenlerden fazla olduğunu yazıyor. Guatemala'da bugün nice demokrat, yurtsever ve devrimciler, hükümetin gaddarca uyguladığı teröre, insanlık-dışı işkencelere kurban gidiyorlar. Baskı ve tedhiş öylesine günlük olaylar haline gelmiş ve toplumsal yaşantıyı öylesine kapsamış bulunuyor ki, memlekette devrimci hareketle hemen hemen hiçbir ilgisi olmayan kişilere, bu arada hristiyan demokratlara, protestan ve katolik din adamlarına bile tehdit mektupları gönderiliyor.

Bu karşı-devrimci kampanyada uygulanan yöntemler gösteriyor ki, bunu yürütenlerin hedefi, yönetici çevrelerin esas amaçlarına, yani ülkede devrimci hareketi ve her şeyden önce komünistleri yoketme amaçlarına ulaşmalarını kolaylaştırmak için halk yağınlarını ve halkın en bilinçli tabakalarını korkutmak, onları susmaya, başeğmeye veya kendiliğinden tecrit olmaya zorlamaktır.

Devrimcileri tecrit etmek, şimdiki hükümetin daha iktidara geldiği günden itibaren dört elle sarıldığı esas ödevlerinden biridir. Bu hükümet, Birleşik Amerika emperyalizminin baskısı ile yüksek rütbeli subaylar v.s. güruhu arasında varılan uzlaşma sonucunda kuruldu. 1966 Martında yapılan seçimleri kazanan devrimci parti, emperyalizmin ve yerli gericiğin karşı-devrimci plânları için elverişli bir politik ortamda iktidara gelmişti. Hükümet başkanlığına ünlü bir üniversite profesörü getirildi. Memlekette 1965 Anayasasına uygun bir kanun düzeni ve güvenlik sağlanacağı söyleniyordu. Bu Anayasa, askeri diktatoranın topladığı Kurucu Meclis tarafından onaylanmıştı. Aynı diktatora daha sonra iktidarı yeni hükümetin eline teslim etmişti. (Devlet Başkanı Huliö Sesar Mendes Montenegro âdeta

«birbirine düşman gruplar»ın, «politik uçlar»ın üstüne çıkıyor, barışçılık alâmeti olarak herkese «dostluk eli» uzatıyordu.) Mevcut demagojik sahtekârlığa, ordunun ve polisın gaddarca baskıları tuz biber oluyordu. Demagoji ve teröre yaslanan hükümet böylece çifte bir oyuna girişmiş bulunuyordu.

Mendes Montenegro hükümeti, bütün dünya önünde, kendisini halkın serbest iradesiyle işbaşına gelmiş ve kanunlara saygılı göstermeye yeltendi, hattâ «devrimci» niteliğini benimsedi. Bu hükümetin gerçek çehresini göstermek ve anti-demokratik gaddarlığını gözönüne sermek, onun Guatemala'da gerici ve emperyalist baskı aracı sıfatıyla karşı-devrimci ve gayri millî cıbilliyetini açıklamaya yardım edebilir.

Devrimci güçler, daha başlangıçta, bu hükümetin karşı-devrimci bir uzlaşmanın mahsulü olduğunu belirterek, onun gerçek karakterini apaçık ortaya koyuyorlardı. Onlar, Cumhurbaşkanı bir yandan devrimcilere «dostluk eli» uzatır ve kendilerinden başkaldırma eylemlerine son vermelerini isterken, öte yandan memleketin kuzey-doğu kesimindeki «Edgar Ibarra» partizan cephesine karşı hücumla geçmek için askeri diktatoranın başlamış bulunduğu hazırlıklara hız verildiğini açıklıyorlardı. Devlet Başkanının, devrimcilerin uyanıklığını körletmek ve onların ezilmesini kolaylaştırmak amacını güttüğü besbelliydi.

Bu kanlı oyunda garici basına da belirli bir rol verilmişti. Mendes Montenegro, gazete müdürlerine, devrimci ve muhalif kaynakların haberlerini sütunlarına geçirmemek suretiyle memleketin «sükûna kavuşturulmasına» yardım edebileceklerini söylüyor, kendilerinden böyle hareket etmelerini istiyordu. Gazeteler Başkan'ın bu isteğine uydular, amma bazıları onun direktiflerini sonuna kadar yerine getirmediler. Özellikle radyo yayınlarında, halka en önemli olayları duyurmaya devam edildi. Bu yüzden, bazı gazetelere karşı zecri tedbirler alındı. Birçok gazete, bu arada «Grafiko» gazetesi de ağır cezaya çarptırılmak ve kapatılmakla tehdit edildi.

Bundan sonra, hükümet, baltalayıcı komünist faaliyetinin merkezi ilân ettiği üniversitenin özerkliği ile uğraşmaya koyuldu. Cumhurbaşkanı Yardımcısı, silâhlı harekette birçok üniversitelinin önemli bir rol oynadığı gerekçesiyle, üniversitenin on yıl için kapatılması teklifini ileri sürdü. Bu teklif, üniversiteye karşı tehditler savurmakta hükümetten geri kalmıyan gerici askeri çevrelerin de görüşüne uygundu. Böylelikle, üniversite öğrencilerinin nice önderlerine karşı kovuşturmalar açıldı. Bunlardan biri olan Vinisio Gonsales açıkça ölümle tehdit edilmeğe başlandı. Bu genç, gizliliğe geçmek zorunda kaldı. Peşine düşen polis ajanları, bütün çabalarına rağmen sonuç alamayınca, onun babasını ve üç kardeşini tutukladılar, kendilerine çeşitli işkenceler yaptılar.

Hükümet komünist bellediği kişilerin isimlerini sıraladığı «listeler» hazırlamaya ve ilân etmeye başladı. Bu listelere «komünist eğilimli ve sempatican» olanlar, Guatemala Emek Partisi'nin eski üyeleri, «propagandacılar», «köy ajitatörleri», «silâhlı ayaklanma kuvvetleri mensupları» ve «beyaz

komünistler» geçiriliyordu. (Bu son deyim, hükümet, hristiyan-demokratlar, din adamları ve hattâ bazı kilise ruhani önderleri için kullanılıyordu.) Üniversite gençliği örgütlerinin bütün yöneticileri, profesörler ve öteki öğretim üyeleri tam takım bu listelere geçirilmişti. Bu listeleri hazırlayanlar memlekette her köşeye göz atmış ve sağduyu sahibi hiç kimseyi unutmamışlardı.

Bu listelerin rolü belliydi. Ölüm kararı hükmünde olan bu listeler, siyasi muhalefeti ve direnişi tehditle sindirmeye yeltenen emperyalizmin ve iç gericiliğin elinde psikolojik savaş aracından başka bir şey değildi. Hükümet daha da ileri gidiyor, bu listelere yalnız demokrat ve devrimci bilinen kişileri geçirmekle kalmıyor, ölçüyü çok daha geniş tutarak, gerici görüşlü tanınanları, bakan yardımcısı, Devrimci Parti'nin kongre üyesi ve elçi gibi bazı devlet memurlarını ve aktif katolikleri de mimmliyordu.

Bu listelerle güdülen amaç, devrimcileri, memleketteki durumdan duyulan ve halkçı-devrimci güçleri güya tahrik ettiği iddia edilen «genel hoşnutsuzluğu» mahkûm etmeye elverişli bir hava yaratmaktır.

Ne var ki, iş psikolojik etkiler yapması beklenen basit tehditlerden ibaret kalmadı. Adları listelere geçirilenlerden çoğu öldürüldüler veya tehlikeli suikastlere hedef oldular.

Resmî ağızlar, devrimci güçlerin eylemleri karşısında, gericiliğin karşı-devrimci gruplar meydana getirmek ve bu suretle adliyei kendi ellerine almak zorunda kaldığını ifade ediyordu. İşte böylece, sözümona «gizli» örgütler, yani MANO (gerçek milliyetçi hareket örgütü), NOA (yeni anti-komünist örgütü), KADEG (Guatemala antikomünist konseyi) v.b. faaliyetlere geçirildi.

Devrimci Parti millî yönetimi 1967 Ağustosunun 25-inde bir basın toplantısı tertipledi. Bu toplantıda, birçok gazeteci, Devrimci Parti yöneticilerine, demokratları ve devrimcileri öldürmeye girişen silâhlı komandolar hakkında zincirleme sorular yönelttiler. Parti yönetiminin iki üyesi (ki bunlardan biri İçişleri Bakanı'dır), bunların «sivil giyinmiş asker grupları» olduğu, bu grupların ordunun ve polislin kontrolü altında çalıştıkları ve memlekette «âsâyiş» sağlanıncaya kadar da faaliyetlerine devam edecekleri yolunda cevaplar verdiler. Ve iktidar partisi, bu suretle, «sivil giyinmiş asker grupları»nın faaliyetinden hükümetin sorumlu olduğunu açıkça itiraf etmiş oluyordu. Bu itirafın daha ciddi yönü de, öldürülenlerden birçoğunun Devrimci Parti'nin kendi üyelerinden olmasıydı. Nete-kim, parlâmento üyelerinden Luis Edmundo Lopes Duran kendi bölgesindeki parti örgütünün ilerigelen yöneticilerinin «ordudan yetki almış kişiler» (yerli halkın kontrolünde kullanılan siviller) tarafından öldürüldüklerini, bunlardan başka sıra üyelerinden 11 kişinin ve Sanarat belediye yöneticilerinden birinin, Kesaltenango bölgesi örgütü yönetmeninin, Eskuintla grupundan bir milletvekili adayının, mali komisyon başkanı ve Kongre başkanlığı adayı olan milletvekili Marko Antonio Soto'nun ve daha

bazılarının da aynı komandocu cinayetlerine kurban gittiklerini açıklamış ve bu yüzden de partiden çıkarılmıştır.

Yukarıda adı geçen ve ordu ile polisin kontrolü altında faaliyet gösteren komando gruplarının yanı sıra, diğer gerici kuvvetlerin kontrolünde olan gruplar da vardır. Bunlar hükümetten mäsamaha görmekte dirler, zira karşı-devrimci plânlarını gerçekleştirmesinde ona yardımcıdır lar.

Bütün bunlar, hükümetin bu meselede tekvücut halinde hareket ettiğ i anlamına alınmamalıdır, Siyasi ortamda birçok grupların varlığı, hükümetin içindeki çelişmeleri ve onun üzerinde kontrol kurmak için çekişen çeşitli akımların mücadelesini yansıtmaktadır. Bazı yüksek rütbeli komutanların kendi özel vurucu kuvvetleri de vardır ki, bu da karşı-devrimin faaliyetinde belirli bir anarşı olduğunu göstermektedir.

Guatemala gericileri, siyasi tutuklulara daima işkence edegelmiş, onları kanunsuz olarak uzun süreli cezalara çarptırarak zindanlara atmış ve hattâ öldürmüşlerdir. Fakat Guatemala Emek Partisi tarafından «Anayasalı diktatora» olarak nitelenen Mendes Montenegro iktidarı, bu konuda şimdiye kadar varılan sınırları de aşmış gibidir. Öyle görülüyor ki, bu hükümet, siyasi tutuklu olmamasını, yani devrimcileri tutuklamadan yocketmeyi yeğ tutuyor (zira siyasi tutukluların varlığı kendisi için demaske olma tehlikesi yaratıyor), uyguladığı anti-demokratik ve gayri milli politikaya karşı savaşı an siyasi güçleri korkutup sindirmeyi de onları politik ortamdan çıkarmanın veya kösteklemenin en iyi aracı sayıyor.

İşte ayak izleri yollarda ve dağlarda raslanan nice cesetlere götüren Guatemala gericiliğinin gaddarlığı, ancak bu zihniyet ve tutuma izah edilebilir. Bulunan cesetler üzerindeki incelemeler gösteriyor ki, Pineda ve Longo kardeşlerden birinin hayaları çıkarılmış, ötekinin kafatası parçalanmış, memleketin kuzey bölgesinden Baha-Verapas'lı bir köylünün gözlerine toplu iğneler batırılmış, bazılarının dili veya sol kolu kesilmiş, kimileri de dikenli tele asılmış veya kafaları kesilmiştir. Eylül başlarında, sol elleri kesilmiş olarak ilkin beş, sonra da üç ceset daha bulunmuştur. (Ordu genel karargâhında işkence ettikleri kişinin elini özel bir cihaza soktukları bilinmektedir. Bu cihaz eli ve kolu tedricen sıkmakta ve kırmaktadır. Bulunan cesetlerden çoğunun sol ellerinin kesik olması, belki de işkence izi kaybetme gereğindendir.)

Böylesine insanlık-dışı gaddarlıkları Guatemala katolik kilisesi de suçlamak zorunda kalmıştır. Bu cümleden olarak, Guatemala Piskoposu, 9 Mayıs dinî mesajında devrimci zorkullanmayı suçlamış ve halkı bunaltan adaletsizlik, açlık ve sefaleti edebileştirmek için uygulanan karşı-devrimci zorbalığı şiddetle yererek, buna karşı olduğunu kesinlikle açıklamıştır. Kilise, bu mesajda, gericiliğ in faaliyet ve icraatını «korkunç cinayetler» olarak nitelemektedir. Söz konusu kara listelerde, ölümle tehdit edilenler arasında katolik papazları ile protestan din adamlarının adları da görülmeye başlayınca, Milli Katolik Sekreterliği böyle listeler hazırlayıp

yaymayı da «korkunç cinayetler» listesine geçirmiş ve gericiliğin azıtmasını tekrar suçlamıştır.

Kilisenin bu görüş ve tutumu, anti-demokratik kuvvetler çevrelerinde elbette hoşnutsuzluk uyandırdı. Gericiliğin açtığı azgın kampanyada Başpiskopos Mario Kasariego da şiddetli hücumlara uğradı. MANO, NOA ve KADEG gerici örgütleri her yere yapıştırdıkları ilânlarda Başpiskoposu da «partizan» ve «beyaz komünist» olarak nitelediler. Hattâ Başpiskoposluk makamını, Silâhlı Ayaklanma Kuvvetleri Komutanı olan ve sonradan ölen Luis Lima'yı saklamak için kullandığını ve onu Başpiskoposluğun resmi otomobili ile gizlice kaçırdığını iddia ettiler. NOA örgütünün 15 Eylülde çıkardığı bir beyannamede, Başpiskopos'un «milli katolisizmin ruhani önderi olma niteliğini yitirdiği» ileri sürülüyor ve onun bu makamdan atılması için Papa Elçiliği müdahale etmediği takdirde, NOA örgütünün doğrudan doğruya harekete geçerek bu işi yapacağı bildiriliyor, böylece Başpiskopos açıkça tehdit ediliyordu.

Yargı organları Anayasa garantilerinin korunması için hiçbir şey yapmıyor, kükümetin emrindeki emniyet organları ise bu garantileri pervasızca çiğniyor, evlerinden alınan, iş aramaya giderken veya başka vesilelerle yollarda tutuklanan ve bir daha ortaya çıkmıyan akraba ve yakınlarını arayan vatandaşlara eza-cefa ediyorlardı.

Tutuklananların kaybolması, danışma ve savunma hakkının kullanılmasını, yani tutuklunun yakınları ve avukatı ile görüşmesinin sağlanmasını imkânsızlaştırıyordu. Tutuklananları ordu genel karargâhının bodrumunda ya da ülkenin doğu kesiminde veya kuzeyde Peten ili ormanları içinde toplama ve işkence kampı haline getirilmiş özel evlerde, kışlalarda ve polis karakollarında saklıyorlardı.

Ailelerin tümüyle ortadan kaybolduğu oluyordu. Örneğin, ikisi kız ve üçü erkek Rosales Ernandes kardeşler (erkek kardeşlerden biri biri reşit değil, öteki de sinir hastası) güpegündüz evlerinde tutuklandılar ve götürüldüler. Bir ay sonra iki kızkardeş evlerine döndüler, fakat ikisi de başlarına gelenler hakkında tek söz edemeyecek kadar korkutulmuşlardı. Erkek kardeşler ise, gitti gider oldular ve âkıbetleri bir daha bilinemedi.

Guatemala İnsan Haklarını Savunma Komitesi tarafından hazırlanan «Guatemala'da terör» belgesinde belirtildiği gibi, basının verdiği bilgiye göre, memlekette 1966 Temmuzundan 1967 Eylülüne kadar kaçırılan, öldürülen, işkenceye uğrayan ve sakatlananların sayısı 589-dur. Gerçeği yansıtmaktan çok uzak olan bu verilere göre, cesetleri şurada-burada meydana çıkarılan bu ölümlerden 184-ü köylü, 26-sı işçi ve sendika yöneticisi, 17-si üniversiteli, 12-si kadın, 11-i çocuk, 1-i din adamı, diğerleri de memur ve tüccardır, kalanların da kimlikleri tesbit edilememiştir.

Bütün kurbanların isimlerini burada sayıp sıralamak imkânsızdır. Fakat Guatemala'daki kanlı terör ve 1966 yılından 1967 yılının Ekim ayı sonuna kadar devrimci harekette bu teröre kurban gidenler hakkında belirli bir

fikir verebilmek için, öldürülen bazı devrimcilerin isimlerini şöylece sıralıyacağız: Öğretmen Viktor Manuel Guteeres ve Leonardo Kastilio Flores. İşçi önderi Trankilini Lopes. Üniversite öğrencisi Gustavo Graheda ve Libo Aroldo Gonsales. Buraya kadar saydıklarımızın hepsi Guatemala Emek Partisi'nin Merkez Komitesi üyesiydiler.) Ünlü partizan Binbaşı Luis Avgusto Tursios Lima (otomobil kazasında kurban gitti). Partizan teğmen Luis Treho, Rolando Erera, Sezar Abaskal, şair Oto Rene Kastilyo, üniversiteli kız Nora Pays, binbaşı Paskual, Oskar Vera (Rolito), Rokael Munyos, Hose de Hesus Hurado (Hara), Armando Kastilyo, Umberto Pineda, Leonardo Garsia Benavente, Fransisko ve Horse Masias Mayora, Viktor Manuel Palasios, Karlos Sosa Barilias, Fernando Arse Berens, Iris Yon Serna, David Agelar Mora ve Eunise Kampiran de Agilar Mora (her ikisi de Meksikalı), Karlos Enrike Erarte (Tomas), Gabriel Mehiya, Horse Ampiy, Rikardo Bergansa Bokaleti, Roberto Lobo, Nils Koronado, Plinio Kastilyo, Roberto Valie ve daha birçokları . . .

Milletlerarası dayanışma, Guatemala'da halen işbaşında olan bu gibi bir hükümetin kanlı icraatına engel olma mücadelesine daima yardım etmiştir. Bu hükümetin işlediği cinayetlere karşı milletlerarası çapta bir kampanya, kaçırılanların serbest bırakılmasını veya onların yargı organlarına havale edilerek davalarına kanun dahilinde bakılmasını istemek ve sağlamak suretiyle, katillerin bileğinin bükülmesinde yardımcı olabilecek kudrettedir.

ERNAN BARERA

Yakın-Doğu bunalımı ve çözüm yolu

Hacmi bakımından büyük olmasa da, muhtevasının önemi büyük bir broşür basımdan çıktı. Başlığı şu: «Yakın-Doğu bunalımı, sebepleri ve çözüm yolları.»¹⁾ Broşürdeki bilgiler, Filistin sorunu üstüne yapılagelmiş incelemelerin kendine özgü bir birikimidir. Sorun tarihsel ve politik açılardan birçok görüşler yansıtılarak ele alınmakta, siyonizmin, tarihinin ve amaçlarının bilimsel bir tanımlaması yapılmaktadır.

Broşürün yazarı, İngiliz Komünist Partisi Yürütme Kurulunun Siyasi Komite üyelerinden Bert Ramelson'dur. İngiliz komünistleri öteden beri bu sorun üstüne enine boyuna araştırma eserleri yazmışlardır, ve onlar bu sorunu en iyi bilenlerden sayılmaya layıktırlar.

Bu broşür büyük bir önem taşıyor. Bunun da iki sebebi vardır. Birincisi, bunun, İsrail saldırısının içyüzü ve nitelikleri hakkındaki gerçekleri tepe-takla eden siyonist ve emperyalist propagandasına karşı dikilmesi, bu propagandanın ileri sürdüğü iddiayı, yani Yakın-Doğu bunalımının Araplar ile Yahudiler arasında sadece bir ırk çatışmasından ibaret olduğu görüşünü reddetmesidir. İkincisi, broşürün, mevcut bunalım yalnız Yakın Doğu'da değil, bütün dünyada barışı tehdit eder gerçek bir tehlike olmaya başladığı zaman ortaya çıkmasıdır. Bu tehlikeyi doğuran ve arttıran da, İsrail askeri birliklerinin Arap ülkeleri topraklarını işgale devam etmeleri ve İsrail hükümetinin, işgal edilmiş topraklardan yabancı silâhlı kuvvetlerin çekilmesini talep eden Birleşmiş Milletler kararlarını yerine getirmeye yanaşmamakta direnmesidir.

B. Ramelson, broşürün giriş kısmında şunları belirtiyor: «Mısır, Ürdün ve Suriye'ye ait topraklarda İsrail işgalinin devamı, Birleşmiş Milletler kararına aykırı olarak Kudüs'ün eski kısmının ilhakı, göçmenlerden ezici bir çoğunluğun tekrar Ürdün nehri batısındaki yurtlarına dönme arzularının İsrail hükümeti tarafından yerine getirilmemesi gibi olaylar, silâhlı çarpışmaların yeniden başlaması şartlarını yaratmakta, bu da yeni bir dünya harbi tehlikesini arttırmaktadır.

¹⁾ Bert Ramelson. The Middle East Crisis. Causes, Solution. London, Communist Party, 1967, 42 sayfa.

Broşürün yazarı, saldırının sebeplerine ışık tutmak üzere, çok önemli problemleri birer birer gözönüne sermekte, özellikle Yakın-Doğu'nun emperyalizm için bu bölgedeki petrol kaynaklarında söz sahibi olmak ve Asya'da hüküm sürmek bakımından taşıdığı stratejik hayati önemi belirterek şöyle demektedir: «Beş büyük Amerikan petrol şirketi 1966 yılında buradan 5 milyar dolardan fazla safi kâr elde etmişlerdir.»

B. Ramelson, emperyalist egemenlik ve sömürünün metodları sorunu üzerinde kısaca durduktan sonra, Yahudi sorununu ele alıyor, buradan siyonizmin tahliline geçiyor ve şu tesbitleri yapıyor: «Siyonizm özü itibarıyla umutsuzluk, hayal kırıklığı felsefesidir... Bu felsefenin kökü mistisizmedir... ve anti-semitizmi, Yahudi olmayan bütün halklara özgü, organik ve dolayısıyla kökü kazınamaz bir karakter çizgisi olarak ele alır.»

Siyonizmin çeşitli ülkelerdeki işçi hareketinde oynadığı balta layıcı rolü belirten Ramelson, bu akımın Yahudiye hayatın genel akışından çekip ayırdığına, Yahudinin doğduğu memlekette bir yabancı olduğunu telkin eden gerici fikri beslediğine ve Yahudiye o memlekete karşı dürüst davranmaktan vazgeçmeye zorladığına işaret ediyor.

Broşürde daha sonra İsrail devletinin kuruluşu kısaca anlatılıyor, bu devletin karakteri belirtiliyor. Ve buradan milli kurtuluş hareketi ve bu hareketin yeni mahiyeti problemlerine intikal eden yazar, bu mahiyet yeniliğinin, hareketin anti-emperyalist karakterinden de öteye, kurtulan memleketlerin kapitalist olmayan gelişme yoluna koyulmalarıyla anti-kapitalist bir savaş niteliği de kazanmasından ileri geldiğine işaret ediyor. Arap milli kurtuluş hareketinin bu yönde geliştiğini, bir bütün olarak bu milli hareketin ilerici olduğunu ileri sürüyor.

1967 Haziranındaki saldırının sebeplerini Süveyş Savaşının sebepleriyle mukayese ettikten sonra, broşürün yazarı bunlar arasında benzerlik ve uygunluk olduğu sonucuna varıyor. Her iki olayda da hedef hep bir ve aynı idi: Emperyalizm için tehlikeli bir şekil almış olan Arap milli kurtuluş hareketine darbe indirmek... Ramelson, 1956 Süveyş saldırısında işlenen hataların, bu sefer Haziran saldırısının plânlanmasında nasıl gözönüne alındığını da gösteriyor ve şöyle diyor: «Yine de stratejik hedefleri değişmiş değildi. Bu hedef, evvelce olduğu gibi, Nâsır'ı devirmektir. Ne var ki, bu sefer Cezayir'in yerini Suriye hükümeti aldı... 1967 durumunun 1956-dakinden başlıca farkı, emperyalistlerin yardımının bu sefer açıktan açığa değil, gizliden gizliye olmasıdır.»

Broşürün devamında, İsrail'in izlediği macera politikasına temas eden yazar, Telâviv hükümetinin tuttuğu bu yolun felâkete götürdüğünü ve bu tutumun, sürekli, sağlam, güvenli bir barışçı gelecek özlemi içindeki İsrail halkının ana menfaatlerine ve emellerine aykırı olduğunu belirtiyor.

B. Ramelson'un meselenin çözümü için teklif ettiği alternatif, İsrail'in yayılma emellerinden ve emperyalizmle ittifaktan vazgeçmesini ve anti-

emperyalist kuvvetler birliğine yaklaşmasını şart koşuyor. Ve yazar, emperyalizmin kendi çıkarına sömürdüğü İsrail-Arap anlaşmazlığının çözülmesi için gerekli atmosferi yaratmanın ilk şartının, İsrail askeri birliklerinin 5 Haziran 1967-den evvelki hatlarına çekilmesi olduğunu belirtiyor.

B. Ramelson'un bu broşürünün Yakın-Doğu'daki son bunalımın etraflı ve önemli bir etüdü olduğunu ve baştan sona gerçek enternasyonalizm duygusu ile dolgun bulunduğunu söylemek haklı ve yerinde bir değerlendirme olur.

AMIN SALEM

Nikos Asimopulos ailesine

Partimizin en eski üyelerinden N. Asimopulos yoldaşın ölümünü büyük bir teessürle haber aldık.

Büyük acınızı paylaşır, Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi adına ve şahsen Sizlere, bütün aileye başsağlığı dilerim.

Y. Demir

TKP en eski savaşçılarından birini kaybetti

1968 yılının 12-inci günü Nikos Asimopulos yoldaş ömrünün 76-ıncı yılında hayata gözlerini kapadı. Partimizin en eski üyelerinden birini, sadık, duygulu bir savaşçıyı, olaganüstü iyi yürekli bir yoldaşı kaybettik.

Nikos Asimopulos uzun ve çetin bir mücadele yolundan geçti. O, fakir bir bezekçi-boyacı ailesi içinde doğmuştu. Daha ilk gençlik çağlarında bütün yoksullara, düşkünlere karşı içinde derin bir duygudaşlık, adaletsizliklere karşı protesto hisleri uyanmıştı. Mücadele hayatına, öğrencisi bulunduğu İstanbul Zapion jimnazında okuyan varlıksız öğrencilere yardım için bu okulda bir dernek kurulmasına önyak olmakla başlıyor. 1913-1914 yıllarında jimnazı bitirdikten sonra özel bir firmada muhasebeci olarak çalışıyor ve çok geçmeden İstanbul Müstahdemler Birliğine üye oluyor. 1919 yılında İstanbul Liman İşçileri Birliğinin kurulmasında aktif rol oynuyor, bu teşkilâtın yöneticilerinden biri olarak seçiliyor.

N. Asimopulos işçilerin ve bütün emekçilerin menfaatleri uğrunda canla-başla savaşıyor; Yunanistan'da, Fransa'da ve başka ülkelerde çıkan ilerici gazetelerle işbirliği ediyor; Türk halkının Milli Kurtuluş Mücadelesini aktif olarak savunuyor.

1921 yılında N. Asimopulos Türkiye Komünist Partisinin saflarına katılıyor; İstanbul'da İşçi ve Öğrenci Gençlik Birliğinin kurulmasında ve gizli basılan rumca «KOKKNNI NEOLEA» gazetesinin çıkarılmasında önemli

rol oynuyor; muhabir olarak çalıştığı ilerici-solcu «EMBPOS» gazetesinde Türk ve Rum işçilerinin, emekçi halkın çıkarlarını savunuyor, N. Asimopulos yoldaş, Türkiye'de, yabancı emperyalistlere karşı mücadele şiarı altında geçen ilk 1 Mayıs gösterisinin teşkilâtçılarından biridir.

1923 yılında Türkiye'de sendikaların dağıtılmasından sonra gizli işçi hücreleri kuran, beyannamelerin hazırlanması işine katılan ve Partinin kuvvetlendirilmesi için aktif olarak mücadele eden N. Asimopulos yoldaş polis tarafından sıkıca izleniyor; fakat o, yeraltı çalışmalarına devam ediyor. 1924 yılında N. Asimopulos yoldaş, Marksizm-Leninizm yolunda direnerek parti Merkez Komitesi içinde beliren oportunist akıma karşı mücadeleyi azimle destekliyor, ve TKP İstanbul Vilayet Komitesi üyeliğine seçiliyor. Aynı yılda onun inisiyatif ve gayretile rumca «ELOGA» gazetesi çıkıyor.

N. Asimopulos yoldaş tevkif edilerek hapse atılıyor; aylarca süren hapislik hayatından kurtulduktan sonra yeniden ve daha büyük bir azim ve enerji ile Türkiye Komünist Partisinin haklı dâvası uğrunda mücadeleyle katılıyor.

1929 yılında N. Asimopulos yoldaş yeniden tevkif edilerek ağır hapis cezasına çarptırılıyor. Bu defa zindan kapıları onun arkasında uzun yıllar kapalı kalıyor. Fakat o, partimizin inanmış ve sadık bir savaşçısı olarak mücadeleye zindan duvarları arkasında da devam ediyor; eline ne geçerse okuyor, genç komünistleri yetiştiriyor, onlara Marksçı-Leninci fikirlerin büyük gerçeğini anlatıp izah ediyor, kendi devrimci-savaşçı tecrübelerini, işçi sınıfının büyük dâvasına, komünizm dâvasına sarsılmaz inancını aşıyor. Türk burjuvazisi onu, sadece devrimci aydın fikirler yayan bir kimse olarak değil, sağlam karakterli bir savaşçı olarak tehlikeli görüyor.

1933 yılında N. Asimopulos yoldaş hükümetin baskısıyla memleket dışına çıkmak zorunda bırakılıyor. Fakat onun savaşçı, devrimci iradesi yine kırılmıyor, Türkiye Komünist Partisinin haklı dâvası uğrunda mücadele sine ömrünün sonuna kadar devam ediyor.

Ölüm haberi kendisini yakından tanıyan herkese acılar getiren N. Asimopulos yoldaş, halkımızın, partimizin şerefli bir savaşçı evlâdı olarak, iyi bir insan, bir komünist olarak kalbimizde her zaman yaşıyacaktır.

K. N.

İÇİNDEKİLER

Bildiri	157
VIYETNAM HALKI İLE DAYANIŞMA MESAJ'I	
Viyetnam Emekçiler Partisi Merkez Komitesi'ne, Güney Viyetnam Milli Kurtuluş Cephesi MK. Prezidyumu'na	160
Söz Torino işçilerinin: Ekonomik istemler, politik ödevler	162
<i>Albert Norden</i> Bonn Hükümetinin saldırgan politikasına karşı ve Avrupanın güvenliği için	184
<i>Francois Billoux</i> Fransada bu yılın başlarındaki durum üstüne	195
<i>Al Bustani</i> Sömürgecilerin bozgunu	205
EMPERYALİST SALDIRISINA KARŞI	
<i>Yan Prajki</i> Savaş ve politika: saldırganların Viyetnamdaki ciddi yenilgisi	209
KOMÜNİST VE İŞÇİ PARTİLERİNDE	
<i>Amin Salem</i> Ürdün Komünist Partisi Eylemler içinde	214
DERGİMİZE GÖNDERİLEN MEKTUPLAR	
<i>Sudono</i> XX.yüzyılda ortaçağcılık (Cakarta'dan mektup)	217
<i>Jozef Laub</i> Batı Alman Sosyal-demokratlarının saflarında çelişkiler	220
KOMÜNİSTLERİN VE DEMOKRATLARIN KOVUŞTURULMASINA KARŞI	
<i>Ernan Barera</i> Guatemala'da karşı-devdimci terör — Kitaplar ve dergiler	226
<i>Amin Salem</i> Yakın-Doğu bunalımı ve çözüm yolu	232
ÖZEL SAYFALARIMIZ	
Nikos Asimopulos ailesine TPK en eski savaşçılarından birini kaybetti	235

B A R I Ş V E S O S Y A L I Z M P R O B L E M L E R İ

İngilizcesi:

Central Books Ltd., 37 Grays Inn Road, London, W. C. 1.

İtalyancası:

Libreria Rinascita, Via delle Botteghe, Oscure 2. Roma

Almancası:

«GLOBUS»-Vertrieb ausländischer Zeitschriften, Wien XX,
Höchstädtplatz 3

Yunancası (Kıbrıs'ta):

Laikon Praktorion, Tricoupi Street, 53 r., Nicosia

Ruşcası:

Stredisko pro rozsirovani tisku, Praha 6, Thákurova 3

Fransızcası:

Societe d'Edition et d'Enformation 9, Boulevard des Italiens Paris (2e)

İspanyolcası:

Ediciones Pueblos Unidos Casilla Correo 589, Montevideo

Japoncası:

Nauka Ltd., 2, Kanad-Zinbocho 2-chome, Chiyoda-ku, Tokyo

İsveç dilinde:

Arbetarkultur, Söderarmsvagen 36, Johanneshov 6, Stockholm

Bulgarcası:

Raznoiznos, I, Rue Tzar Assen, Sofia

Türkçesi:

«YENİ ÇAĞ» – Stredisko pro rozsirovani tisku, Praha 6,
Thákurova 3

Fiyatı 1 lira